

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Celje

DVOLETNI NAČRT
IX. SAVINJSKO – KOZJANSKEGA LOVSKO
UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA
za leti
2025 in 2026

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	4
2	OPIS LUO	5
2.1	Lovišča	5
2.2	Območja z omejitvami in prepovedmi lova.....	6
3	ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI.....	8
3.1	Spremembe v življenjskem okolju divjadi.....	8
3.2	Ukrepi v življenjskem okolju divjadi.....	8
3.3	Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje	12
4	ŽIVALSKES VRSTE - DIVJAD	18
4.1	Evropska srna.....	18
4.2	Navadni jelen.....	23
4.3	Damjak	26
4.4	Gams	30
4.5	Muflon.....	34
4.6	Divji prašič	37
4.7	Evrazijski šakal	42
4.8	Lisica	44
4.9	Rakunasti pes	45
4.10	Jazbec	45
4.11	Kuna zlatica	46
4.12	Kuna belica	47
4.13	Poljski zajec	48
4.14	Pižmovka	49
4.15	Nutrija	49
4.16	Navadni polh.....	50
4.17	Fazan.....	51
4.18	Poljska jerebica (gojena).....	52
4.19	Raca mlakarica	53
4.20	Sraka	54
4.21	Šoja	55
4.22	Siva vrana.....	56

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta IX. Savinjsko - Kozjanskega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026.....	4
Preglednica 2.1.1: Seznam lovišč v LUO	5
Preglednica 3.2.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2019–2024.....	8
Preglednica 3.2.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2025 in 2026	10
Preglednica 3.3.1: Škoda, ki jo je povzročila divjad v preteklem obdobju (letno povprečje).....	12
Preglednica 3.3.2: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2019–2024	13
Preglednica 4.1.1: Načrtovan odvzem srnjadi.....	21
Preglednica 4.3.1: Načrtovan odvzem damjaka v lovišču Škale	29
Preglednica 4.4.1: Načrtovan odvzem gamsa.....	33
Preglednica 4.6.1: Načrtovan odvzem muflona.....	36
Preglednica 4.6.1: Načrtovan odvzem divjega prašiča	40
Preglednica 4.6.2: Načrtovan odvzem divjega prašiča po LUB	40

KAZALO SLIK

Slika 2.1.1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v LUO	6
Slika 2.2.1: Območja omejitev in prepovedi lova.....	7
Slika 3.3.1: Dinamika vrednosti škode od divjadi v LUO v obdobju 2019–2024	13
Slika 3.3.2: Prikaz popisnih enot za ugotavljanje objedenosti gozdnega mladja v LUO	15
Slika 3.3.3: Skupna objedenost mladja v letu 2024 po popisnih enotah	16
Slika 3.3.4: Primerjava stopnje objedenosti (skupin) drevesnih vrst med zaporednimi popisi v popisni enoti Celjsko Bistriška kotlina.....	16
Slika 3.3.5: Primerjava stopnje objedenosti (skupin) drevesnih vrst med zaporednimi popisi v popisni enoti Kozjansko	17
Slika 4.1.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srnjadi v obdobju 2019–2024.....	18
Slika 4.1.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub srnjadi v obdobju 2019–2024	19
Slika 4.1.3: Prostorska razporeditev odvzema srnjadi v LUO v obdobju 2019–2024	20
Slika 4.2.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jelenjadi v obdobju 2019–2024	23
Slika 4.2.3: Prostorska razporeditev odvzema jelenjadi v LUO v obdobju 2019–2024.....	24
Slika 4.3.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema damjaka v obdobju 2019–2024.....	26
Slika 4.3.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub damjaka v obdobju 2019–2024	27
Slika 4.3.3: Prostorska razporeditev odvzema damjaka v LUO v obdobju 2019–2024	28
Slika 4.4.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema gamsa v obdobju 2019–2024.....	30
Slika 4.4.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub gamsa v obdobju 2019–2024	31
Slika 4.4.3: Prostorska razporeditev odvzema gamsa v LUO v obdobju 2019–2024	32
Slika 4.5.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema gamsa v obdobju 2019–2024.....	34
Slika 4.5.3: Prostorska razporeditev odvzema muflona v LUO v obdobju 2019–2024	35
Slika 4.6.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema divjega prašiča v obdobju 2019–2024	37
Slika 4.6.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub divjega prašiča v obdobju 2019–2024	38
Slika 4.6.3: Gibanje povprečnih telesnih mas ozimcev v obdobju 2019–2024	38
Slika 4.6.4: Prostorska razporeditev odvzema divjega prašiča v LUO v obdobju 2019–2024.....	39
Slika 4.7.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šakala v obdobju 2019–2024	42
Slika 4.7.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub šakala v obdobju 2019–2024.....	42
Slika 4.8.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema lisice v obdobju 2019–2024	44
Slika 4.9.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jazbeca v obdobju 2019–2024	45
Slika 4.10.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema kune zlatice v obdobju 2019–2024	46
Slika 4.11.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema kune belice v obdobju 2019–2024	47
Slika 4.12.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema poljskega zajca v obdobju 2019–2024.....	48
Slika 4.13.1: Gibanje odvzema nutrije v obdobju 2019–2024	50
Preglednica 4.17 .1; Načrt vlaganja fazana.....	51
Preglednica 4.18.1: Načrt vlaganja poljske jerebice.....	52
Slika 4.15.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema race mlakarice v obdobju 2019–2024.....	53
Slika 4.16.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srake v obdobju 2019–2024.....	54
Slika 4.17.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šoje v obdobju 2019–2024.....	55
Slika 4.18.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema sive vrane v obdobju 2019–2024.....	56

1 UVOD

Dvoletni načrt IX. Savinjsko - Kozjanskega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026 je pripravljen v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22) in Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20).

Ob zgoraj navedenih pravnih aktih je pričujoči načrt pripravljen tudi v skladu z:

1. Zakonom o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in spremembe),
2. Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/04, št. 81/14),
3. Odlokom o lovsko upravljaljskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 110/04, 197/20, 58/22 in 137/22),
4. Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v RS (Ur. l. RS, št. 117/04, 38/14, 58/22, 137/22 in 162/22),
5. Odlokom o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/04, 38/14, 197/20, 58/22, 137/22 in 162/22),
6. Predpisi o zavarovanih območjih: Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 1/13, 39/15, 191/20) in Odlok o zavarovanju ribnika Vrbje z zaledjem za krajinski park (Uradni list RS, št. 56/08)

Dvoletni načrt IX. Savinjsko - Kozjanskega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026 temelji na ciljih in usmeritvah dolgoročnega lovsko upravljaljskega načrta IX. Savinjsko - Kozjanskega lovsko upravljaljskega območja (2021–2030) in je skladen s Smernicami za upravljanje divjadi v Sloveniji v obdobju 2021–2030 ter Gozdnogospodarskim načrtom gozdnogospodarskega območja Celje (2021–2030).

Najpomembnejši dogodki, ki so vplivali na nastanek načrta, so prikazani v spodnji preglednici.

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta IX. Savinjsko - Kozjanskega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026

Datum	Kraj	Organ(i)	Vsebina
10.–16. 1. 2025	Po LD	Komisija za pregled ...	Pregled odstrela in izgub divjadi
20. 2. 2025	Sedež OE ZGS	OZUL	Usklajevanje z OZUL in ostalimi deležniki
28. 2. 2025	Sedež OE ZGS	Strokovni svet ZGS	Določitev osnutka načrta
8.4.2025	Sedež OZUL	ZGS	Javna predstavitev načrta
15. 4. 2025	Sedež OE ZGS	Svet OE ZGS	Določitev predloga načrta
22. 4. 2025	Ljubljana	MKGP	Oddaja načrta na MKGP

Za pogostejše uporabljene izraze so v pričujočem načrtu uporabljene naslednje okrajšave:

- LUO – IX. Savinjsko - Kozjansko lovsko upravljaljsko območje,
- DN – dvoletni načrt LUO,
- LNL – letni načrt lovišča,
- ON – Lovsko upravljaljski načrt za IX. Savinjsko - Kozjansko lovsko upravljaljsko območje, 2021 - 2030,
- ZDLov-1 - Zakon o divjadi in lovstvu,
- LD – lovska družina,
- LUB – lovsko upravljaljski bazen,
- GGO – gozdnogospodarsko območje,
- ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
- MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- OZUL – območno združenje upravljalcev lovišč,
- IRSKGLR – Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- UVHVVR – Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

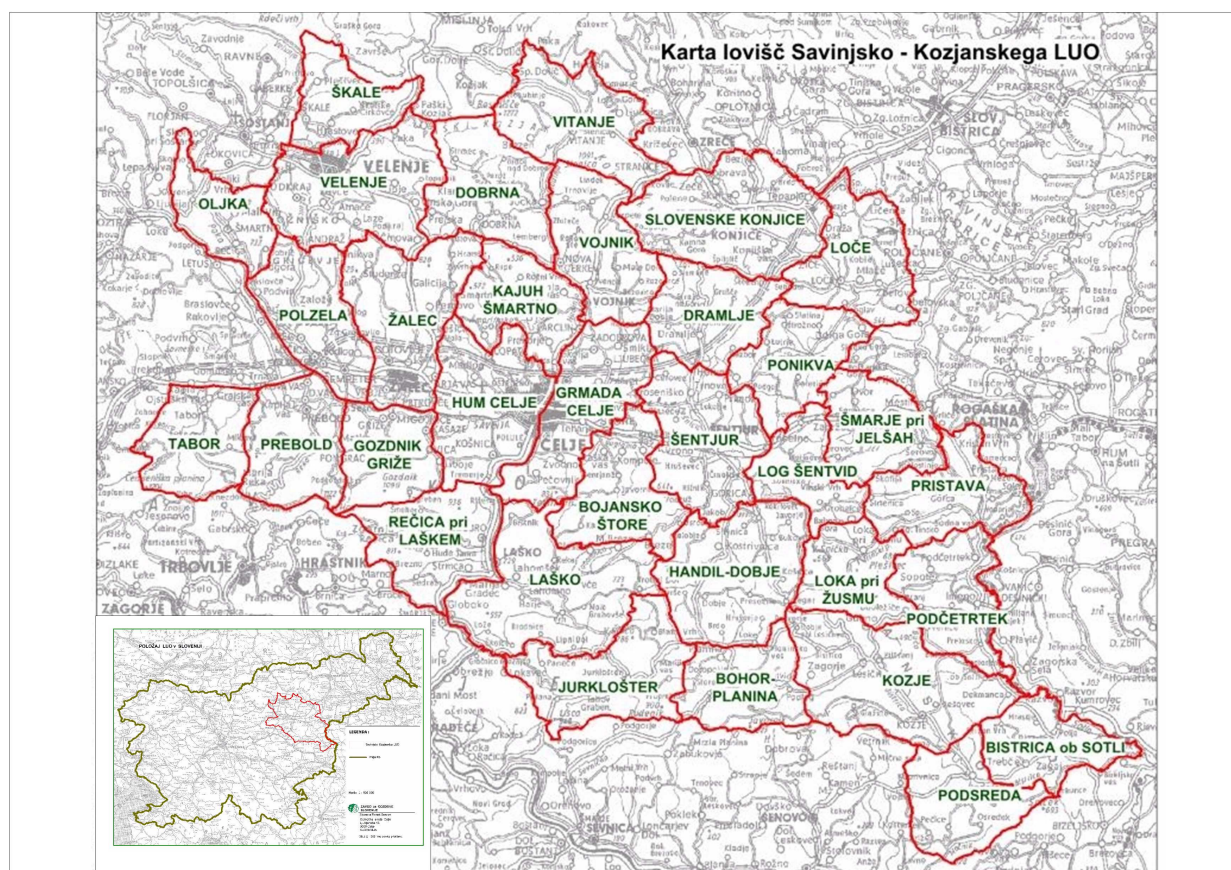
2 OPIS LUO

2.1 Lovišča

LUO leži v vzhodnem delu Slovenije. Zajema spodnjo Savinjsko in Šaleško dolino z obrobni hribovjem, Celjsko kotlino, osrednje Kozjansko, Posotelje in del Dravinjske doline. Prostorsko se v večini prekriva s Celjskim GGO. v LUO je 33 lovišč v upravljanju LD, s skupno površino 139.908 ha. Delež lovni površin znaša približno 91 % ali 127.661 ha. Povprečna velikost lovišča v LUO je 4.240 ha, oziroma 3.868 ha lovne površine. Najmanjše lovišče meri 2.636 ha (Oljka), največje pa 6.917 ha (Kozje). Z lovišči upravljajo LD z enakimi imeni, kot so imena lovišč. ZGS, OE Celje kot nosilec načrtovanja upravljanja z divjadjo izvaja strokovno svetovanje, vključno z načrtovanjem za omenjenih 33 LD. V LUO prevladujejo sredogorska in nižinska lovišča. Območje je kmetijsko razmeroma dobro razvito z intenzivnimi nasadi hmelja v Savinjski dolini ter njivami, sadovnjaki, vinogradi in travniki v gričevnatih delih. S 64 % prevladuje gozdnata krajina, z 32 % ji sledita kmetijska in primestna krajina, delež gozdne krajine znaša 4 %. Gozdnatost območja znaša 48 %. Upravljavsko najpomembnejša vrsta divjadi v LUO je srnjad, sledijo ji divji prašič, gams, navadni jelen, damjak in muflon.

Preglednica 2.1.1: Seznam lovišč v LUO

Šifra lovišča	Ime lovišča	Površina (ha)		
		Skupna	Lovna	Nelovna
0901	ŠKALE	2.820	2.656	164
0902	OLJKA	2.637	2.393	244
0903	VELENJE	5.910	5.056	854
0904	POLZELA	3.971	3.470	501
0905	ŽALEC	5.377	4.773	615
0906	DOBRNA	4.496	4.212	284
0907	VITANJE	4.745	4.553	192
0908	VOJNIK	4.210	3.879	331
0909	SLOVENSKE KONJICE	6.155	5.478	677
0910	LOČE	4.152	3.830	322
0911	PONIKVA	3.579	3.266	313
0912	DRAMLJE	3.620	3.368	252
0913	KAJUH ŠMARTNO	3.487	3.155	332
0914	GRMADA CELJE	4.724	3.481	1.243
0915	HUM CELJE	5.007	4.004	1.003
0916	GOZDNIK GRIŽE	3.108	2.761	347
0917	PREBOLD	3.888	3.628	260
0918	TABOR	3.526	3.374	152
0919	REČICA pri LAŠKEM	4.237	3.985	252
0920	LAŠKO	6.915	6.454	461
0921	BOJANSKO ŠTORE	4.032	3.730	302
0922	ŠENTJUR pri CELJU	4.920	4.314	606
0923	LOG ŠENTVID	2.689	2.478	211
0924	ŠMARJE pri JELŠAH	3.438	3.106	332
0925	PRISTAVA	3.902	3.587	315
0926	LOKA pri ŽUSMU	3.038	2.884	154
0927	HANDIL DOBJE	5.767	5.435	332
0928	JURKLOŠTER	4.803	4.678	125
0929	BOHOR PLANINA	3.414	3.280	134
0930	KOZJE	6.917	6.526	391
0931	PODČETRTEK	3.643	3.382	261
0932	BISTRICA ob SOTLI	3.122	2.955	167
0933	PODSREDA	3.659	3.530	129
	SKUPAJ	139.908	127.661	12.247

Slika 2.1.1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v LUO

2.2 Območja z omejitvami in prepovedmi lova

Skladno z lovsko upravljaljskim načrtom IX. Savinjsko - Kozjanskega lovsko upravljaljskega območja (2021–2030) veljajo v LUO naslednje omejitve in prepovedi lova v gozdnih rezervatih.

Na podlagi določila 7. in 8. člena Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom je v gozdnih rezervatih prepovedano vsako izvajanje lovske dejavnosti – vsako izdelovanje in nameščanje lovsko-tehniških objektov in naprav ter fizično izvajanje lova (individualnega, skupinskega).

V LUO to velja za lovišča:

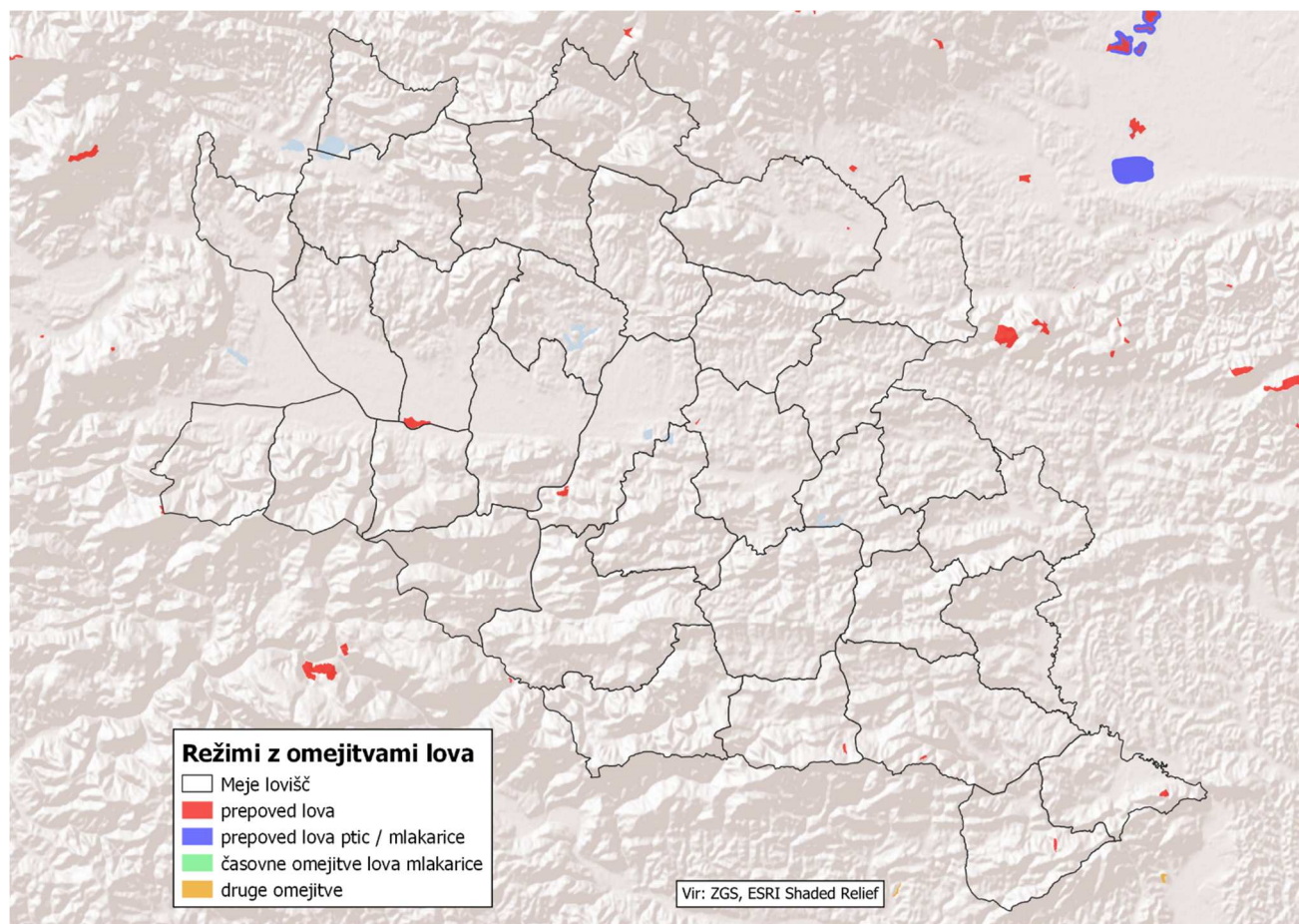
LD Bohor Šentjur, gozdni rezervat Tisovec velikost 7,2 ha,

LD Podsreda, gozdni rezervat Vranske pečine, velikost 9,8 ha,

LD Bistrica ob Sotli, gozdni rezervat Kunšperk, velikost 11,6 ha.

LD Žalec; v 7. čl. Odloka o zavarovanju ribnika Vrbje z zaledjem za krajinski park (Uradni list RS, št. 56/2008) je na tem območju prepovedano izvajanje lova.

LD, ki upravljajo z lovišči v neposredni okolici mest (Hum Celje, Grmada Celje, Kajuh Šmartno, Vojnik) predlagamo, da na območjih kjer prihaja do pogostejših obiskov javnosti (npr. mestni gozd – Anski vrh, Miklavški hrib, Lisce, okolica Šmartinskega jezera, zahodna pobočja Grmade, Gaji), ne izvajajo skupinskih oblik lova.

Slika 2.2.1: Območja omejitev in prepovedi lova

3 ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI

3.1 Spremembe v življenjskem okolju divjadi

Se kažejo kot vse pogostejše motnje v okolju, ki jih večinoma povzroča človek z neprimernimi oz. nerazumnimi dejanji. Zelo moteča je vožnja z različnimi motornimi vozili v naravnem okolju, še posebej v večernem in nočnem času. Prisotnost ljudi v naravnem okolju se zaradi socialnih potreb družbe povečuje, kar lahko v nekaterih primerih otežuje tudi upravljanje z divjadjo. Zadnja leta se divjad pogostejše približuje urbanim središčem. Slednje je deloma tudi posledica nekontroliranega hranjenja domačih živali, odlaganja odpadkov v okolju, itn. Pomemben dejavnik sprememb v okolju je tudi pospešen razvoj infrastrukture, predvsem cestnega omrežja, širitve naselij, trgovskih centrov, industrijskih površin itn. Povečuje se ograjevanje različnih objektov za kmetijsko rabo, s čimer se omejuje prehajanje in prostorska razporeditev divjadi. Moteč dejavnik v okolju je še nekontrolirano gibanje psov brez nadzora. Pri upravljanju z malo poljsko divjadjo je treba izpostaviti neusklajeno stanje z nekaterimi plenilci (ptice ujede, vrani in male zveri). 4. avgusta l. 2023 so spodnjo Savinjsko dolino zajele obširnejše poplave, ki pa na populacije divjadi niso imele zaznavnih negativnih posledic.

3.2 Ukrepi v življenjskem okolju divjadi

Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi in presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

Preglednica 3.2.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2019–2024

Vrsta ukrepa	Enota mere	2019–2024*			2023–2024*		
		Načrt	Realiz.	%	Načrt	Realiz.	%
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI							
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	12.789	12.476	97,6	12.846	12.813	99,7
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI							
Priprava travnikov in košnja (ročna in strojna)	ha	73,00	93,13	127,6	74,4	79,15	106,4
Spravilo sena z odvozom	ha	46,33	58,37	126,0	47,1	46,75	99,3
Priprava pasišč za divjad	ha	10,98	9,88	90,0	11,76	10,61	90,2
Gnojenje travnikov	ha	7,48	7,75	103,6	7,8	6,23	79,9
Vzdrževanje grmišč	ha	2,70	5,80	214,8	2,7	2,55	94,4
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	4,82	6,41	133,0	4,75	4,65	97,9
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	12,42	14,11	113,6	13,15	10,9	82,9
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	66,00	62,00	93,9	73	68	93,2
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	5,00	5,00	100,0	6	6	100,0
Sadnja in vzdrževanje plod. drevja in grmovja	število	110,00	77,00	70,0	157	83	52,9
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	95,00	102,00	107,4	92	90	97,8
3. BIOTEHNIŠKI UKREPI							
Zimsko krmljenje	kg	7.267	6.247	86,0	7.068	5.945	84,1
Privabljalno krmljenje	kg	23.172	24.080	103,9	23.500	26.025	110,7
Krmne njive	ha	11,87	15,35	129,3	12,29	13,46	109,5
Pridelovalne njive	ha	4,58	4,29	93,7	4,63	4,53	97,8
Solnice	kg	6.125	5.958	97,3	5.268	6.135	116,5
4. LOVSKOTHNIŠKI OBJEKTI							
Solnice (obnova in novogradnja)	število	2.281	2.100	92,1	2.360	2.003	84,9
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	274	268	97,8	261	245	93,9
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	57	57	100,0	61	58	95,1
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	98,17	83,65	85,2	97,7	80,5	82,4

*V preglednici so za obe obravnavani obdobji (2019–2024 in 2023–2024) prikazane povprečne letne vrednosti načrtovanih in realiziranih ukrepov.

Zgoraj navedene ukrepe v okolju izvajajo upravljavci lovišč in so v veliki večini namenjeni ohranjanju in krepitvi naravnih prehranskih ter bivalnih razmer za vse prostoživeče živalske vrste. Realizacija del se primarno posveča območjem z okrnjeno naravno prehransko ponudbo in osiromašenimi bivalnimi pogoji za divjad.

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

Ukrepi s področij spremljanja stanja divjadi in sprememb v okolju se izvajajo v zadovoljivem obsegu. Medletna nihanja so razmeroma majhna, večje razlike se zaznava med posameznimi upravljavci lovišč. LD so v zadnjih dveh letih načrt (12.813 ur) realizirale skoraj v celoti. V primerjavi s prejšnjimi leti se ukrep nekoliko povečuje. Upravljavci večino ukrepov izvajajo na podlagi raznovrstnih sprememb v okolju, ki so predvsem posledica negativnih človekovih vplivov.

Biomeliorativni ukrepi

Realizacija v letih 2023/24 je bila pri večini upravljavcev lovišč dobra in v skladu z dovoljenimi odstopanji. Izvedenih je bilo dobrih 94 % načrtovanih aktivnosti, manjša odstopanja je moč zaznati pri sadnji plodonosnega drevja, vzdrževanju gozdnih robov, vodnih teles v okolju in gnojenju travnikov. Nekoliko slabša realizacija je glede na njihov pomen v okolju povsem sprejemljiva oz. dopustna. LD so za biomeliorativne ukrepe na letnem nivoju porabile nekaj manj kot 17.000 delovnih ur, največ za košnjo in vzdrževanje travnikov v gozdnem prostoru, spravilo sena in ohranjanje gozdnih robov. Pri izvedbi del so se smiselno upoštevali različni okoljski in vremenski dejavniki minulih let, ki imajo pomemben vpliv na naravno prehransko ponudbo.

Obseg ukrepov v zadnjem šest letnem obdobju je bil precej izravnane, manjša medletna odstopanja so verjetno posledica okoljskih sprememb. Zaznava se razmeroma velike razlike med LD, kar je verjetna posledica dosedanje prakse in specifičnosti lovišč. Realizacija posameznih sklopov opravil je precej odvisna od prevladujoče rabe prostora, na katerih se ukrepi izvajajo. Številna dela se ponavljajoče izvajajo vsako leto na istih površinah, ki jih imajo LD v najemu ali lasti.

Biotehniški ukrepi

Izvedba biotehniških ukrepov je v veliki meri odvisna od prehranskih pogojev, ki se med leti precej spreminjajo. Zelo pomemben je obrod drevesnih vrst, ki običajno zmanjša potrebe po dodatnem krmljenju divjadi, velik vpliv pa ima tudi na medletne populacijske spremembe. Sicer pa je dejstvo, da so količine vnosa energije s krmljenjem v primerjavi z energijsko bogato prehrano na kmetijskih površinah (npr. koruzo, žiti) popolnoma nepomembne z vidika populacijskih nihanj – rodnosti divjih prašičev in srnjadi. Skupna realizacija vseh načrtovanih biotehniških ukrepov v zadnjih dveh letih je dosegla 95 %. Upravljavci so povprečno na leto za te namene porabili 10.300 delovnih ur.

Najpomembnejši ukrep v tej skupini je privabljalno krmljenje, ki je primarno namenjeno spremljanju stanja v populacijah divjadi ter lovsko pravičnemu in učinkovitemu izvajanju lova. Količina krme, vrstna sestava in dinamika krmljenja se je v zadnjih letih izvajala glede na sezonsko prisotnost prašičev, lovne pogoje in oceno populacijskih gostot. Po podatkih LD se je ukrep izvajal izključno na krmiščih, ki so prostorsko določena in usklajena z ZGS ter lastniki zemljišč. Povprečna letna poraba koruze in žit v zadnjih šestih letih znaša dobrih 24 t ali 135 kg / krmišče. Zaradi nenehnega dviga odvzema divjadi se blago povečuje in je nekoliko večja v letih, ko je beležen večji odvzem divjadi. Načrt privabljalnega krmljenja je bil v zadnjih dveh letih presežen za 11 %, v zadnjem šestletnem obdobju pa za 4 %.

Za namen zimskega krmljenja divjadi, tj. male divjadi, damjaka in muflona, so upravljavci lovišč v minulih dveh letih porabili nekaj manj kot 6 t. koruze in žit letno. Obdelave krmnih in pridelovalnih njiv so se z min. medletnimi spremembami izvajale na večinoma istih površinah velikosti 18 ha. Med posevki prevladujejo različne vrste krmnih rastlin, žit in koruze, ki se puščajo na njivah za namen prehrane divjih živali v jesensko zimskih mesecih.

Lovskotehniški objekti

Realizacija načrtovanih ukrepov na področjih obnove in novogradnje lovsko-tehničnih objektov (krmišč, visokih prež, solnic in lovskih poti) je bila v minulih dveh letih 78 %. LD so izvedle približno 15.000 delovnih ur, s čimer je bil zagotovljen obseg iz DN 2021 – 2022. Manjša odstopanja navzdol je moč zaznati pri vzdrževanju lovskih stez. Dolgoročna dinamika obsega opravljenih del z omenjenih področij se blago zmanjšuje.

Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi

Temelji na predlogih upravljavcev lovišč, obsega del v prejšnjih letih, pričakovanih prehranskih virih v naravi in številnih mehkih informacijah, ki jih ZGS pridobiva prek svetovanja, usklajevanja in sodelovanja z lovskimi organizacijami. Pri tem je pomembno nenehno spremljanje številnih okoljskih parametrov, ki bolj ali manj izrazito vplivajo na stanje v populacijah posameznih vrst divjadi. Večina ukrepov se izvaja na zemljiščih v zasebni in državni lasti. LD naj za postavitev lovsko tehničnih objektov in naprav pridobijo ustrezne najemne pogodbe, v primeru subvencioniranja s strani RS pa še dodatno odstopne izjave. Številne ukrepe v okolju izvajajo tudi

zasebni lastniki zemljišč v sodelovanju z ZGS, za nekatera opravljena dela pa prejmejo zakonsko predpisane subvencije.

Preglednica 3.2.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2025 in 2026

Vrsta ukrepa	Enota mere	Načrtovan obseg	Dopustna odstopanja (navzdol / navzgor)
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI			
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	26.067	-20 % / neomejeno
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI			
Priprava travnikov in košnja (ročna in strojna)	ha	149,60	-20 % / neomejeno
Spravilo sena z odvozom	ha	97,05	-100 % / neomejeno
Priprava pasišč za divjad	ha	19,58	-100 % / neomejeno
Gnojenje travnikov	ha	8,90	-100 % / ni dovoljeno presegati
Vzdrževanje grmišč	ha	5,40	-20 % / neomejeno
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	8,30	-20 % / neomejeno
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	31,60	-20 % / neomejeno
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	140	-20 % / neomejeno
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	12	-100 % / neomejeno
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	284	-100 % / neomejeno
Postavitev in vzdrževanje gnezdnice	število	173	-100 % / neomejeno
3. BIOTEHNIŠKI UKREPI			
Zimsko krmljenje	kg	11.940	- ni treba dosegati / ni dovoljeno presegati
Privabljalno krmljenje	kg	73.090	-ni treba dosegati / ni dovoljeno presegati
Preprečevalno krmljenje	kg	2.100	- ni treba dosegati / ni dovoljeno presegati
Krmne njive	ha	22,58	-100 % / neomejeno
Pridelovalne njive	ha	9,18	-100 % / neomejeno
Solnice	kg	12.716	-100 % / ni dovoljeno presegati
4. LOVSKOTEHNIŠKI OBJEKTI			
Solnice (obnova in novogradnja)	število	4.703	-100 % / ni dovoljeno presegati
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	480	-100 % / neomejeno
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	159	-100 % / ni dovoljeno presegati
Lovske steze (obnova in novogradnja)	število	197,90	-100 % / neomejeno

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

Poleg rednega in ustaljenega dela naj upravljavci v letih 2025 in 2026 posebno pozornost namenijo spremljanju stanja v populaciji šakala, predvsem pojavljanja na do sedaj nenaseljenih območjih. Nadalje naj se lovsko čuvajska služba posveti spremljavi male poljske divjadi in gamsov v območjih, kjer je bilo zadnja leta zaznati upadanje populacijskih gostot. V primestnih loviščih naj se pozornost usmerja na obveščanje javnosti o spremembah v okolju divjadi s poudarkom na negativnih vplivih ljudi. Prav tako naj se potrebni naporji usmerjajo lastnikom zemljišč, še posebej pri obravnavi škod od divjadi in njihovi normalizaciji.

Biomeliorativni ukrepi

Vzdrževanje pasišč – košnjo in spravilo sena naj se izvaja na območjih večje gozdnatosti in manjše kmetijske rabe (Konjiška gora, Stenica, Bohor, Rudnica, Paški Kozjak in Zasavsko hribovje). Ohranja naj se obstoječe travniške površine in preprečuje njihovo zaraščanje. V kolikor je mogoče, naj se košnjo izvaja po cvetenju. Ukrepi se načrtujejo na površini 75 ha letno. Pripravo pasišč naj se pretežno izvaja na lokacijah, kjer so se v zadnjih letih zaraščale kmetijske površine in jih je smiselno revitalizirati. Vzdrževanje grmišč in gozdnih robov naj upravljavci izvajajo na območjih, kjer je smiselno bogatiti naravni prehranski vir za rastlinojede parkljarje. Ohranjanje vodnih virov in kaluž v okolju naj se izvaja na sušnih območjih in na mestih pogostejše prisotnosti divjih prašičev. Ukrepi za ohranitev populacij poljske divjadi naj sledijo celovitemu pristopu, kar zajema pripravo

biotopov, uravnavanje medvrstnih odnosov in spremljava stanja populacij divjadi. Pri vseh biomeliorativnih ukrepih je treba slediti določilom in priporočilom naravovarstvenih smernic iz priloge ON.

Biotehniški ukrepi

V LUO je dovoljeno **zimsko** krmljenje male poljske divjadi, damjaka (samo v lovišču Škale) in muflona (v lovišču Rečica pri Laškem). Lokacije in režim krmljenja so podrobneje opredeljene v LNL oziroma ON. **Privabljalno** krmljenje je dovoljeno za divjega prašiča, pod posebnimi pogoji pa tudi muflona in damjaka (samo v loviščih z načrtnim upravljanjem). Krmišča za divjega prašiča so lahko založena vse leto s koruzo, žiti in sočno krmo. Največja dnevna količina položene močne škrobne krme (koruze ali žit) na posameznem krmišču ne sme presegati 5 kg. Mesta krmljenja morajo biti usklajena z lastnikom gozda in ZGS. Gostota krmišč naj bodo prilagojena gostoti odvzema v daljšem časovnem obdobju in ne sme presegati 1 krmišče / 300 ha lovne površine lovišča. Krmišča morajo biti oddaljena vsaj 200 m od meje gozdnega kompleksa z negozdno krajino. Krmljenje naj se izvaja na način, da je krma dostopna predvsem divjemu prašiču in čim manj ostali divjadi (npr. krmni valj, polaganje krme v tla, prekrivanje krme ipd). V posameznih loviščih znotraj LUO z manjšo gostoto odvzema divjega prašiča se lahko predpiše tudi manjša dovoljena dnevna količina krme. V LUO je dovoljeno tudi privabljalno krmljenje malih zverí in šakala, za kar se na mrhoviščih uporablja krma živalskega izvora in sadje, ki mora biti ustrezno prikrita ali zagrebena v zemljo. Dnevno je lahko tu dostopno do 2 kg krme. Pri tem je treba upoštevati predpisane veterinarske režime o ravnanju z živalskimi stranskimi proizvodi.

Ureditve krmnih in pridelovalnih njiv je v LUO namenjeno predvsem divjemu prašiču z namenom zmanjšanja pritiska na kmetijske kulture. Sadnja tujerodnih vrst (npr. topinambur) je na njih prepovedana.

Sečnja v ostrejših zimskih razmerah je koristna za zagotavljanje dodatne hrane rastlinojedi divjadi. Izvaja naj se glede na vremensko stanje – zimske razmere v tekočem letu.

Lovskotehniški objekti

Veliko večino krmišč v LUO je prednostno namenjenih za divje prašiče, v manjšem obsegu tudi zimskemu krmljenju muflonov, damjakov in poljski divjadi. V letih 2025 in 2026 se sme na območju celotnega LUO zalagati **199 krmišč** za veliko parkljasto divjad, od tega **194 privabljalnih, 2 preprečevalna in 3 zimska**. Za lokacije krmišč velike divjadi je na ZGS vzpostavljen kataster za vsa lovišča v LUO, ki ga morajo upravljavci upoštevati pri izvedbi tega ukrepa. Register teh objektov (priloga LUN: preglednica 1) je opremljen s prostorskimi atributi (ime, KO, parcela, GK koordinate, itd.) in se hrani na ZGS. Krmišča za zimsko krmljenje male poljske divjadi niso zajeta v navedenem katastru, ker se med leti številčno in prostorsko spreminjajo. Vzdrževanje in novogradnje solnic krmišč in visokih prež naj se izvaja skladno z določili in omejitvami naravovarstvenih usmeritev iz ON.

3.3 Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje

Škoda, ki jo povzroča divjad

Pomemben lovsko upravljaljski cilj je ekonomsko sprejemljiv obseg škod od divjadi na kmetijskih in gozdnih zemljiščih. Struktura in trend odškodnin predstavlja enega od pomembnejših dejavnikov načrtovanja poseganja v populacije divjadi. Podatki o višini in strukturi škod vsebujejo vse prijavljene škodne primere, ki so bili ustrezno obravnavani ter sporazumno zaključeni. V preglednici 3.3.1 so zajete izplačane odškodnine, finančno ovrednoteni stroški materiala (semena, umetna gnojila, poljščine, zaščitna sredstva itn.) in delo lovcev pri sanaciji škod (ravnanje ritin, setev, dognojevanje, itn.), kjer je delovna ura v pričujoči preglednici ovrednotena z 10,5 EUR.

Škoda od divjadi v preteklem obdobju

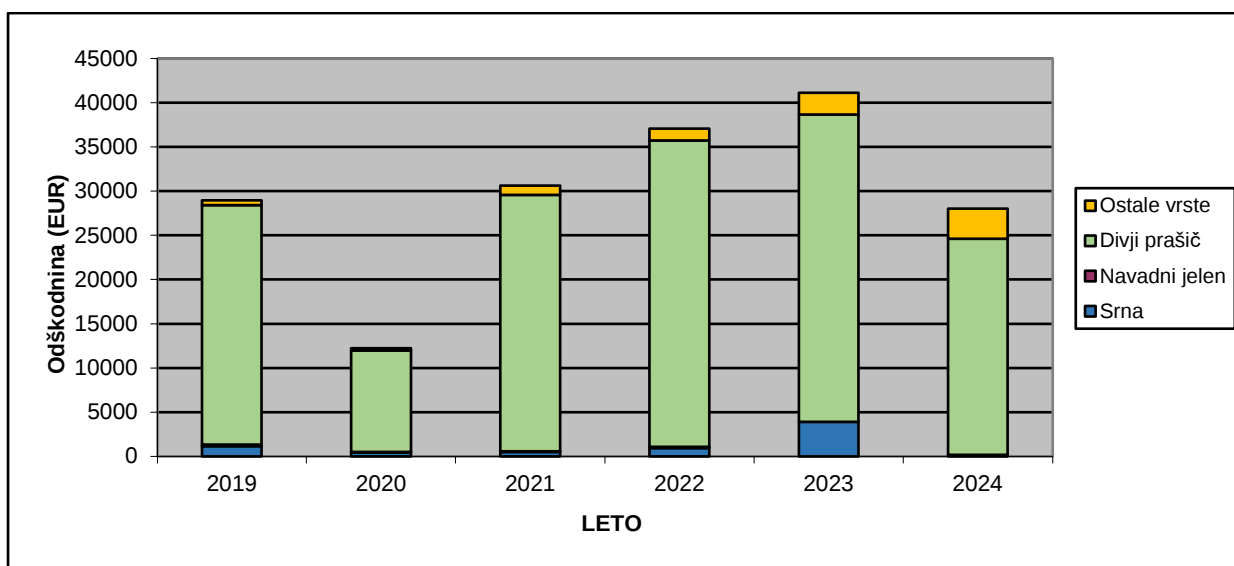
Preglednica 3.3.1: Škoda, ki jo je povzročila divjad v preteklem obdobju (letno povprečje)

Vrsta divjadi	Kultura	2019–2024		2023–2024	
		Ovrednotena škoda	EUR / 100 ha	Ovrednotena škoda	EUR / 100 ha
srna	kulture	1.077,56	0,84	1.841,06	1,44
	travniki	0,00	0,00	0,00	0,00
	sadno drevje	66,67	0,05	200,00	0,16
	gozd	0,00	0,00	0,00	0,00
	ostalo	0,00	0,00	0,00	0,00
skupaj		1.144,23	0,90	2.041,06	1,60
navadni jelen	kulture	5,00	0,00	0	0,00
	travniki	26,94	0,02	0	0,00
	sadno drevje	0,00	0,00	0,00	0,00
	gozd	0,00	0,00	0,00	0,00
	ostalo	32,50	0,03	0,00	0,00
skupaj		64,44	0,05	0,00	0,00
damjak	kulture	101,00	0,08	303,00	0,24
	travniki	78,33	0,06	175,00	0,14
	sadno drevje	73,50	0,06	220,50	0,17
	gozd	0,00	0,00	0,00	0,00
	ostalo	0,00	0,00	0,00	0,00
skupaj		252,83	0,20	698,5	0,55
divji prašič	kulture	10.052,49	7,87	12.569,03	9,85
	travniki	16.785,67	13,15	17.030,99	13,34
	ostalo	0,00	0,00	0,00	0,00
skupaj		26.838,16	21,02	29.600,02	23,19
SKUPAJ PARKLJARJI		28.299,66	22,17	32.339,58	25,33
šakal		1.493,00	1,17	3.064,50	2,42
lisica		6,67	0,01	0,00	0,00
jazbec		319,96	0,25	380,00	0,30
poljski zajec		36,66	0,03	0,00	0,00
siva vrana		21,17	0,02	63,50	0,05
ostale vrste		173,33	0,14	250,00	0,20
SKUPAJ OSTALO		2.050,79	1,61	3.758,50	2,94
VSE SKUPAJ		30.350,54	23,77	36.098,08	28,28

V preglednici so za obe obravnavani obdobja (2019–2024 in 2023–2024) prikazane povprečne letne vrednosti škode. Vrednost opravljenega dela je od leta 2023 ovrednotena po 10,5 EUR/uro (pred tem 5 EUR/uro).

Na podlagi prejetih evidenc ugotavljamo, da je glavni povzročitelj škod v LUO divji prašič. V zadnjem šestletnem obdobju je povzročil kar 88 % vseh evidentiranih škod po divjadi. Trend je zmeroma naraščajoč, kar je poleg dejanskega vpliva divjadi deloma tudi posledica drugačnega ovrednotenja delovnih ur pri sanacijah in

sprememb cen kmetijskih pridelkov. Medletna nihanja so predvsem posledica populacijskih sprememb, na katere lahko vplivajo tudi okoljski, družbeni in socialni dejavniki. Najizraziteje so se povečale škode v letih z velikim odvzemom divjega prašiča (npr. l. 2023), ko je bilo pri odvzetih 1.349 osebkih nekaj manj kot 35.000 EUR zabeležene škode (ali 35 % nad šestletnim povprečjem). Na travnikih je bilo obravnavane 57 % vse škode, sledijo poškodbe na koruzi, krompirju in žitih. Večino škodnih dogodkov je bilo zabeleženih v južnem delu LUO (LUB Južno od Savinje, Rudnica in Bohor), kjer je trenutna gostota divjih prašičev precej večja kot drugod. Škode od ostalih vrst divjadi v LUO ne predstavljajo resnejših problemov, opozoriti je treba na poškodbe od damjakov v lovišču Škale, ki se zadnja leta nekoliko pogostejše pojavljajo na poljščinah in sadnem drevju. Trend ovrednotenih škod od šakala se je v zadnjih šestih letih občutno (za 12 x) povečal. Tudi število škodnih dogodkov se iz leta v leto močno povečuje in hkrati prostorsko širi. Pojavljajo se predvsem na drobnici in govedu – teletih. Škode, ki jih divjad povzroča na nelovnih površinah ne kažejo značilnih trendov. Prevladujejo poškodbe objektov (ostrešij) od kun belic, ki so odvisne predvsem od slučajnostnega pojavljanja vrste v lokalnem okolju in niso povezane s splošno populacijsko gostoto v naravi. ZGS vse pogostejše obravnava tudi škode od divjih prašičev na nelovnih površinah (na obrobju mest, vasi, v ograjenih sadovnjakih itn.), ki so posledica prilagoditvene strategije vrste.

Slika 3.3.1: Dinamika vrednosti škode od divjadi v LUO v obdobju 2019–2024

Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi

Preglednica 3.3.2: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2019–2024

2019–2024*	2023–2024*
Opravljenе ure	Opravljenе ure
4.385	4.211

*V preglednici so za obe obravnavani obdobji (2019–2024 in 2023–2024) prikazane povprečne letne vrednosti opravljenih ur.

LD so v minulih dveh letih za preventivno zaščito poljščin in travnikov namenile dobrih 8.400 delovnih ur, poleg tega pa so tudi lastniki zemljišč izvedli številne ukrepe varovanja premoženja. Obseg aktivnosti na tem področju je v zadnjem šestletnem obdobju zmerno naraščajoč. Za varovanje poljščin pred vdori divjih prašičev so upravljavci uporabljali v večini primerov zaščito z el. pastirji in nekaterimi kemičnimi odvračali (slednje predvsem za srnjad). Poleg navedenega so bila v minulih letih porabljena dokaj visoka finančna sredstva za nabavo el. aparatov, žice, količkov, izolatorjev, kemičnih odvračal, itn. Zmerna rast škod od divjadi je ob konstantno povečanem odvzemu nedvomno tudi posledica varovanja poljščin, ki je postala stalna lovsko upravljska praksa v loviščih z velikimi gostotami divjih prašičev. LD so večino ukrepov izvedla na območjih dosedanjih pojavljanj škod (območja prisotnosti beljakovinske hrane v travni ruši, večji kmetijski kompleksi koruznih in žitnih polj, itn.).

Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2025 in 2026

Zaščita s tehničnimi in kemičnimi sredstvi naj se izvaja v območjih večjih kmetijskih kompleksov, kjer so se v zadnjih letih že pojavljale škode, oziroma tam kjer je zaradi potencialno velike škode smiselno varovanje poljščin. Po potrebi naj se varuje višje ležeče kmetijske površine v območjih pogostejših pojavljanj divjih prašičev. V ta namen naj LD lastnikom zemljišč priskrbijo zaščitna sredstva (el. pastirje, kemična odvrčala, zvočna odvrčala, itn.) in jih ustrezno seznanijo s postavitvijo in njihovim vzdrževanjem. Za odvrnitev divjih prašičev od kmetijskih kultur v večini zadostuje varovanje z električnim pastirjem - z dvema žicama na višini 25 do 35 cm (prva) in 40 do 50 cm (druga) nad tlemi. Za zagotovitev optimalnega uspeha varovanja je pomembno redno vzdrževanje ograje (kontrola napetosti žic, čiščenje podrast, kontrola prevodnosti oz. moči električne napetosti) in dobra ozemljitev električnega pastirja (aparata). Vsekakor pa je za optimalno reševanje težav z divjadjo nujna stalna komunikacija (prenos informacij) med pristojno LD in lastniki zemljišč. Z namenom zmanjšanja in preprečitve nadaljnje škode na kmetijskih kulturah je nujna čimprejšnja prijava škode (v treh dneh po nastanku škode) in skupen terenski ogled oziroma obravnava, kjer morata sodelovati lastnik zemljišča in za to pristojna komisija LD. Hitro ukrepanje, tudi z lovom, je izjemno pomembno za zmanjšanje nadaljnje škode. Občasna nesoglasja med lastniki zemljišč in LD naj se rešujejo preko strpnega, spoštljivega in konstruktivnega dialoga ter korektne in strokovne obravnave škodnih primerov. V primeru varovanja intenzivnih kultur (npr. solatnic, jagod, zelenjave, borovnic, malin, itn.) je lastnik kulture dolžan sam poskrbeti za ustrezno varovanje (glede na potencialnega povzročitelja).

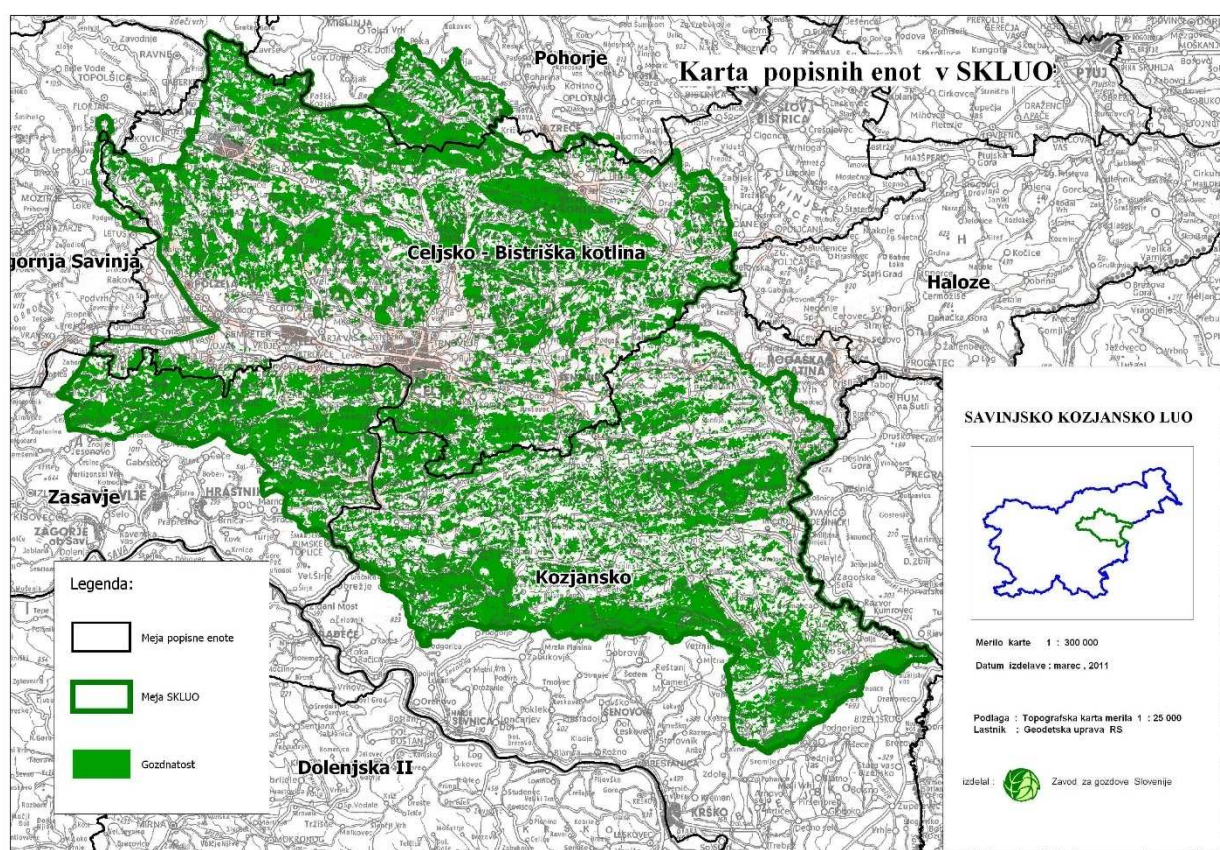
Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme

ZGS že od leta 1996 izvaja sistematično spremljanje stanja (objedenosti) gozdnega mladja v odnosu do rastlinojede parkljaste divjadi. Od leta 2010 je bilo izvedenih pet popisov mladja, zadnji leta 2024. Sistematično pridobljeni podatki predstavljajo pomemben vir informacij ne le o vplivu divjadi na objedenost gozdnega mladja, ampak tudi o sami drevesni sestavi, gostoti ter vertikalni in horizontalni strukturi mladovij.

V pričujoči analizi bomo obravnavali PE, ki v LUO zajemajo več kot 20 % površine.

To so naslednje PE:

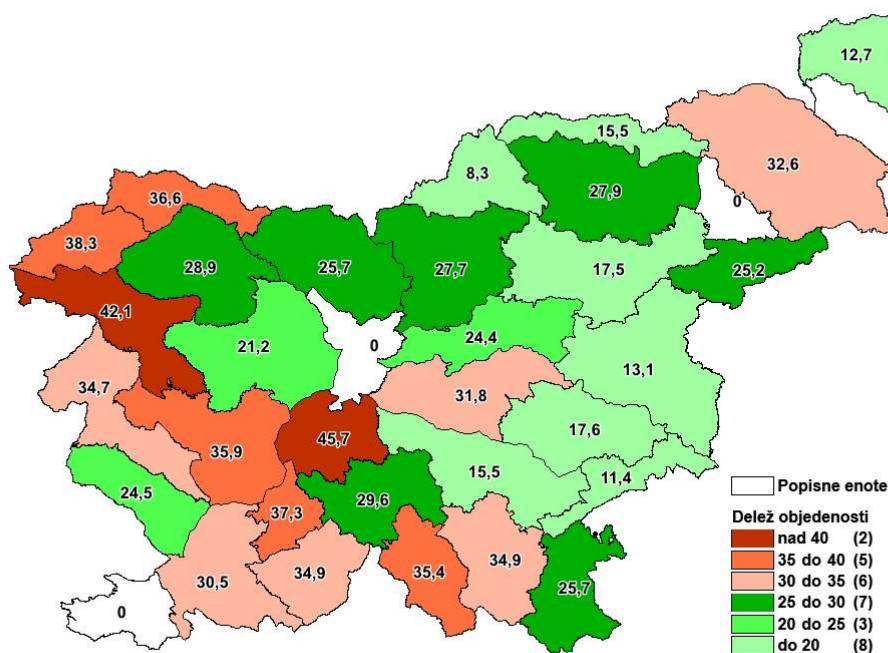
- Celjsko-Bistriška kotlina, ki zavzema osrednji, severni in zahodni del LUO z izjemo lovišča Vitanje;
- Kozjansko, ki zavzema južni in vzhodni del LUO.

Slika 3.3.2: Prikaz popisnih enot za ugotavljanje objedenosti gozdnega mladja v LUO

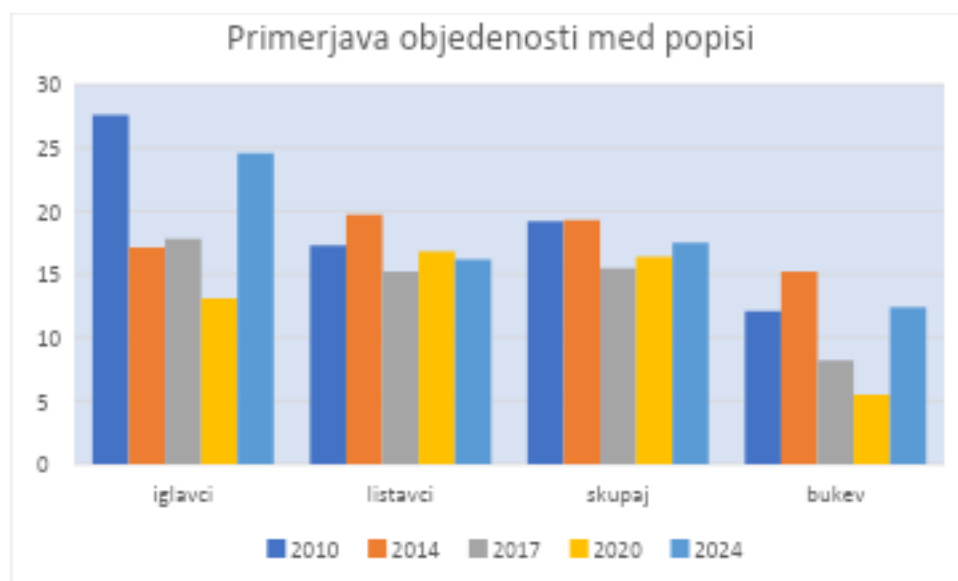
Analiza podatkov zadnje inventure stanja gozdnega mladja iz leta 2024 kaže, da se vpliv divjadi na obnovo gozdov ni bistveno spremenil. Trend poškodovanosti mladja od leta 2010 do 2024 je blago padajoč z razmeroma majhnimi medletnimi nihanji. LUO še naprej ostaja v primerjavi z ostalimi območji Slovenije manj obremenjeno glede objedanja.

Skupna objedenost vseh drevesnih vrst v LUO, ki so bile zajete v analizo leta 2024, znaša 14,7 %, kar je precej podobno kot pri prejšnjih dveh popisih I. 2017 in 2020. Pri zadnjem popisu se je nekoliko zmanjšala poškodovanost listavcev (13,4 %) in izravnala s podatki prejšnjih popisov. Občutneje se je povečal delež objedenih iglavcev, predvsem jelke (41 % poškodovanost) in borov, nekoliko pa tudi smreke. Precejšnja poškodovanost (34 %) je bila zaznana pri plemenitih listavcih (predvsem g. javorju in češnji), zmanjšala pa se je pri mehkih listavcih. Manjša nihanja med posameznimi popisi so predvsem posledica različnih okoljskih dejavnikov (jakost in trajanje zimskih razmer, sušna in mokra medletna obdobja, količina naravne hrane itn.), manjši vpliv pa pripisujemo tudi spremembam stanja v populacijah rastlinojede parkljaste divjadi. Pri zadnjem popisu je bilo ugotovljeno, da so gospodarsko najpomembnejše drevesne vrste razmeroma malo poškodovane (npr. bukev 8 %), pri smreki pa se je delež objedenih drevesc precej povečal (iz 3 % na 16 %). Kljub navedenemu ocenjujemo, da zaradi vpliva divjadi na gozdno mladovje niso ogroženi gozdnogojitveni cilji na večini celjskega GGO. Mestoma je sicer moč zaznati prekomerno objedanje, ki je izrazitejše pri jelki, gorskem javorju, češnji, lipi, gorskem brestu itn. Slednje zaznavamo predvsem na manjših območjih pogostejšega pojavljanja srnjadi, ponekod pa tudi gamsa in muflona.

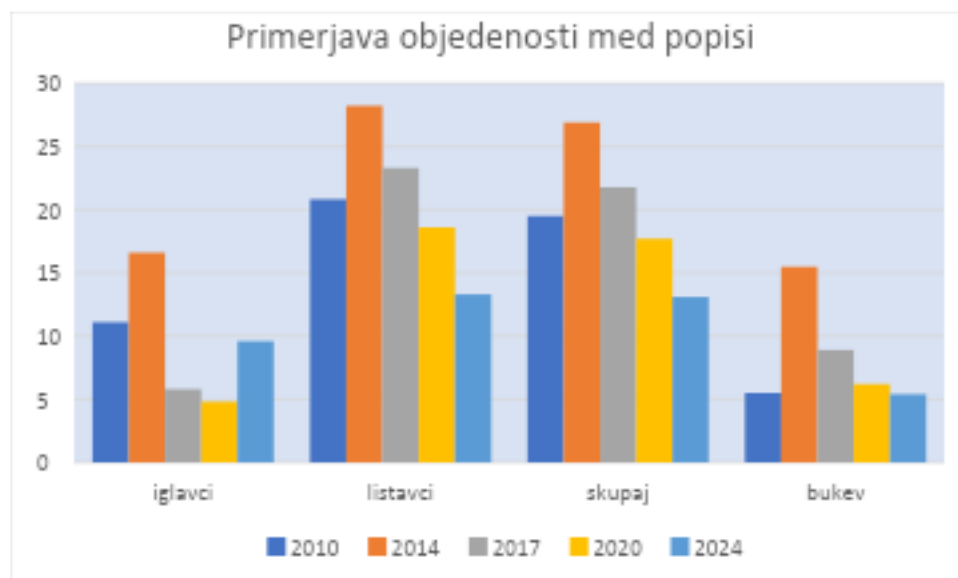
Slika 3.3.3: Skupna objedenost mladja v letu 2024 po popisnih enotah

Analiza poškodovanosti gozdnega mladja na ravni PE Celjsko Bistriška kotlina, kaže precejšnje povečanje objedenosti pri iglavcih (predvsem jelki in smreki) in delno tudi pri bukvi. Objedenost jelke je poskočila iz 32 % leta 2020 na slabih 40 % v letu 2024. Prav tako se je povečala poškodovanost smreke in sicer iz 4 na 17 %. Objedenost bukve, ki v PE zajema pomemben delež v drevesni sestavi se je iz 5 % povečala na dobrih 12 %. Če smo v predhodnih dveh merjenjih zaznali zmeren upad pri večini drevesnih vrst, je prej navedena ugotovitev pomembna rudi z vidika uravnavanja populacijskih gostot rastlinojede divjadi. Razlike v skupni objedenosti sicer niso tako očitne, vendar se je padajoč trend po več prejšnjih merjenjih spremenil, kar terja dodatno previdnost pri upravljanju z divjadjo.

Slika 3.3.4: Primerjava stopnje objedenosti (skupin) drevesnih vrst med zaporednimi popisi v popisni enoti Celjsko Bistriška kotlina

Rezultati popisa v PE Kozjansko kažejo pri veliki večini drevesnih vrst občuten upad objedenosti, najizraziteje pri bukvi in drugih listavcih. Pri iglavcih (predvsem jelki) je moč zaznati obraten trend. V primerjavi z ostalimi PE v LUO ni zaznanih večjih razlik. Še naprej ugotavljamo, da je objedenost bukve ki najbolj korektno odraža vpliv rastlinojede divjadi, razmeroma majhna in z vidika trajnega gospodarjenja z gozdovi povsem ne problematična. Vpliv divjadi na gozdna mladovja v PE Kozjansko ne predstavlja resnejše težave za pomlajevanje gozdov oz. doseganje gozdnogojitvenih ciljev. Ugotovitve kažejo, da se v naravnih mladovjih zaznava pospešeno pomlajevanje jelke, ki na primernih rastiščih uspešno nadomešča smreko.

Slika 3.3.5: Primerjava stopnje objedenosti (skupin) drevesnih vrst med zaporednimi popisi v popisni enoti Kozjansko

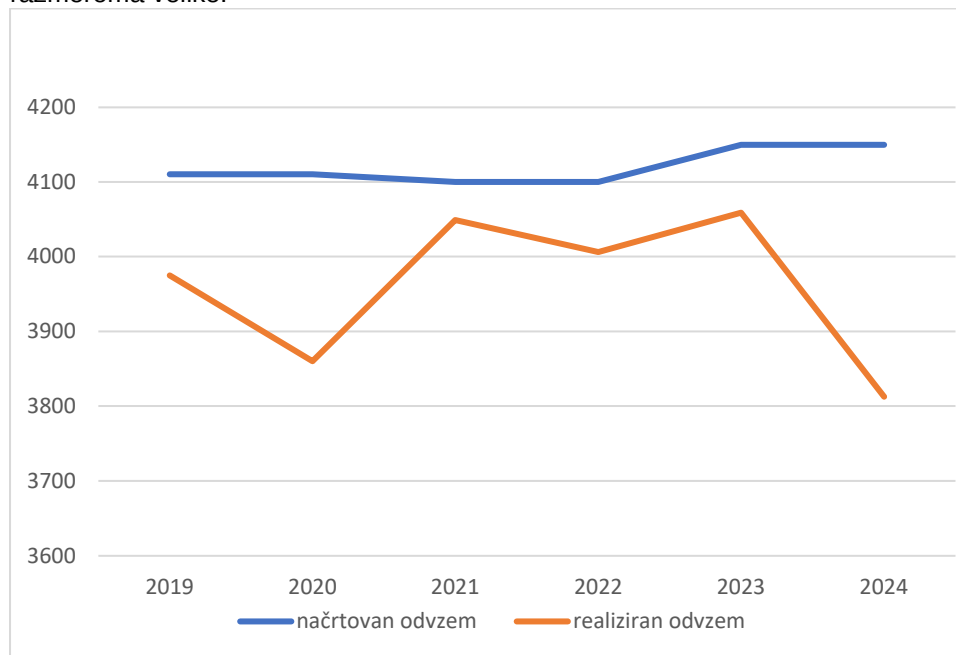
4 ŽIVALSKÉ VRSTE - DIVJAD

4.1 Evropska srna

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Višina odvzema

Skupna realizacija evidentiranega odvzema srnjadi v **preteklih dveh letih** je znašala 7.872 osebkov, s čimer je bil načrt realiziran **94,8 %**. Čisti odstrel je dosegel 6.589 živali, kar je približno 200 manj kot v prejšnjem dvoletnem obdobju. **Šestletna** dinamika odvzema je precej izravnana z manjšimi medletnimi nihanji. Najslabša realizacija (3.813 osebkov) je bila leta 2024. Povprečna **intenziteta** odvzema srnjadi na letni ravni je znašala **3,1 živali/100 ha** lovne površine v LUO. Razlike med lovišči v pogledu intenzivnosti poseganja v populacijo so razmeroma velike.

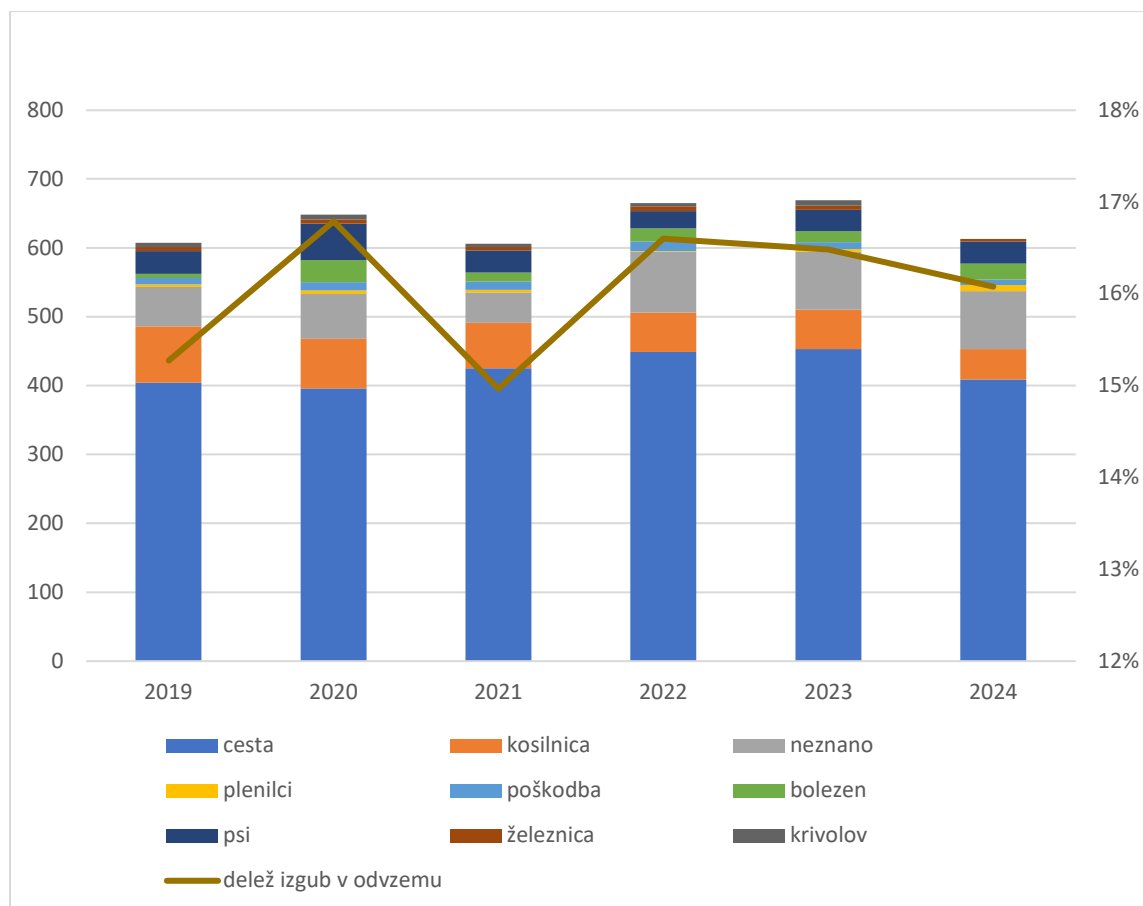
Slika 4.1.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srnjadi v obdobju 2019–2024

Starostno-spolna struktura odvzema

Odvzem srnjadi po starostno - spolnih kategorijah je bil zadnji dve leti dobro usklajen z načrtom. Podobno kot prejšnja leta je bilo poseganje v moški del populacije nekoliko večje (51 %). Realizacija po strukturnih razredih je bila najslabša pri moških mladičih (84 %), pri lanščakih pa je bila presežena za 6 %. Delež juvenilnih osebkov (mladičev in enoletnih živali skupaj) v odvzemu znaša slabih 58 %. Odvzem odraslih srn je bil večji od srnjakov. Mladiči so zastopani z 31 % deležem skupnega odvzema. Starejši (2+) osebkci so dosegli 41 % skupnega odvzema. Delež srn 2+ v odstrelu je v primerjavi s srnjaki znašal 91 %.

Višina, delež in vzroki izgub

Delež evidentiranih izgub srnjadi se v zadnjih dveh letih ni občutneje spreminjal. V šestletnem povprečju znaša dobrih 16 % skupnega odvzema ali 635 živali letno. Kljub temu je moč zaznati, da se izgube v relativnem smislu dolgoročno blago zmanjšujejo, čisti odstrel pa se povečuje. Med vzroki poginov močno prevladuje povoz srnjadi (67 %), sledijo naravni dejavniki smrtnosti, pokosi mladičev, itn. Izgube so pogostejše zaznane pri moški srnjadi. Kljub temu pa je pogin srn 2+ evidentiran mnogo pogostejše kot srnjakov. Razmeroma visok delež evidentiranih izgub se običajno ponavlja v istih loviščih.

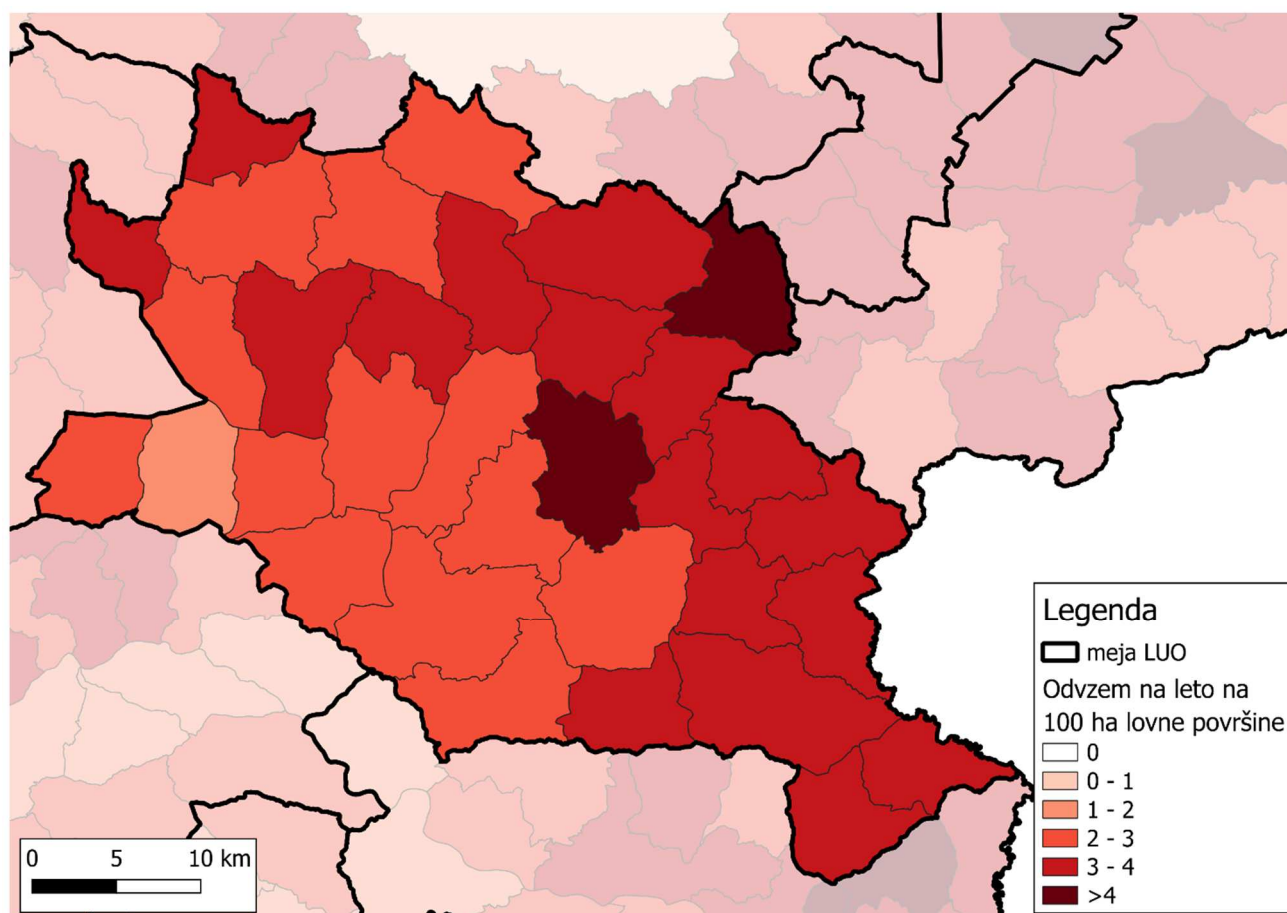
Slika 4.1.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub srnjadi v obdobju 2019–2024

Telesne mase mladičev in enoletnih osebkov

So med leti precej izenačene. Podatki kažejo, da se zadnja tri leta mase mladičev in enoletnih živali blago zmanjšujejo, vendar so razlike manjše od 10 % glede na prejšnja leta. Manjša nihanja so predvsem posledica poletnih sušnih obdobj, ki imajo izrazit vpliv predvsem na mase enoletne srnjadi. Navedeno se zaznava v letih 2022 in 2023.

Prostorska razporeditev odvzema

Odvzem srnjadi je nekoliko večji v osrednjem in severovzhodnem delu LUO. Pomemben dejavnik gostote odvzema je poleg stanja v populaciji - okoljske primernosti za srnjad, tudi operativna sposobnost upravljavk lovišč pri realizaciji odstrela. Slednja je precej odvisna od dosedanjih upravljaljskih praks, ki se med LD precej razlikujejo. Manjša gostota odvzema je zabeležena v loviščih z velikimi gostotami divjega prašiča, zadnja leta se zaznava tudi težave v območjih prisotnosti šakala.

Slika 4.1.3: Prostorska razporeditev odvzema srnjadi v LUO v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Ob upoštevanju znanih parametrov upravljanja s srnjadjo (tj. številčna in strukturna realizacija načrta odvzema v zadnjih letih, bioloških kazalcev odstreljene divjadi, deleža in strukture izgub, vpliv vrste v njenem okolju itn.) ugotavljamo, da je trenutno stanje populacije v LUO stabilno in usklajeno z njenim življenjskim okoljem. Vitalnost osebkov je dobra, večjih medletnih nihanj se ne zaznava. Načrti odvzema so z izjemo zadnjega leta dobro izvršeni. Vsi upravljavci so odvzem realizirali znotraj dopustnih odstopanj, nekateri so ga tudi presegli. Izgube srnjadi se v relativnem smislu zmanjšujejo, čisti odstrel pa povečuje. Zadnja leta zaznavamo v nekaterih loviščih zmanjševanje populacijskih gostot. Po opažanjih sodeč se občasno pojavlja plenjenje mladičev srnjadi s strani šakala v nižinskih predelih LUO in divjih prašičev. Slednje se odraža predvsem v loviščih LUB Južno od Savinje. Delež ostarele srnjadi v odvzemu, tj. starejših od sedem let (po oceni komisije za pregled odvzema divjadi v LUO) se v zadnjih letih zmerno povečuje. Razlike med lovišči so precej velike. Delež ostarele srnjadi je večji v loviščih z manjšimi intenzitetami odvzema, hkrati pa je tu evidentiran tudi večji delež izgub. Podrobnejša analiza kaže, da je upravljanje precej pogojeno s prizadevnostjo in organizacijsko sposobnostjo LD. Slabša realizacija odvzema se v večini primerov ponavlja v istih loviščih. Biološki znaki uplenjene divjadi so dokaj stabilni, medletne spremembe pripisujemo okoljskim dejavnikom, npr. obrodu gozdnega drevja, visokim poletnim temperaturam, zimskim razmeram, itn. Vpliv srnjadi na kmetijske kulture in gozdna mladovja je v primerjavi z ostalimi območji Slovenije povsem sprejemljiv. Evidentirane škode na kmetijskih kulturah so v primerjavi z njenim lovno gospodarskim in ekosistemskim pomenom razmeroma majhne.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Temeljni cilj upravljanja srnjadi v LUO, to je ohranjanje trenutne prostorske razporeditve in lokalnih populacijskih gostot, ki naj bo prilagojena biološkim zakonitostim vrste in okoljskim pogojem, se dobro zasleduje. Prostorsko se srnjad pojavlja v vseh zanjo primernih okoljih, predvsem v kmetijsko-gozdnati krajini s primernim deležem gozdnega roba. Porazdelitev znotraj lovišč ustreza naravni ponudbi hrane, medvrstnim odnosom in ostalim življenjskim potrebam srnjadi. Z upravljanjem želimo v bodoče povečati delež srednje starih, vitalnih, telesno in trofejno močnih osebkov in zagotoviti trajno rabo z lovom. Nadalje naj se poveča delež gozdnih mladovij in pasišč v gozdni krajini, predvsem na Bohorju, zasavskem hribovju in severnem delu LUO.

Upravljanje s srnjadjo v LUO je bilo ustrezno in zasleduje dolgoročne lovsko upravljaljske cilje. Izpostaviti je treba zmanjševanje izgub srnjadi in razmeroma visoko (prek 90 %) doseganje deleža srn 2+ v odstrelu. Biološki znaki (telesne mase, trend in struktura izgub srnjadi, itn.) uplenjene divjadi so pozitivni in ne izražajo pomembnejših sprememb v populaciji. Uspešnost izvedbe načrtovanih ukrepov je poleg stanja v populaciji srnjadi močno povezana s pogoji za lov in ustaljenimi praksami. Velika večina LD se ne poslužuje preseganja načrta odvzema, nasprotno pa se slaba realizacija v večini primerov ponavlja v istih loviščih. Vpliv srnjadi v okolju je povsem normalen oziroma sprejemljiv.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

S srnjadjo v LUO se upravlja enotno za vsa lovišča. Ob morebitnih spremembah v populaciji kot posledica medvrstnih odnosov, se bo ukrepe prilagajalo v loviščih Spodnje Savinjske doline, celjske kotline, Šentjursko Šmarskega podolja in Obsotelja.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

Načrt odvzema srnjadi v letih 2025 in 2026 skupaj znaša 8.050 živali ali 3,15 osebka / 100 ha lovne površine na leto. Število odvzema naj bo v obeh načrtovalskih letih čim bolj uravnoteženo. Z veljavnimi smernicami pri srnjadi za potrebe načrtovanja pri moškem spolu združujemo starostna razreda mladiči in lanščaki v enoten razred, pri ženskem spolu pa mladice in srne 2+ (dalje: srne) v enoten razred. Taka združitev je smiselna tako zaradi iste/podobne biološke/razmnoževalne vloge mladičev in lanščakov oz. mladice in srn, kakor tudi zaradi poenostavitve ter večje prožnosti pri načrtovanju upravljanja srnjadi oz. pri realizaciji načrtovanega odvzema.

Preglednica 4.1.1: Načrtovan odvzem srnjadi

mladiči M in lanščaki	2.415 kos (30 %)
srnjaki 2+	1.610 kos (20 %)
mladiči Ž	1.610 kos (20 %)
mladice in srne 2+	2.415 kos (30 %)
SKUPAJ: 8.050 kos (100 %)	

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dopustna odstopanja skupnega odvzema in odvzema v vsaki starostno-spolni kategoriji znašajo ± 20 %. V primeru, da dopustno odstopanje -20 % od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 10 osebkov, dopustno odstopanje navzdol znaša 10 osebkov. V primeru, da dopustno odstopanje -20 % od načrtovane višine odvzema posameznega starostno-spolnega razreda pomeni manj kot 3 osebkke, dopustno odstopanje navzdol za posamezen starostno-spolni razred znaša 3 osebkke.

Vezava odstrela srn in mladice na odstrel srnjakov 2+

V loviščih, kjer načrtovani odvzem znaša enako ali več kot 1 osebek/100 ha/leto, mora višina odstrela srn in mladice (združen razred) znašati vsaj 120 % višine odstrela srnjakov 2+. V primeru, da bi zagotavljanje predpisane višine vezave pomenilo preseganje dopustnih odstopanj odvzema srn in mladice, navedene vezave ni potrebno dosegati (dopustna odstopanja so nadrejeno pravilo).

Prilagoditve na območjih redne prisotnosti šakala

V loviščih z redno prisotnostjo šakala in načrtovanim prihodnjim odvzemom srnjadi do 2 osebka na 100 ha veljajo v nadaljevanju navedene upravljaljske prilagoditve.

Lovišča z načrtovanim povprečnim letnim odvzemom **nad 1 do 2 osebka na 100 ha lovne površine** (lovišči LD Prebold in LD Hum Celje):

- Dopustna odstopanja realizacije odvzema za vse razrede in skupaj znašajo -40 % in $+20$ %.
- Vezava: višina odstrela srn in mladice znaša vsaj 60 % višine odstrela srnjakov 2+.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Priporočeno je čim hitreje izvršiti odstrel srn in mladičev, predvidoma najmanj 70 % odvzema do 31. oktobra. Do 25. julija je priporočeno odstreliti največ 2/3 za odvzem predvidenih srnjakov 2+. Odstrel srnjakov 2+ naj bo kljub prej navedenemu priporočilu v čim večjem deležu realiziran po paritvenem obdobju (prsku). Pri odstrelu srn v kategoriji 2+ je zaželeno upoštevati načela strokovne izbire, kjer naj prevlada telesna masa, ocena starosti

in vitalnost osebkov. Omejevanje lova srnjadi z internimi akti upravljavcev lovišč ni opravičilo za nedoseganje načrta odvzema.

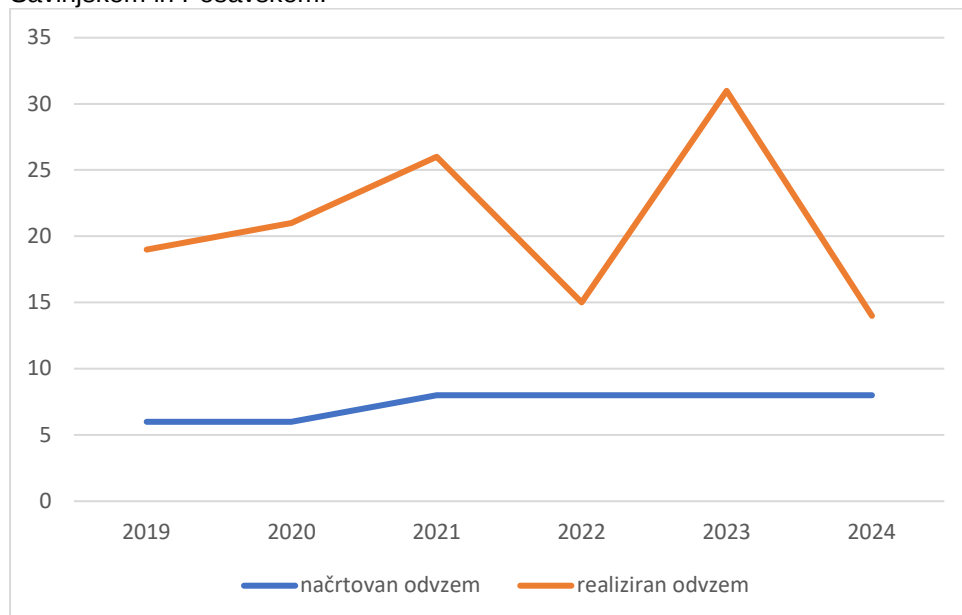
Kakršnokoli krmljenje srnjadi ni dovoljeno, razen v primerih in pod pogoji, ki so opredeljeni v ON. Priporočljivo je vzdrževanje pasišč v gozdnem prostoru, vzdrževanje grmišč in oblikovanje gozdnih robov.

4.2 Navadni jelen

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Višina odvzema

Odvzem navadne jelenjadi v LUO je razmeroma majhen, vendar se dolgoročno povečuje. V zadnjem dveletnem obdobju (l. 2023) je dosegel najvišjo vrednost, t. j. 31 osebkov. Povprečen šestletni odvzem znaša 21 živali. Zaradi pogosto slučajnostnega odvzema so medletna nihanja razmeroma velika. Večina odstreljene jelenjadi izvira iz sosednjih LUO, občasno pa zaznavamo tudi odstrel gojenih živali, ki izvirajo iz obor. Pričujoč trend je verjetna posledica sprememb populacijskih gostot v sosednjih območjih, predvsem Pohorskem, Kamniško Savinjskem in Posavskem.

Slika 4.2.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jelenjadi v obdobju 2019–2024

Starostno-spolna struktura odvzema

Zaradi nenačrtnega odstrela je struktura odvzema jelenjadi precej porušena. V 6 letnem odvzemu prevladujejo s 36 % mlajši (2 – 4 letni) jeleni, sledijo lanščaki (16 %) in starejši jeleni. Spolno poseganje je močno (76 %) na strani moške jelenjadi.

Višina, delež in vzroki izgub

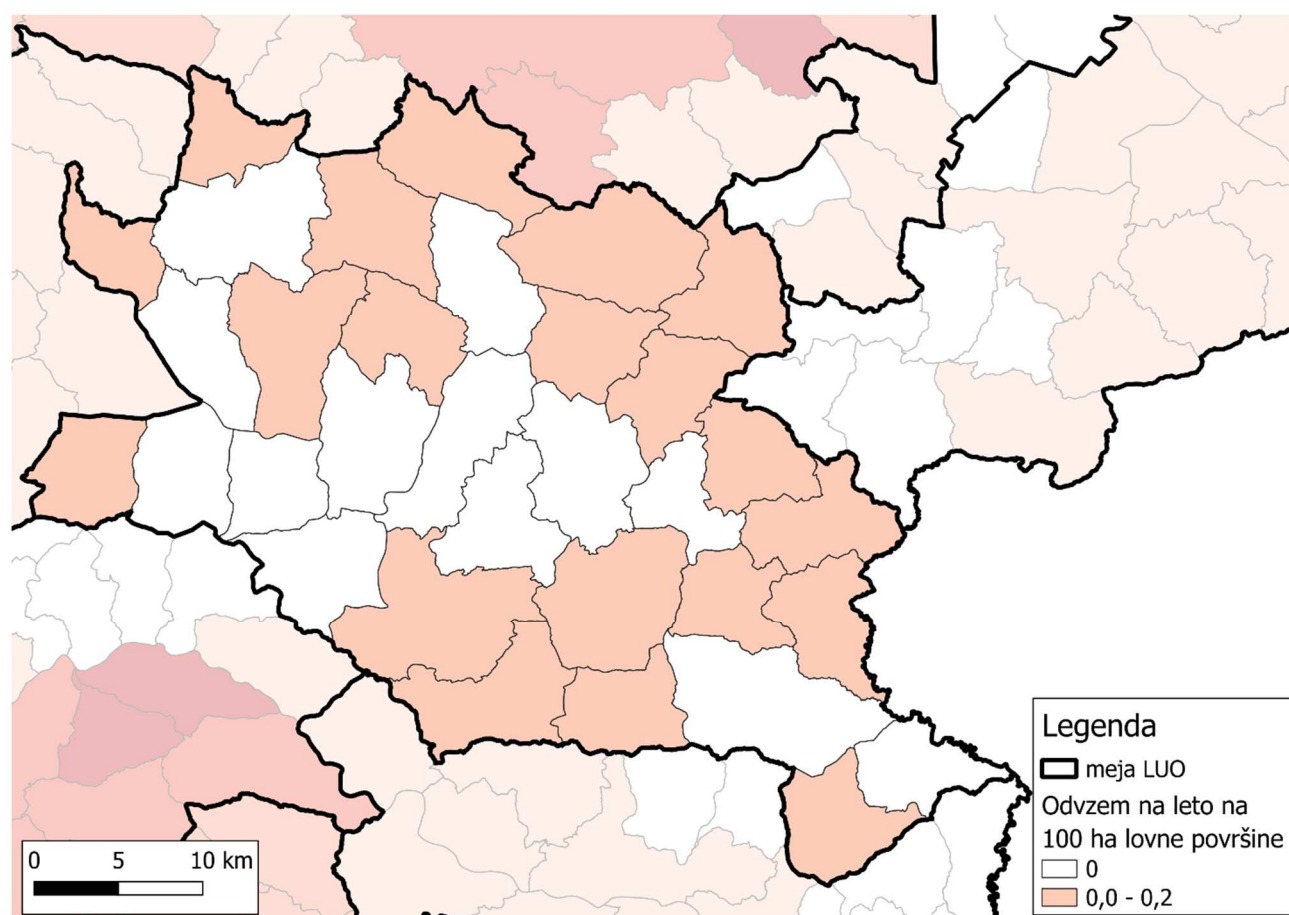
Evidentirane izgube jelenjadi so zelo redke in za upravljanje nepomembne. V zadnjih šestih letih sta zabeležena dva pogina zaradi povozov na cestah.

Telesne mase telet in enoletnih osebkov

Mase odstreljene jelenjadi so zaradi majhnega odvzema z vidika upravljaljskih odločitev v LUO nepomembne.

Prostorska razporeditev odvzema

Velika večina odvzema je izvedenega v loviščih Vitanje, Jurklošter, Dobrna in Tabor. Občasni odvzemi jelenjadi v ostalih loviščih so v večini primerov pogojeni z osebki iz obor za rejo divjadi.

Slika 4.2.3: Prostorska razporeditev odvzema jelenjadi v LUO v obdobju 2019–2024

Ostali kazalniki in znaki

Ocena stanja populacije

Navadna jelenjad je v LUO vse pogostejše prisotna vrsta divjadi, kar je verjetno posledica populacijskih gibanj v sosednjih LUO. V lovišču Vitanje kamor se vse pogostejše širi iz Pohorskega LUO, zadnjih nekaj let odvzem nenehno narašča. Pogosto se zaznava tudi migracije jelenjadi iz Zasavskega, Kamniško Savinjskega in Posavskega LUO. Manjše trope jelenjadi po večini sestavljajo mlajši jeleni, kar je posledica naravne širitvene strategije vrste. V ostalih, osrednjih loviščih LUO, je prisotnost jelenjadi pogojena pretežno z osebkami, ki uhajajo iz obor. Zdravstveno stanje živali in njena vitalnost je dobra. Škode v gozdu (lupljenje, drgnjenje, objedenost mladja) so zaenkrat redkeje zaznavne in na gospodarjenje (še) ne vplivajo. Medvrstnih odnosov z ostalimi prostoživečimi živalmi, ki bi bile kakorkoli pomembne za upravljske odločitve, zaradi majhne številčnosti jelenjadi ni zaznane.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilj upravljanja navadne jelenjadi je območje neželene prisotnosti vrste v vseh loviščih LUO. Zaradi prevladujočih krajinskih tipov z manjšim deležem gozdov in rabe prostora ter s tem povezanih prehranskih in bivalnih razmer, se ne predvideva oblikovanja večjih populacijskih območij jelenjadi. Ostale avtohtone vrste divjadi morajo biti v primerjavi z navadnim jelenom obravnavane prednostno. Cilj upravljanja, to je preprečevanje širjenja populacije, se dobro zasleduje. Jelenjad se v LUO pojavlja občasno in zaenkrat še nima zaznavnih neželenih posledic na okolju. Za doseg želenih ciljev je treba v bodoče povečati odstrel mulaste jelenjadi, s čimer bo lažje zaustaviti širitev vrste iz sosednjih območij.

Ukrepi in usmeritve

Upravljanje z jelenjadjjo je enotno opredeljeno za vsa lovišča v LUO, ki jih glede na cilje uvrščamo v območje neželene prisotnosti te vrste. V tem načrtu se zaradi tega ne opredeljuje številčnega in strukturnega odvzema. Na območju vseh lovišč v LUO je **odstrel** navadne jelenjadi številčno **neomejen**. Ne glede na to naj se v bodoče čim bolj zagotavlja dolgoročno izravnano poseganje med spoloma. Odločno in striktno poseganje v ženski spol oziroma mlajše starostne razrede je temeljni pogoj za doseganje upravljskih ciljev – to je preprečevanje širitve

vrste v LUO. Odvzem jelenjadi je v vseh loviščih po starostno-spolnih razredih neomejen do odstrela 5 jelenov 2+ v zadnjem 10-letnem obdobju (začenši od leta 2025), nato se uvede sistem upravljanja, kjer je odstrel telet, junic, lanščakov in košut neomejen. Odstrel jelena 2+ po uveljavitvi zgoraj navedenih pogojev je možen ob predhodnem odstrelu 1 osebka mulaste jelenjadi (telet, junic ali košut). Iz obor pobegli in odstreljeni jeleni 2+, ne gredo v kvoto odstrela 5 jelenov 2+ za katere se uvede sistem vezave.

Problematiko pobegih osebke navadne jelenjadi iz obor, je treba reševati v sodelovanju z lastnikom divjadi, lovsko inšpekcijo in ZGS, ter na ta način preprečiti širjenje vrste in morebiten nastanek škod.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

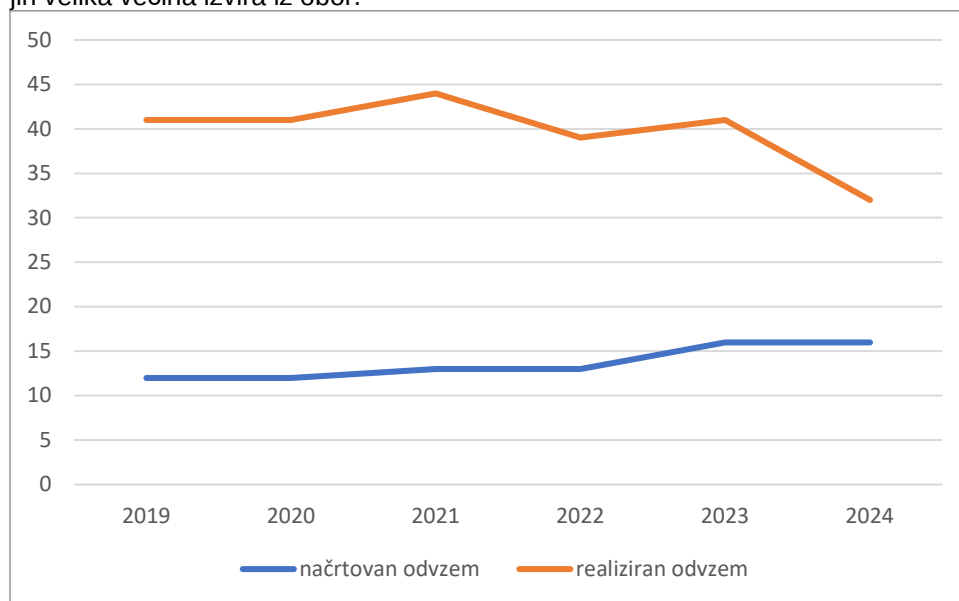
Omejevanje lova na jelenjad v lovni dobi pomeni kršitev določil DN. V primeru prisotnosti jelenjadi v okolju, ki potencialno izhaja iz obor, naj o tem pristojne LD nemudoma obvestijo ZGS in lovsko inšpekcijo. Z namenom preprečevanja škod na kmetijskih kulturah in povoza jelenjadi na prometnicah je treba zagotoviti čimprejšnji odstrel teh osebkov.

4.3 Damjak

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Višina odvzema

Analiza odvzema je aktualna za lovišče Škale, kjer se z vrsto že desetletja načrtno upravlja. Dvoletni načrt 32 damjakov je bil izvršen v višini 41 osebkov in se zadnje šestletno obdobje povečuje. Realizacija načrta odvzema zadnjih 6. let (78 damjakov) je bila presežena za 17 %, kar je glede na okoljski in lovsko upravljaljski pomen vrste povsem sprejemljivo. Skupni odvzem damjakov v LUO je v obdobju po letu 2019 znašal 238 živali, od teh jih velika večina izvira iz obor.

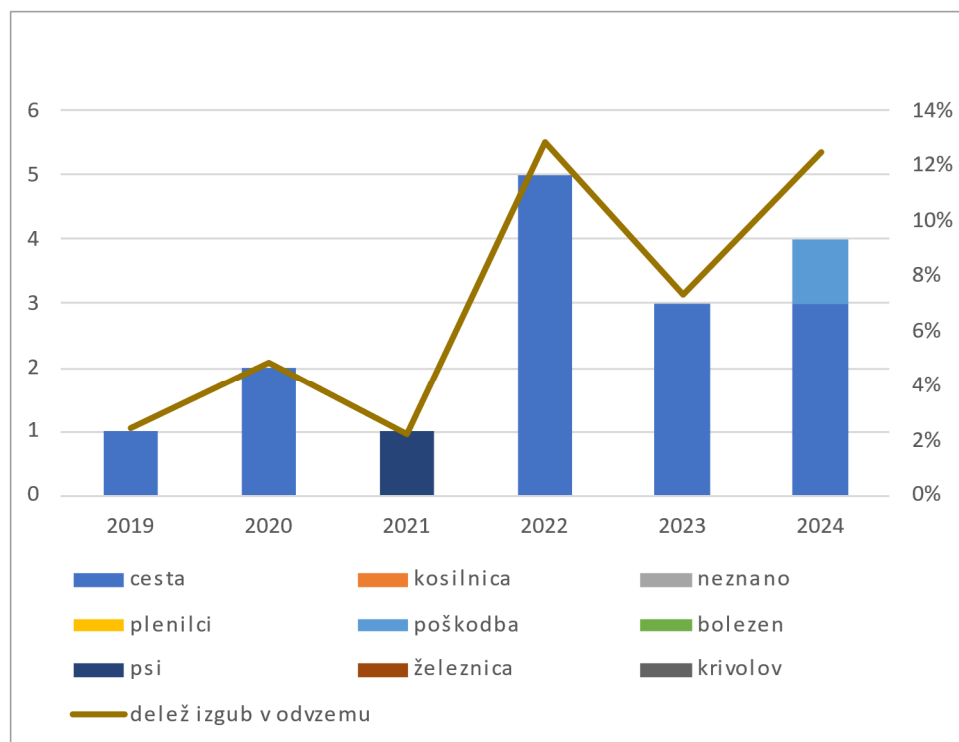
Slika 4.3.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema damjaka v obdobju 2019–2024

Starostno-spolna struktura odvzema

Strukturno je odvzem v lovišču Škale močno presežen pri moških lanščakih, najslabše pa je bil realiziran pri junicah. Odstrel damjakov, starejših od dveh let je bil povsem skladen z načrti. Poseganje v moški del populacije je bilo močnejše (54 %).

Višina, delež in vzroki izgub

Nepredvidene izgube damjakov v škalskem lovišču so v zadnjih šestih letih znašale dobrih 13 % skupnega odvzema. Med vzroki poginov močno prevladujejo trki z motornimi vozili. Naravni dejavniki smrtnosti so pri damjaki izjemno redki.

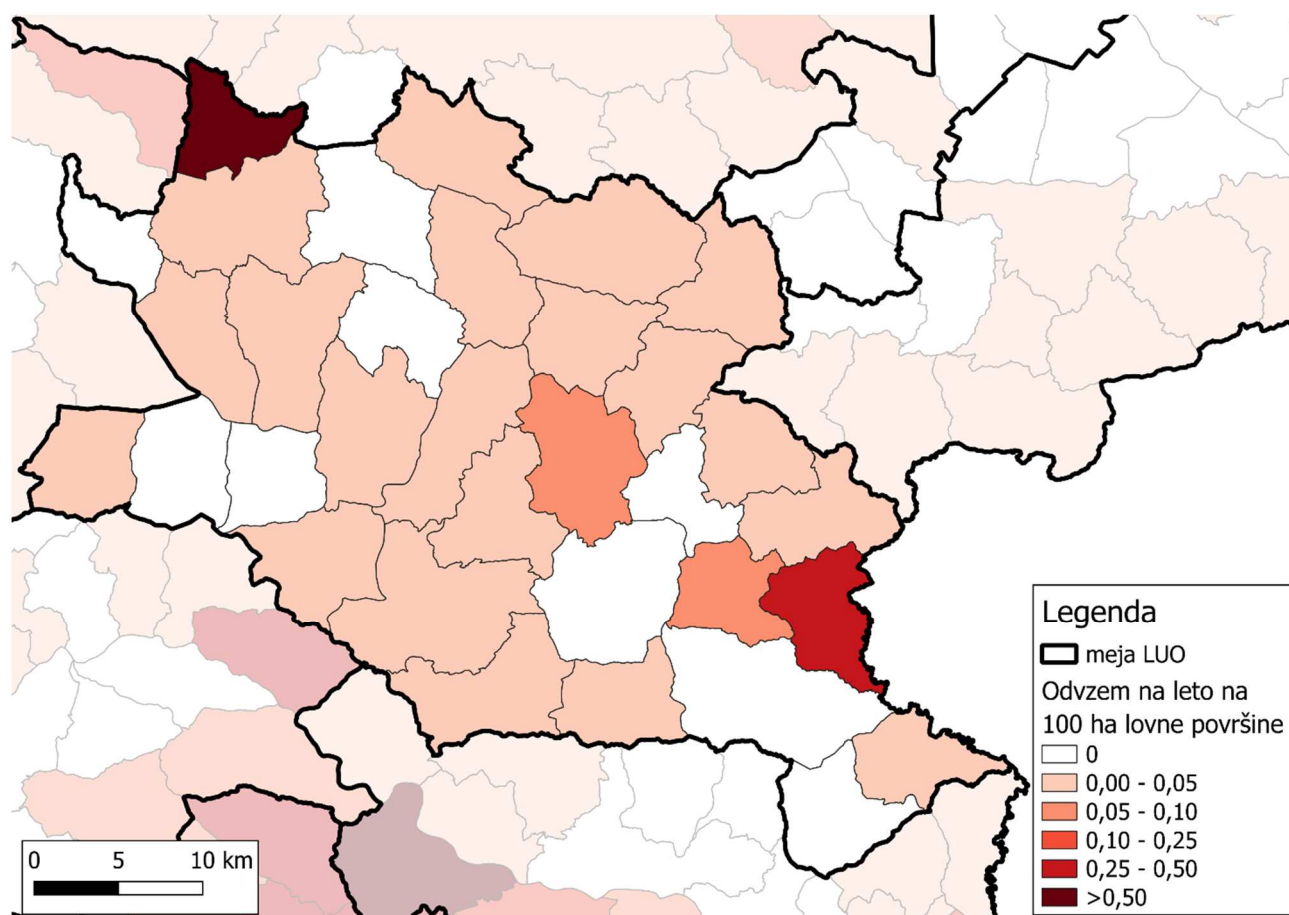
Slika 4.3.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub damjaka v obdobju 2019–2024

Telesne mase telet in enoletnih osebkov

So zaradi relativno majhnega vzorca in različnega izvora uplenjene divjadi podvržene velikim spremembam, zaradi tega je analiza in sklepanje na podlagi tega znaka nekorektno.

Prostorska razporeditev odvzema

Velika večina (38 %) damjakov je bilo odvzetih v lovišču Škale, sledijo lovišča Jurklošter, Šentjur pri Celju, Loka pri Žusmu, Velenje, Šmarje pri Jelšah, itn.

Slika 4.3.3: Prostorska razporeditev odvzema damjaka v LUO v obdobju 2019–2024

Ostali kazalniki in znaki

Ocena stanja populacije

Stanje damjakov na območju načrtne obravnave je stabilno, v zadnjem letu je populacija številčno napredovala, kar je med drugim tudi posledica dotoka živali iz ene od bližnjih obor. Populacija je starostno – spolno naravno oblikovana. Zadnjih nekaj let so se začele pojavljati škode na sadnem drevju, kmetijskih kulturah in travnikih. Z upravljanjem damjaka se dokaj dobro sledi cilju, to je poleg usklajenosti populacije z okoljem še ohranjanje srednje starih, vitalnih osebkov. Vitalnost živali je dobra, trofejna zrelost jelenov se povečuje. Medvrstni odnosi z ostalo divjadjo so manj izraženi in nimajo neželenih posledic. V ostalih loviščih LUO številčnost damjakov v naravnem okolju med leti precej niha in je večinoma pogojena z osebki iz obor. Zaradi pobegov damjakov sta MKGP in lovska inšpekcija v minulih letih na predlog LD in v skladu s strokovnim mnenjem ZGS, izdali več odločb o izrednem odstrelu izven zakonsko predpisane lovne dobe.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

V območju načrtnega upravljanja damjaka (tj. lovišče Škale) cilj ohranjanje trenutne številčnosti in prostorske razporeditve ni v celoti dosežen. V območju načrtne obravnave de damjak zadnji dve leti številčno krepi, kar bomo z upravljavskimi ukrepi skušali zavreti. Zaznava se širitev populacije v severni in vzhodni smeri od prvotnega prostora naselitve. Z upravljanjem se povečuje delež srednje starih in trofejno vrednih jelenov. V območju načrtnega upravljanja je pomemben tudi cilj trajnostna raba vrste z lovom, ki ga v celoti dosegamo. Vpliv te divjadi v okolju je zaenkrat še sprejemljiv, vendar terja določeno mero previdnosti. Zadnja leta se precej izboljšujejo trofejne vrednosti starejših jelenov, kar je za trajno ohranitev in vitalnosti populacije pomembno. Doseganje dolgoročnih ciljev v drugih loviščih LUO je optimalno. Posamezni osebki iz obor se v razmeroma kratkem obdobju izločijo iz naravnega okolja.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Okvir načrtne obravnave je lovišče Škale, kjer se že več kot 50 let uspešno upravlja z vrsto v naravnem okolju. Damjak je bil z namenom popestritve naravnih populacij divjadi tu naseljen na degradirano območje severno od Velenjskega in Škalskega jezera.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema za lovišče Škale

Skupni načrt odvzema za leti 2025 in 2026 v lovišču **Škale** je **52** damjakov ali 62 % več kot v prejšnjih dveh letih. Z upravljanjem naj se v osnovi prepreči širitev kolonije in ohranja trofejno vrednejše, srednje stare in telesno močne jelene.

Preglednica 4.3.1: Načrtovan odvzem damjaka v lovišču Škale

starostni razred	moški spol	ženski spol
0+	18 kos (35 %)	
1+	5 kos (10 %)	6 kos (11 %)
2-4	7 kos (13 %)	12 kos (23 %)
5+	4 kos (8 %)	
SKUPAJ: 52 kos (100 %)		

V vseh **ostalih loviščih LUO** je dovoljen in zaželen neomejen odstrel damjakov. Izvaja naj se med osebki vseh starostno - spolnih kategorij, brez omejitev. Pri odstreli je treba upoštevati zakonsko predpisane lovne dobe. V primerih prisotnosti damjakov v okolju zaradi pobega iz obor, naj LD po lastni presoji na MKGP ali lovsko inšpekcijo podajo vlogo za dovolitev odstrela teh živali izven zakonsko predpisane lovne dobe

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dopustno odstopanje realizacije od načrta skupnega odvzema in odvzema posameznega razreda znaša ± 20 %. V primeru, da dopustno odstopanje -20 % od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 2 osebka, dopustno odstopanje navzdol znaša 2 osebka. Glavnina odvzema naj se izvrši v mlajših starostnih kategorijah. Odvzema jelenov starejših od dveh let ni treba realizirati. Namesto njih se lahko smiselno poseže v kategorije telet obeh spolov in telesno ter trofejno slabše razvite lanščake. Neizvršen odvzem telet se lahko nadomesti z odstrelom junic ter obratno.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

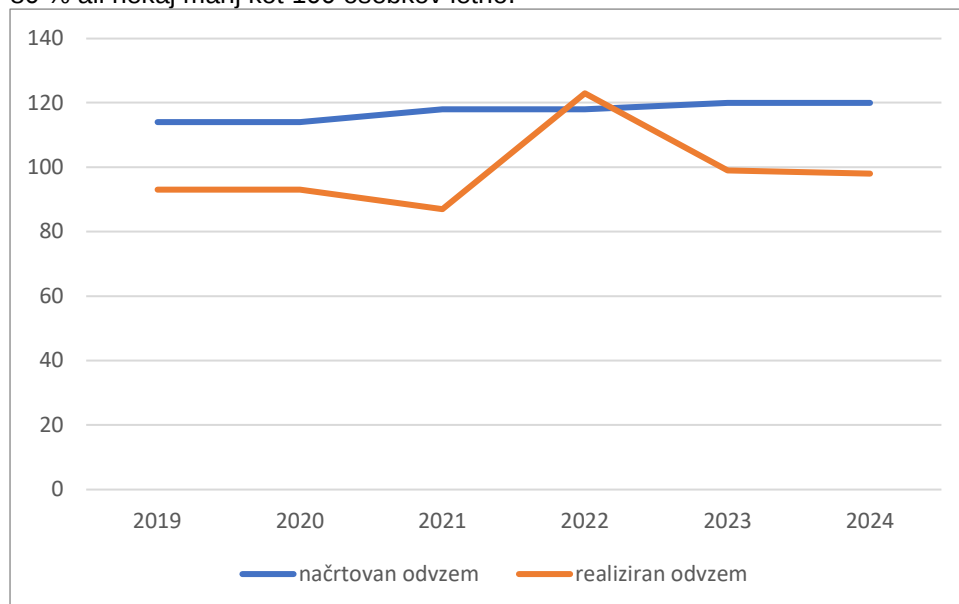
Odstrel košut naj znaša vsaj 100 % višine odstrela dve - in večletnih jelenov.

4.4 Gams

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Višina odvzema

Odvzem gamsov v zadnjem šestletnem obdobju se giblje med 90 in 123 osebki. Načrt je bil v povprečju realiziran 84 %. Glede na poznano stanje v populaciji so medletne spremembe predvsem posledica načrtovalskih usmeritev in različnih pogojev ter intenzivnosti lova. Med leti 2023/24 je bil odvzem izveden dobrih 80 % ali nekaj manj kot 100 osebkov letno.

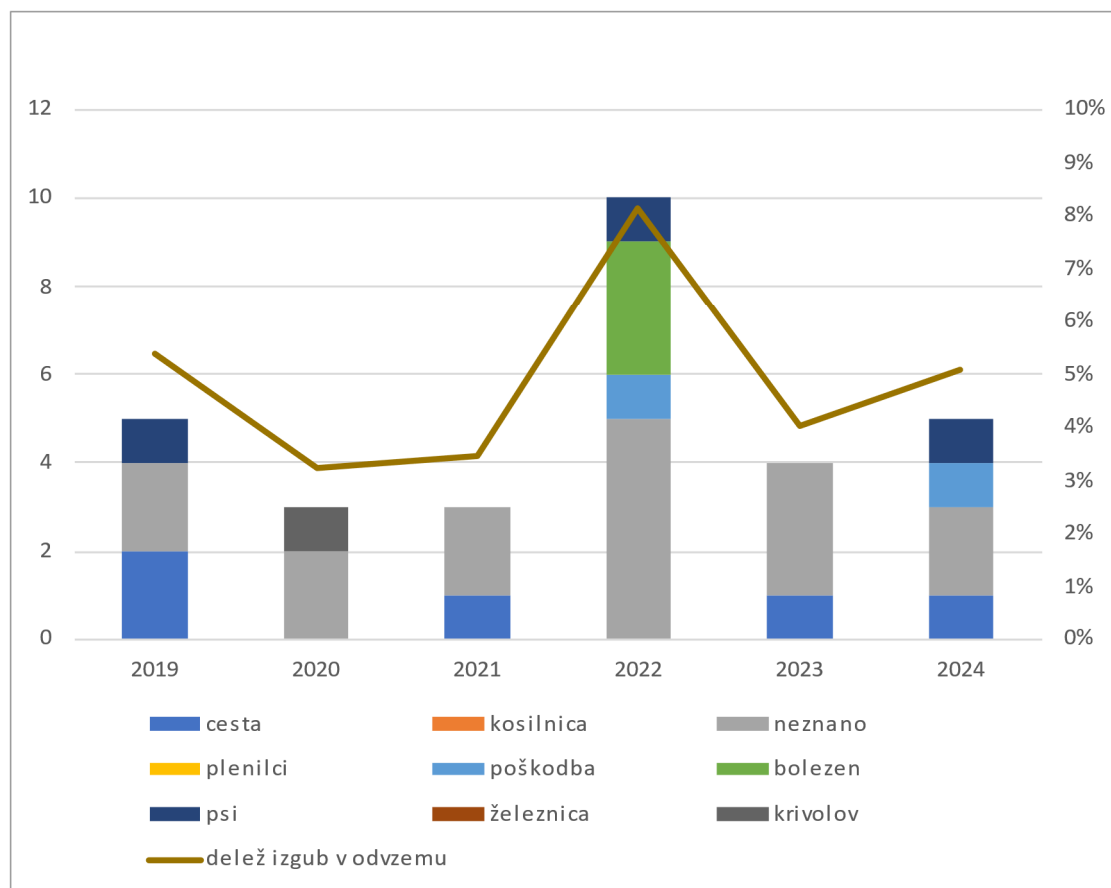
Slika 4.4.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema gamsa v obdobju 2019–2024

Starostno-spolna struktura odvzema

Odvzem gamsov je bil v zadnjih dveh letih močnejši v ženskem delu populacije. Podobno kot prejšnje obdobje je bil dokaj dobro izvršen odvzem enoletnih osebkov. Nasprotno pa se je precej šibko odstreljevalo 2 + gamse obeh spolov. Odstrel ostarelih, trofejno zanimivih živali je bil ustrezen (slabih 20 %) in predvsem pri kozah kaže na primerno upravljanje v prejšnjih letih. Sicer pa se strukturni odvzem dolgoročno dobro ujema z načrtom.

Višina, delež in vzroki izgub

Izgube gamsov so razmeroma redke in v povprečju znašajo dobre 4 % skupnega odvzema. Večina poginov je v evidencah opredeljenih kot nepojasnjeni vzroki. Bolezenskih znakov pri gamsih je razmeroma malo.

Slika 4.4.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub gamsa v obdobju 2019–2024

Telesne mase kozličev/kozic in enoletnih osebkov

Mase uplenjenih mladičev in enoletnih živali so v zadnjih 6. letih zmerno padajoče, vendar so spremembe mas manjše od 10 % glede na najvišje vrednosti.

Zdravstveno stanje osebkov

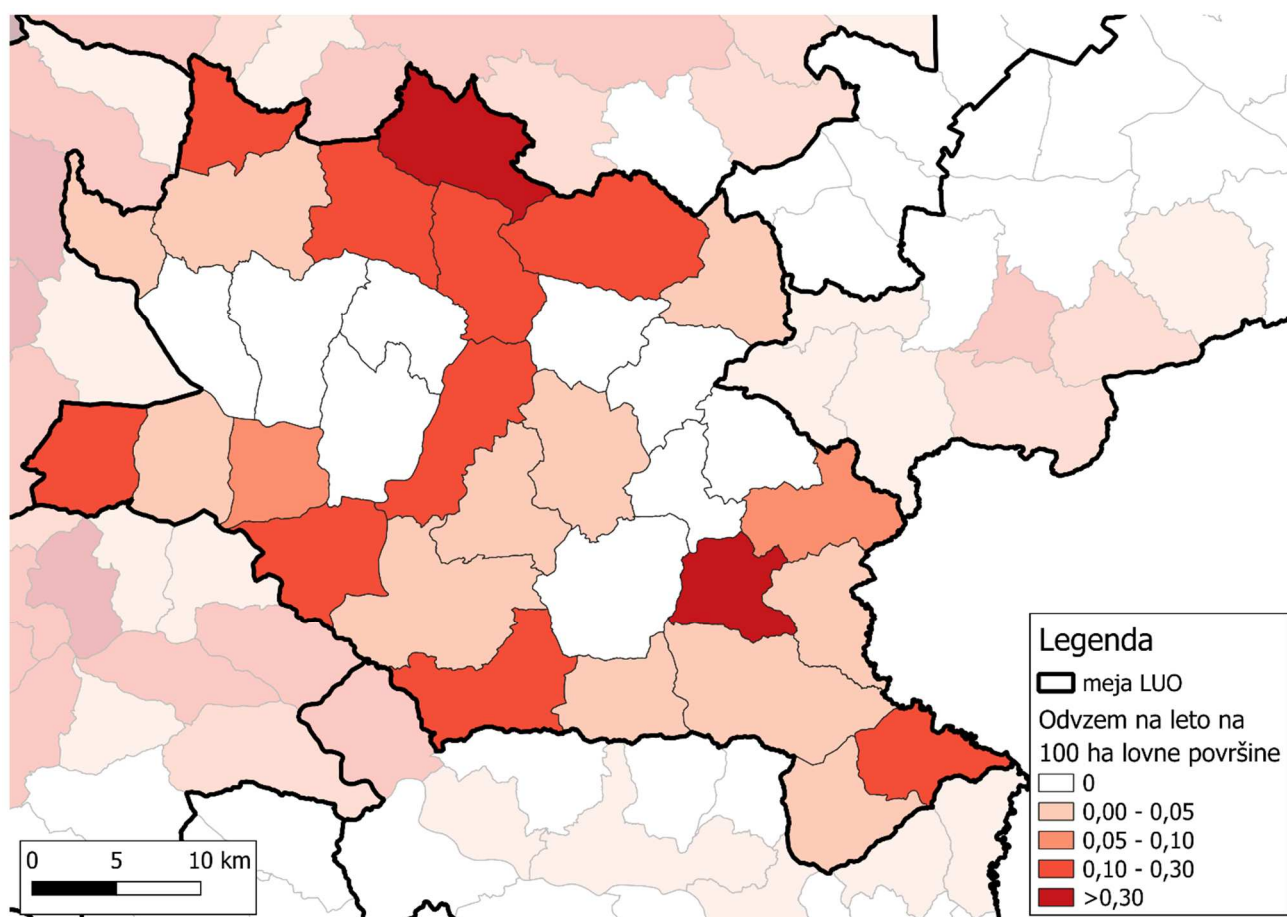
Glede na višino in vzroke izgub gamsov sklepamo, da je zdravstveno stanje dobro. Zadnjih nekaj let se v severnem delu LUO zaznava nekoliko slabšo trofejno vrednost uplenjenih živali.

Povprečna starost odraslih živali v odvzemu

Na podlagi prejetih evidenc sklepamo, da se delež osebkov starejših od dveh let v odvzemu skozi vseh šest let povečuje, nasprotno pa delež mladičev in enoletnih živali nekoliko pada. Podobne trende je moč zaznati tudi med ostarelimi osebki obeh spolov, še najbolj očitno je to pri kozah.

Prostorska razporeditev odvzema

Odvzem gamsov je bil najvišji v loviščih severnega dela LUO, predvsem na Paškem Kozjaku in Konjiški gori. Povečuje se odvzem na Rudnici in v Zasavskem hribovju, kjer je populacija v ugodnem stanju.

Slika 4.4.3: Prostorska razporeditev odvzema gamsa v LUO v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Številčnost gamsov je v severnem delu LUO (LUB Paški Kozjak in Konjiška gora) razmeroma velika, kar se ponekod odraža tudi s prekomernim objedanjem gozdnega mladovja. V drugih delih LUO, to je v LUB Južno od Savinje, Rudnica in Bohor, so gostote manjše, vendar se zadnja leta populacija številčno krepi. Zaznava se tudi prostorske širitve posameznih živali in manjših tropov. Spolna in starostna sestava gamske populacije je dokaj uravnovešena, socialna struktura je precej bolj oblikovana v območjih večjih populacijskih gostot. V tropih je razmeroma velik delež mladih in srednje starih osebkov, ki so zaradi znotrajvrstnega odnosa v območjih velike številčnosti telesno in trofejno podpovprečno razviti. Medvrstni odnosi z ostalimi parkljarji v njihovem okolju so delno prisotni v nižje ležečih območjih, kjer lahko prihaja do konkurence s srnjadjo, tako v prehranskem kot bivalnem pomenu. Gamsjih garij v minule desetletnem obdobju v LUO nismo evidentirali. Pomemben zaviralni dejavnik za trajnostno upravljanje z gamsom predstavljajo vse bolj pogoste motnje v njegovem življenjskem okolju, ki povzročajo nepredvidene in neželene migracije posameznih osebkov ali celo večjih skupin gamsov izven prvotnih habitatov.

Gams je uvrščen na prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z leta 1992. Tu je gams na območju članic EU naveden med zavarovane živalske vrste z možnostjo upravljanja ob izpolnjenih pogojih. Glavni varstveni cilj direktive je ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatov.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Temeljni cilj upravljanja je stabilna, vitalna, zdrava, s prehranskimi razmerami okolja in drugimi živalskimi vrstami usklajena populacija. Gams v LUO zaseda njemu primerne - skalnate habitate. Gostota populacije je stabilna in se ponekod v južnem delu LUO prostorsko širi. V severnem delu se zadnja leta zaznava zmerno upadanje številčnosti. Vzrokov za tovrstne spremembe ne poznamo v celoti. Cilj upravljanja, to je ohranitev trenutne številčnosti in prostorske razporeditve gamsov se dobro zasleduje. V bodoče naj se vzpostavi naravna starostna in spolna sestava tropov, ki se bo oblikovala s primerno zastopanostjo gamsov obeh spolov in ustreznim deležem nosilcev populacije, tj. srednje starih gamsov in gamsov največjih starosti. V odnosu z muflonom in divjim prašičem je gams v okolju, ki ga trenutno zaseda, prednostna vrsta. Glede na trenutno stanje

v populaciji sklepamo, da se z gamsom upravlja v skladu z usmeritvami in cilji. Odvzem je bil strukturno dobro usklajen z načrti, realizacija pa je bila nekoliko pod dopustnimi odstopanji.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Upravljanje z gamsom v LUO je načeloma enotno za vsa lovišča, kjer so v okolju prisotni stabilni tropi gamsov. Glede na opisano stanje je prilagojeno upravljanje za lovišča LUB Paški Kozjak in Konjiška gora, ki je nekoliko drugačno od ostalih območij, kjer se bo manj posegalo med srednje stare osebkke obeh spolov.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

Skupni načrt odvzema v **letih 2025 in 2026** za celotno LUO znaša **236** gamsov. Pri razdelitvi ukrepov po loviščih naj se ustrezno upošteva odstopanja realizacije od načrta v prejšnjih letih in usmeritve DN. Pri odstrelu gamsov naj LD prednostno zagotavljajo izbirni odstrel telesno šibkih, mlajših osebkov. Pozornost je treba posvetiti predvsem količinskemu in strukturno odstrelu, pri čemer naj se v zadostni meri upošteva s tem načrtom dopustne prerezporeditve med starostnimi kategorijami.

Preglednica 4.4.1: Načrtovan odvzem gamsa

starostni razred	M (kozli)	Ž (koze)
mladi	66 kos (28 %)	73 kos (31 %)
starejši	52 kos (22 %)	45 kos (19 %)
SKUPAJ	118 kos (50 %)	118 kos (50 %)

Mladi osebki so osebki starosti 0+, 1+ in 2+. Starejši osebki so osebki starosti 3+ in več.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dopustno odstopanje pri realizaciji skupnega odvzema znaša ± 20 %. Dopustno odstopanje (v obe smeri) je lahko tudi večje ob pojavu gamskih bolezni (slepota, garjavost, bradavičavost) in z njimi povezane dinamike številčnosti gamsa. Odvzem v razredu starejših pri vsakem spolu posebej se lahko preseže za 10 %. V primeru, da dopustno odstopanje -20 % od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 3 osebkke, dopustno odstopanje navzdol znaša 3 osebkke. V primeru, da dopustno odstopanje +20 % od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 1 osebek, dopustno odstopanje navzgor znaša 1 osebek. V primeru, da dopustno odstopanje v razredu starejših +10 % (pri vsakem spolu posebej) pomeni manj kot 1 osebek, dopustno odstopanje navzgor znaša 1 osebek. Neizvršen odvzem v razredu starejših se lahko nadomesti z odvzemom v razredu mladih.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

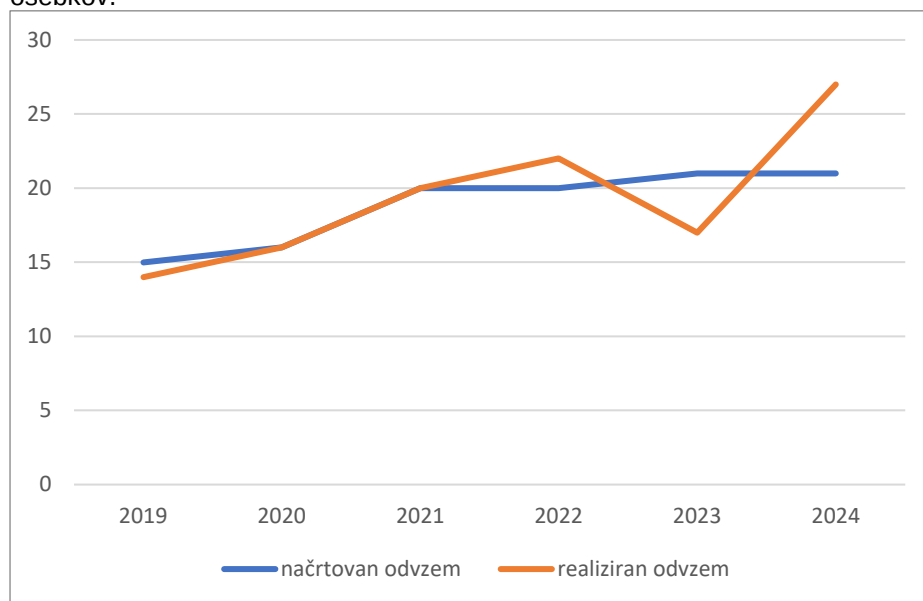
V primeru pojava bolezni naj se odstreljuje vse bolne živali neglede na višino načrtovanega odvzema. Tovrstne osebkke je treba posredovati na veterinarski pregled in o tem obvestiti lovsko inšpekcijo. O izvidih je treba seznaniti OZUL in ZGS. Srednje stare gamse obeh spolov naj se pri odstrelu varuje, razen telesno izrazito šibkih, slabo obarvanih osebkov in samic, ki vodijo zelo šibke mladiče. Z odstrelom naj se prednostno izloča podpovprečno telesno in trofejno razvite osebkke. Za lovišča z izjemno prisotnostjo gamsov v LUO (Polzela, Oljka Šmartno ob Paki, Žalec, Ponikva, Dramlje, Šmarje pri Jelšah, Šentjur, Kajuh Šmartno, Hum Celje, Handil Dobje in Log Šentvid) se dovoljuje neomejen odvzem ne glede na starost in spol, vendar v tekočem letu do največ enega iz razreda starejših gamsov. Upravljanje z gamsom v loviščih Škale, Velenje, Dobrna in Vitanje, ki mejijo na sosednje Pohorsko LUO, mora biti usklajeno z upravljanjem s to živalsko vrsto v loviščih Dolič in Mislinja. Usklajevanje naj OZUL upošteva pri pripravi razdelilnika odvzema v omenjenih loviščih. Preseganje realizacije nad načrtovano kvoto zaradi morebitnih izgub po končanem odstrelu ne pomeni kršitve določil letnega načrta.

4.5 Muflon

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Višina odvzema

Analiza v tem načrtu se nanaša na lovišča Hum Celje in Rečica pri Laškem. V preteklih dveh letih je bilo tu od načrtovanih 42 živali odvzetih 37 muflonov. Razmeroma slab odstrel beležimo v lovišču Hum Celje, kjer je realizacija zgolj 50 %. Šestletni odvzem muflonov v območju načrtne obravnave znaša 101 osebek, trend zmeroma narašča. Giblje se od 14 do 25 osebkov letno. Povprečna realizacija načrtovanega šestletnega odvzema v obravnavanih loviščih znaša 94 %. Skupni odvzem muflonov v LUO je nekoliko večji – za 15 osebkov.

Slika 4.5.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema gamsa v obdobju 2019–2024

Starostno-spolna struktura odvzema

Zaradi majhnega številčnega odvzema je starostno – spolna struktura močno porušena, še posebej v severnem delu območja obravnave vrste. Poseganje v populacijo je bilo intenzivnejše v moškem delu. Načrt je bil najslabše izveden pri ovcah, starejših od enega oz. dveh let. Presežen pa je bil pri odraslih ovnih in mladičih ženskega spola.

Višina, delež in vzroki izgub

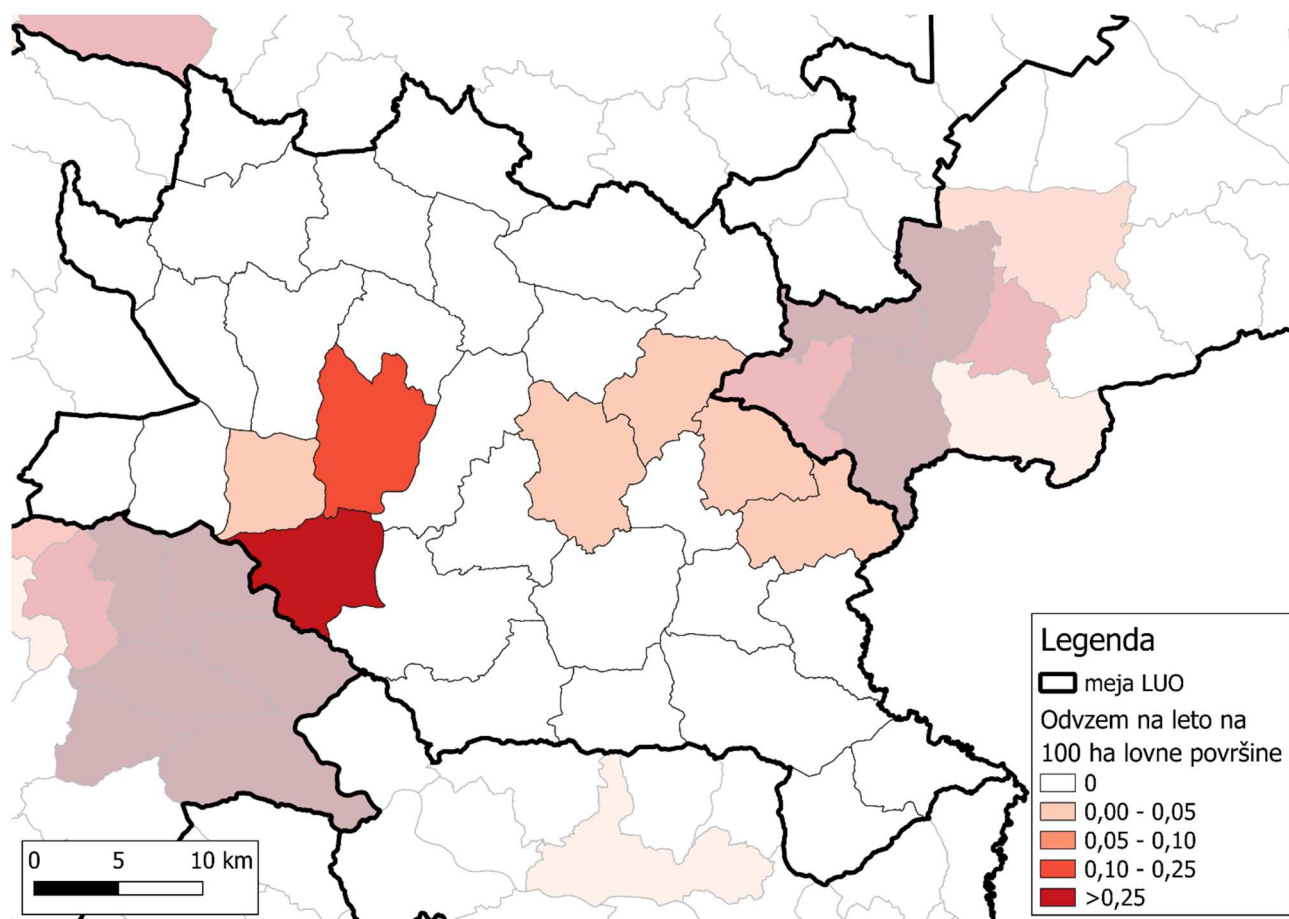
Pogini muflonov so razmeroma redki. V zadnjih šestih letih so evidentirani zgolj trije primeri izgub kot posledica trkov z motornimi vozili. Naravne smrtnosti pri tej vrsti divjadi LD niso beležile.

Telesne mase jagnjet in enoletnih osebkov

So zaradi majhnega vzorca razmeroma nezanesljiv podatek o sklepanju stanja v populaciji muflona. Sicer pa kažejo zmeroma rast pri odraslih ovnih, pri mladičih in enoletnikih pa se zaznava negativen trend.

Prostorska razporeditev odvzema

Velika večina odvzema muflonov je bila realizirana v loviščih Hum Celje in Rečica pri Laškem. Zaradi občasne širitve manjših tropov izven območja upravljanja in pobega živali iz obor, je bil odstrel v zadnjem šestletnem obdobju izvršen še v loviščih Gozdnik Griže, Šmarje pri Jelšah, Šentjur pri Celju itn.

Slika 4.5.3: Prostorska razporeditev odvzema muflona v LUO v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Kolonija muflonov v območju obravnave se številčno povečuje in občasno tudi prostorsko širi na območja sosednjih lovišč (Gozdnik Griže, Prebold). Gostota je nekoliko večja na severnem delu območja obravnave (lovišče Hum Celje, območje Kamčiča in Slomnika). Vplivi muflonov v njegovem življenjskem okolju zaenkrat niso moteči, obnova gozdov ni ogrožena in poteka povsem normalno. Medvrstni vpliv na ostalo divjad je zanemarljiv, verjetno je občasno zaznaven le do gamsa. Življenjsko okolje kjer se pojavlja muflon je razmeroma dobro ohranjeno, tako z vidika naravne ponudbe hrane kot bivalnih pogojev. V območju obravnave je zadovoljiv delež mladovij, gozdnih robov in pašnih površin. Sicer pa je območje precej obremenjeno zaradi pohodništva, vožnje z motornimi vozili, itn. Zdravstveno stanje v populaciji je stabilno, evidentirani pogini so redki. Spolna in starostna struktura tropov verjetno odstopa od naravne, kar je predvsem posledica manjše številčnosti.

Južno od območja obravnave vrste - v sosednjem, Zasavskem LUO načrtno upravljajo z mufloni v loviščih Hrastnik, Trbovlje in Dol pri Hrastniku. Na dokaj majem območju torej upravljamo z dvema različnima populacijama iste vrste, ki kljub naporom upravljavcev lovišč po znanih informacijah med seboj (še) nista vzpostavili kontakta oz. znotrajvrstnih odnosov, kar bi bilo za dolgoročen obstoj populacije sicer zaželeno.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilj upravljanja z muflonom v območju načrtne obravnave je opredeljen s številčnostjo in naravno sestavo populacije, ki naj bo čimbolj usklajena s pogoji in odnosi z ostalimi vrstami divjadi. V bodoče naj se pojavlja v dosedanjih prostorskih okvirih, širitve izven območja niso zaželenne. Za doseg lovsko-ekonomskih interesov je pomembna primerna zastopanost muflonov obeh spolov in ustrezen delež nosilcev populacije, pri čemer mora razred starih muflonov dobrih trofejnih vrednosti zajemati dovolj visok delež. Pomemben cilj za dolgoročno upravljanje z vrsto je tudi uspešno prehajanje in parjenje osebkov med zasavsko in šmohorsko kolonijo, ki se le delno izvršuje. Ciljno stanje v pogledu življenjskega okolja je opredeljeno z razmerami, ki so v območju obravnave trenutno vzpostavljene v pogledu prehranske kapacitete in bivalnih pogojev (travnih površin, grmišč, naravnega mladja, zimovališč, krmišč itn.). V odnosu z gamsom, srnjadjo in divjim prašičem mora biti muflon v

podrejenem položaju. Z upravljanjem muflona se v zadnjih letih nekoliko slabše zasledujejo cilji. Muflon se številčno povečuje in prostorsko širi v sosednja lovišča (Gozdnik Griže, Prebold), kar je nezaželeno.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Načrtovanje ukrepov v populacijo muflonov je opredeljeno za območje obravnave, tj. lovišča Rečica pri Laškem in Hum Celje.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

Načrt odvzema za območja lovišč Hum Celje in Rečica pri Laškem v letih 2025 in 2026 je **68 muflonov**, kar predstavlja 62 % več kot v prejšnjem obdobju. V tabeli 4.6.1 je opredeljena starostno – spolna struktura načrtovanega odvzema.

Preglednica 4.6.1: Načrtovan odvzem muflona

starostni razred	M (ovni)	Ž (ovce)
mladi	18 kos (27 %)	17 kos (25%)
starejši	16 kos (23 %)	17 kos (25 %)
SKUPAJ	34 kos (50 %)	34 kos (50 %)

Mladi osebki so osebki starosti 0+ in 1+. Starejši osebki so osebki starosti 2+ in več.

V vseh ostalih **loviščih LUO**, je **dovoljen in zaželen neomejen odstrel** vseh osebkov muflona, ne glede na njihovo starost in spol. Upoštevati je treba zgolj lovno dobo in lovsko-etična načela (odstrel jagnjeta pred odstrelom ovce).

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dopustno odstopanje pri realizaciji skupnega odvzema znaša $\pm 20\%$. Dopustno odstopanje (navzgor in navzdol) je lahko ob pojavu bolezni tudi večje. Odvzem v razredu starejših pri vsakem spolu posebej se lahko preseže za 10 %. V primeru, da dopustno odstopanje -20% od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 3 osebke, dopustno odstopanje navzdol znaša 3 osebke. V primeru, da dopustno odstopanje $+20\%$ od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 1 osebek, dopustno odstopanje navzgor znaša 1 osebek. V primeru, da dopustno odstopanje v razredu starejših $+10\%$ (pri vsakem spolu posebej) pomeni manj kot 1 osebek, dopustno odstopanje navzgor znaša 1 osebek. Neizvršen odvzem v razredu starejših se lahko nadomesti z odvzemom v razredu mladih muflonov

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

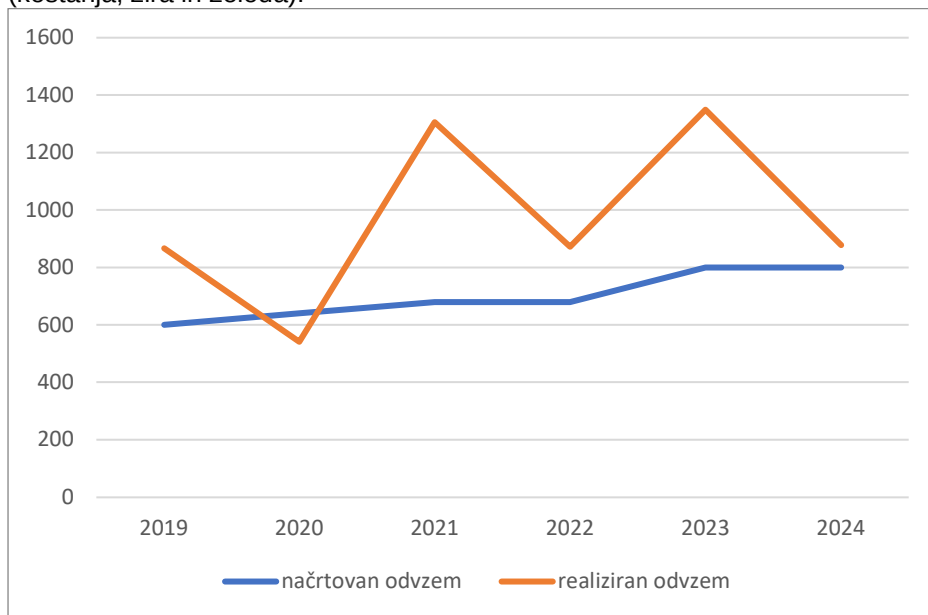
Odvzem muflonov naj se izvaja na podlagi ocene telesne razvitosti osebkov in prednostno odstreljuje telesno šibka jagnjeta in enoletne živali. Zimsko krmljenje se sme izvajati samo na registriranih krmiščih, in sicer izključno v območju načrtne obravnave. Za optimalno doseganje namena krmljenja naj se jih zalaga s kombinacijo močnih, sočnih in voluminoznih krmil v obdobju od septembra do aprila. Močna krma naj zajema do 10 % skupnih količin. Ukrep naj se izvaja predvsem v poznih poletnih in jesenskih mesecih (oktober – december). Biomeliorativna dela, predvsem vzdrževanje grmišč in travnih površin, naj se izvaja na mestih večjih gostot muflonov. Upravljalci lovišč naj s planinsko organizacijo usklajujejo dejavnosti, kot so načini markiranja planinskih poti, usmerjanje pohodnikov in reguliranje drugih človekovih dejavnosti v prostoru.

4.6 Divji prašič

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Višina odvzema

Številčni odvzem divjih prašičev se ob razmeroma velikih medletnih nihanjih dolgoročno še naprej povečuje, vendar se v primerjavi s prejšnjimi leti umirja. V minulih **dveh letih** je bil zopet največji v obdobju po 2. svetovni vojni. Znašal je skupaj **2.226** živali, kar je sicer precej primerljivo s prejšnjim dvoletnim obdobjem in nakazuje stabilizacijo stanja v populaciji. V letu 2023 je bilo skupaj odvzetih kar 1.349 prašičev. Številčni načrt je bil presežen za 60 %, kar je glede na stanje v populaciji in njen vpliv na okolje zelo dobrodošlo. Pomemben dejavnik populacijskih gostot in s tem povezanega odstrela v zadnjih letih, zagotovo predstavlja obilje naravne hrane (kostanja, žira in želoda).

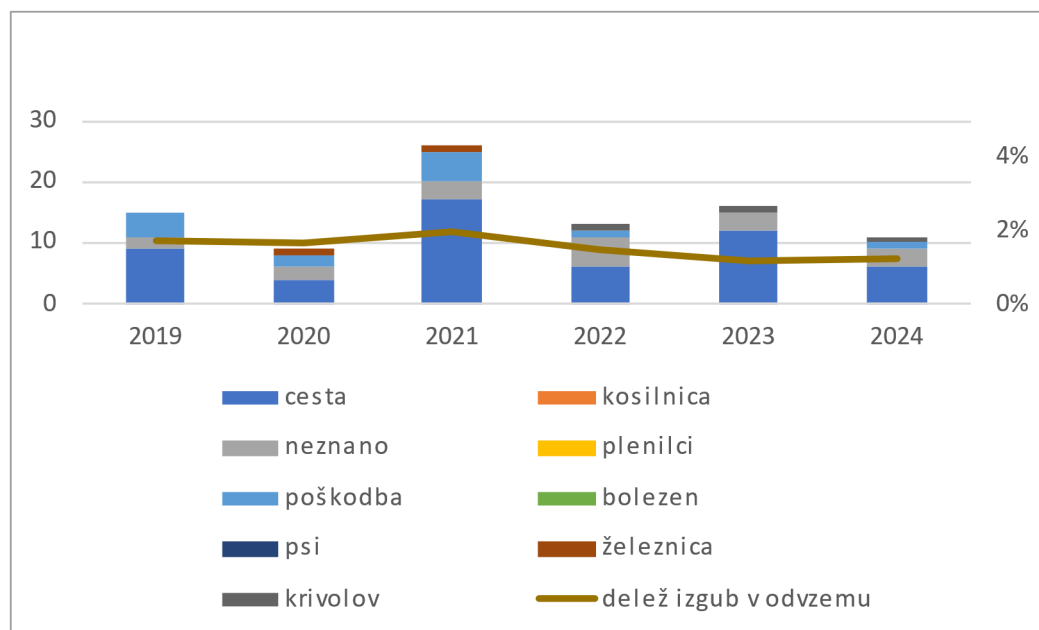
Slika 4.6.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema divjega prašiča v obdobju 2019–2024

Starostno-spolna struktura odvzema

Poseganje med spoloma v letih 2023 in 2024 je bilo zmerno (51 %) v korist moških osebkov, odvzem po starostnih kategorijah je bil zelo primerljiv s prejšnjimi leti: 67 % mladičev, 26 % enoletnih živali in 7 % starejših osebkov. Razmeroma velik odvzem mladičev je posledica večje gostote populacije v letu 2023, pomembno pa je k temu doprinesla še dovolitev uporabe optičnih pripomočkov za izvajanje nočnih lovov. Relativni delež odvzema v kategorijah lanščakinj ter dve - in večletnih svinj je dosegel 18,2 %. Poseganje med starejše svinje (2 +) je bil dva krat večji od merjascev. Starostno spolna struktura odvzema za obdobje po letu 2019 je skoraj identična kot na dvoletnem nivoju. 52 % odvzema je realizirano pri moških osebkih. Med mladiče se je posegalo s 67 % deležem, odvzem enoletnikov je bil 2 x večji pri moških živalih, odvzem svinj je znašal 5,7 %, merjascev pa zgolj 2,5 %. Odstrel pri divjem prašiču še naprej predstavlja glavni vzrok smrtnosti in znaša kar 98,5 % zabeleženega odvzema.

Višina, delež in vzroki izgub

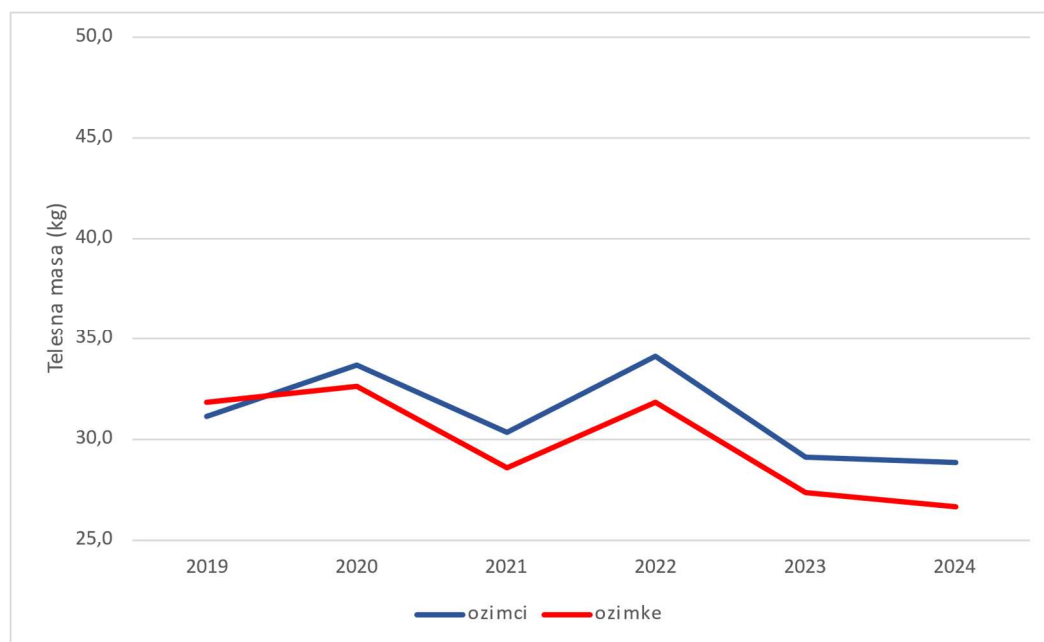
Evidentirane izgube pri divjem prašiču so izjemno redke. Tako na dvo kot šestletnem nivoju dosegajo dober odstotek odvzetih živali iz narave. Glavni dejavnik izgub je promet, sledijo nepojasneni vzroki in razne poškodbe živali.

Slika 4.6.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub divjega prašiča v obdobju 2019–2024

Telesne mase ozimcev

Višina in trend mas odstreljenih ozimcev v mesecih november, december in januar nakazujejo prirastek populacije v naslednjem letu. V letih z bogatim obrodом hrastov, bukve in kostanja ter številčno manjšim odvzemom (v tekočem letu), se telesne mase povečajo, s tem pa ozimke prej dosežejo spolno zrelost in znatneje pripomorejo k rodnosti populacije. Slednje se potrjuje v populacijskih gibanjih zadnjih desetletij.

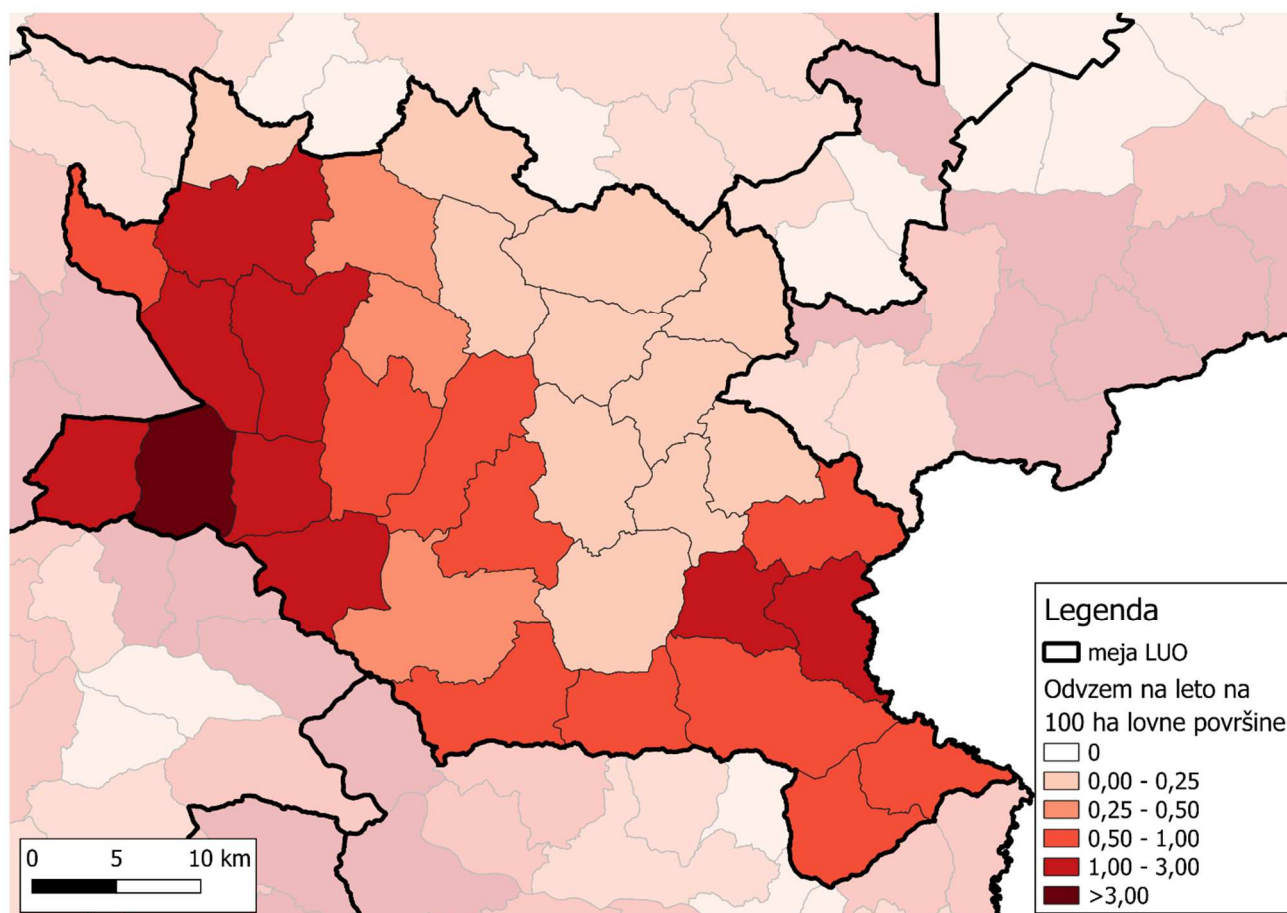

Slika 4.6.3: Gibanje povprečnih telesnih mas ozimcev v obdobju 2019–2024

(pri posameznem letu so upoštevane telesne mase osebkov, uplenjenih novembra in decembra tistega leta ter januarja naslednjega leta)

Prostorska razporeditev odvzema

Glavnina odvzema divjih prašičev je bila izvršena v južnem delu LUO, tj. LUB Južno od Savinje, Bohor in Rudnica. V nekaterih loviščih je bil odvzem celo nekajkrat večji kot pri srnjadi. Tu se zaznava tudi največje težave v odnosu do kmetijske proizvodnje. Glavnina škodnih dogodkov se je v zadnjih letih obravnavala v zgoraj navedenih LUB.

Slika 4.6.4: Prostorska razporeditev odvzema divjega prašiča v LUO v obdobju 2019–2024

Ostali kazalniki in znaki

Spremljavo populacije divjih prašičev s pomočjo termovizije, prostorske razporeditve odstrela, migracij tropov itn. kaže, da se vrsta vse pogostejše pojavlja v nižje ležečih območjih, kjer očitno lažje zadovoljuje svoje prehranske in bivalne potrebe. Veliki kompleksi koruze in žit ter mokrotna območja so ob upoštevanju okoljskih sprememb in načina kmetijske rabe idealen prostor za večje trope prašičev. Pomemben dejavnik rasti populacije je poleg vse pogostejših obrodov gozdnega drevja še velika reprodukcija enoletnih svinj.

Ocena stanja populacije

Ocena trenutne gostote divjega prašiča kaže na umirjanje rasti. Zaradi dolgoročnega naraščanja se divji prašič občasno pojavlja v območjih, ki zanj do sedaj niso bila značilna (npr. lovišča Šmarje pri Jelšah, Log Šentvid, Hum Celje, Grmada Celje, Kajuh Šmartno, Šentjur pri Celju). Pogostejše je prisoten na robovih urbanih območij. Kljub naraščajočemu odstrelu ugotavljamo, da je prirastek prašičev še vedno razmeroma velik, kar je v veliki meri posledica reprodukcije mlajših svinj – ozimk, ki se v zadnjih letih povečuje. Starostno – spolna sestava populacije je v veliki meri odraz intenzivnega lova. Odklon od naravne strukture se kaže predvsem pri starejših merjascih. Vitalnost osebkov je dobra, populacija se v okolju kljub velikim medletnim nihanjem številčno in prostorsko krepi. Številčnost je glede na pojavljanje škod oz. ekonomsko nosilno zmogljivost okolja še vedno prevelika v območjih LUB Južno od Savinje, Bohor in Rudnica.

Vpliv vrste v okolju je v večjem delu LUO prekomerno izražen, kar se kaže predvsem s škodami na travni ruši. Zaradi intenzivnega varovanja se zmanjšujejo škode na koruzi in drugih poljščinah. Medvrstni odnos divjega prašiča do ostalih vrst divjadi je delno prisoten v okolju, kjer se srečuje z muflonom, gamsom in damjakom. Vpliv na populacijo srnjadi je dokaj verjeten na območjih večje številčnosti prašičev. Izraža se lahko s plenjenjem mladičev, kar je možen vzrok zmanjšanja številčnosti oz. prirastka srnjadi na območju nekaterih lovišč LUB Južno od Savinje. Zdravstveno stanje divjih prašičev je dobro, naravne izgube so zelo redke.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilji upravljanja z divjim prašičem kljub velikim naporom upravljalcev lovišč še niso v celoti doseženi. Odvzem, ki se je zadnja leta stabiliziral na dokaj visoki ravni, kljub sproščenim omejitvam ne sledi rasti populacije. Prav tako se ni omejilo prostorske širitve. Neglede na opisano se ugotavlja, da smo z nekaterimi upravljalškimi ukrepi omejili rast do te mere, da njihov vpliv v okolju ne povzroča pretiranih trenj med LD in lastniki kmetijskih zemljišč. Škode na kmetijskih kulturah ne naraščajo, kar je nedvomno posledica regulacije številčnosti z odstrelom in ukrepov za zaščito kmetijskih površin. Izpostaviti je treba tudi dokaj dobre odnose med LD in lastniki zemljišč, ki predstavljajo pomemben dejavnik pri reševanju nesoglasij, povezanih z obravnavo škod.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave divjega prašiča je celotno LUO. Zaradi različnega stanja v populaciji in dosedanjega upravljanja, je območje operativno razdeljeno na LUB.

Z divjim prašičem v LUO upravljamo znotraj sledečih LUB:

1. **LUB Južno od Savinje zajema 5 lovišč:**
Hum Celje, Rečica pri Laškem, Gozdnik Griže, Prebold in Tabor.
2. **LUB Bohor zajema 9 lovišč:**
Bojansko Štore, Grmada Celje, Handil Dobje, Jurklošter, Laško, Bohor Planina, Bistrica ob Sotli, Kozje in Podsreda.
3. **LUB Konjiška gora zajema 5 lovišč:**
Slovenske Konjice, Loče, Dramlje, Šentjur in Ponikva.
4. **LUB Paški Kozjak zajema 9 lovišč:**
Dobrna, Kajuh Šmartno, Vojnik, Vitanje, Polzela, Žalec, Velenje, Oljka Šmartno ob Paki in Škale.
5. **LUB Rudnica zajema 5 lovišč:**
Loka pri Žusmu, Pristava, Šmarje, Log Šentvid in Podčetrtek.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

Skupni načrt odvzema divjih prašičev za leti 2025 in 2026 znaša **2.100 osebkov**. Temelji na oceni stanja v populaciji, upravljanju v zadnjih letih, vplivu vrste in odnosih z drugimi vrstami divjadi v okolju. Načrt je glede na dosedanje upravljanje razdeljen na LUB.

Preglednica 4.6.1: Načrtovan odvzem divjega prašiča

moški spol + ozimke	1.680 kos (80 %)
lanščakinje + svinje	420 kos (20 %)
SKUPAJ	2.100 kos (100 %)

V primeru presežanja načrtovanega odvzema (realizacija nad 100 %) mora delež lanščakinj in svinj znašati najmanj 20 % načrtovanega (in ne realiziranega) odvzema. Za lovišča, ki imajo načrtovan odvzem manjši ali enak 5 osebkom določilo o minimalnem deležu lanščakinj in svinj v odvzemu (20 %) ne velja.

Preglednica 4.6.2: Načrtovan odvzem divjega prašiča po LUB

LUB	moški spol + ozimke (skupaj)	lanščakinje + svinje 2+ (skupaj)	Skupaj
1. Paški Kozjak	336	84	420
2. Konjiška gora	67	17	84
3. Bohor	403	101	504
4. Južno od Savinje	689	172	861
5. Rudnica	185	46	231
Skupaj LUO	1.680	420	2.100
Delež v %	80 %	20 %	100 %

Načrt odvzema po LUB je določen na podlagi realizacije odvzemov prejšnjih let, s poudarkom na odvzemu zadnjega dvoletnega intervala, predlogov LD, višine škod od prašičev in drugih znakov v populaciji.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Odvzem vseh razredov divjega prašiča količinsko **navzgor ni omejen**, tako na nivoju LUO kot tudi po posameznih loviščih. Dopustno odstopanje načrtovanega skupnega odvzema navzdol znaša -30 %. V primeru, da -30 % pomeni manj kot 5 osebkov, dopustno odstopanje navzdol znaša 5 osebkov. V kolikor je na ravni LUO ali nižjih načrtovalskih enot (LUB) dosežen načrtovan delež odvzema lanščakinj in svinj (min 20 % načrtovanega skupnega odvzema), se smatra da je dosežen odvzem lanščakinj in svinj za vsa lovišča na ravni LUO oz. posameznega LUB.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Pri pripravi LNL naj OZUL upošteva predvsem realizacijo načrtovanega odvzema posameznih lovišč znotraj LUB v zadnjem srednjeročnem obdobju (s poudarkom na zadnjem letu), višino in strukturo škod v okolju in ostale kazalnike v populaciji. V primeru pojava fenotipsko očitnih križancev z domačim prašičem se lahko odstreljuje vse starostno- spolne razrede teh (križanih) osebkov brez omejitev, pri čemer se odstrel izven lovne dobe obravnava kot izredni odstrel in mora biti izveden skladno z zakonodajo. Z namenom optimalnega uravnavanja številčnosti populacije divjih prašičev je treba realizirati dovolj veliko poseganje med vse kategorije. Pri izvedbi ukrepov naj se upravljavci lovišč še zlasti osredotočijo na odstrel ozimcev, s čimer se želi doseči, da v razred enoletnih živali preraste minimalno število osebkov. Nadalje pozivamo vse upravljavce, da naj ustrezno posegajo tudi v kategoriji lanščakinj ter svinj 2+. Načine lova na divjega prašiča je treba prilagoditi trenutni gostoti populacije, pri tem pa upoštevati ustrezne vremenske pogoje. Lov naj se intenzivneje izvaja predvsem v času trajanja snežne odeje, ki omogoča uspešnejše spremljanje gibanja tropov v okolju.

Zaradi velike variabilnosti v času poganja divjih prašičev (prek celega leta) se lahko starostna kategorizacija vsake izločene živali opravi glede na določitev dejanske starosti (v mesecih) na podlagi pregleda razvojne stopnje in izraščeniosti zobovja. Zaradi nezmožnosti prepoznavanja dejanske starosti živali, ki so na prehodu v višji starostni razred, pred samim odstrelom, se pri opredelitvi starostnega razreda v primeru dvoma presoja v smislu določitve nižjega starostnega razreda, in sicer:

- osebki do ocenjenega 12. meseca starosti se ne glede na datum uplenitve kategorizirajo kot ozimci, pri čemer se pri mejnih primerih (ocenjena starost 12-13 mesecev) logično upošteva tudi datum prehoda 31. 3./1. 4.;
- osebki z oceno starosti od 13 do 24 mesecev starosti se ne glede na datum uplenitve kategorizirajo kot enoletne živali (lanščaki, lanščakinje);
- osebki z oceno starosti od 24 do 27 mesecev ter uplenjeni do 31. 3. tekočega leta se ne glede na dejansko starost ocenijo kot lanščaki/lanščakinje, s čimer se doseže primerljiva kategorizacija živali, ki so bile v istem letu poležene v zimskem, oziroma spomladanskem času.

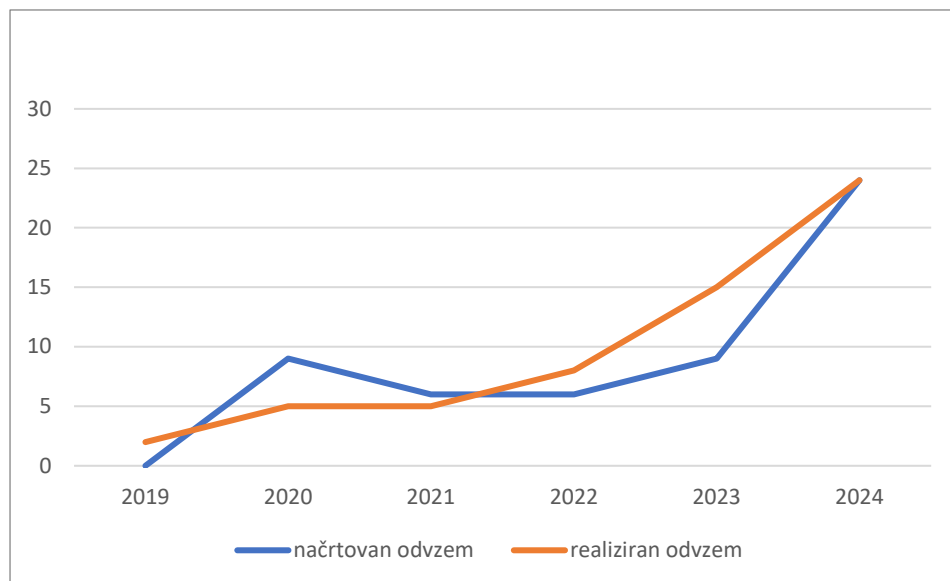
Pred in v primeru **pojava APK** so vse LD dolžne izvajati določila predmetnih predpisov, predvsem »Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS, št. 200/20)« in ostalih, ki se navezujejo na omenjen zakon (npr. »Sklep o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS št. 10/21; v veljavi od 23. 1. 2021)». V skladu z 12. členom ZNUAPK in Sklepom o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 10/21) je pri intenzivnem odstrelu divjih prašičev dovoljena uporaba umetnih virov svetlobe, strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem. ZNUAPK med drugim določa, da mora vsak (torej tudi lovec), ki v naravi najde poginulega divjega prašiča (ne glede na vzrok pogina, npr. neznan vzrok, bolezen, povoz,...) o tem **obvestiti Center za obveščanje na telefonsko številko 112**. Upravljavci lovišč naj svoje člane informirajo o primernih ravnanjih za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos bolezni. Še zlasti morajo biti o primernih ravnanjih seznanjeni lovski turisti, ki lovijo v državah, kjer je APK že prisotna, pa tudi ostalih državah, saj se virus APK prenaša s kontaminirano opremo, obleko ter mesnimi izdelki. **Vse relevantne informacije v zvezi z APK** so dostopne na spletni strani <https://www.gov.si teme/afriška-prasica-kuga-pri-divjih-prasicih>. V skladu s 17. členom ZNUAPK je **prepovedano odstranjevati spodnjo levo čeljust** ali kateri koli drugi del najdenega poginulega divjega prašiča, ne glede na vzrok **pogina**. V tem primeru in za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljaljskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS. Upravljavci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjenih, poginulih ali povoženih divjih prašičev v preiskavo, v skladu s programom UVHVVR. Program vzorčenja bo poslan na OZUL in ZGS. Za izvajanje bodo podpisane pogodbe, na podlagi katerih bodo odvzeti vzorci tudi plačani. V teh programih bo določena količina in distribucija vzorcev ter vrsta vzorca.

4.7 Evrazijski šakal

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Značilnosti odvzema

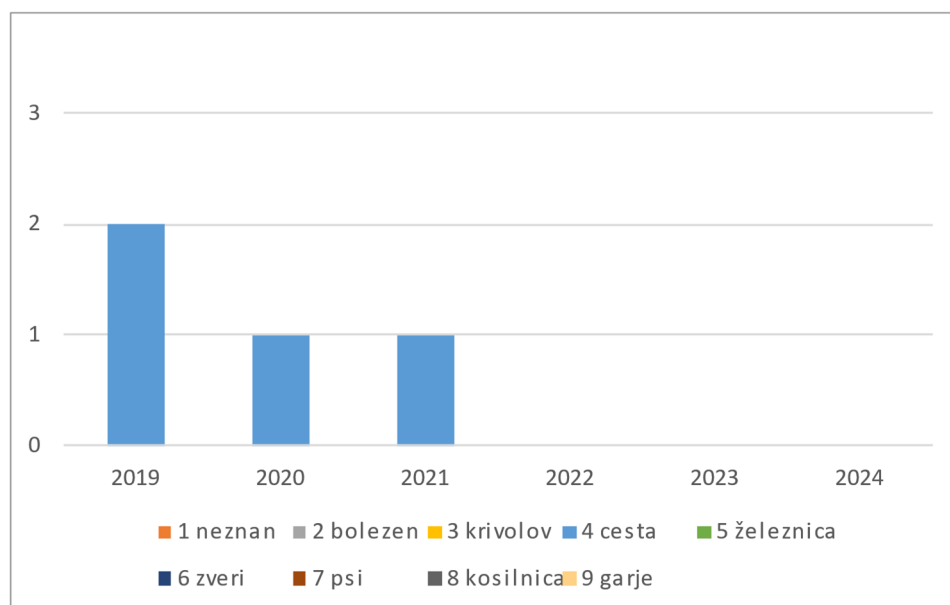
Odvzem (povoz) šakala je bil v LUO prvič zabeležen leta 2018, nato pa se je vse do lanskega leta strmo povečeval in dosegel 24 osebkov, s čimer je bil načrt močno presežen. Spolna struktura v obdobju po letu 2019 je bila v korist moških osebkov, večina uplenjenih živali je bilo mlajših od dveh let. Čisti odstrel je v zadnjih šestih letih dosegel dobrih 90 % skupnega odvzema. Dvoletna realizacija je dosegla 39 osebkov, s čimer je bil načrt precej presežen. Na pobudo OZUL je MKGP v lanskem letu izdalo odločbo o dovolitvi odvzema vrste prek načrta, opredeljenega v prejšnjem DN.

Slika 4.7.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šakala v obdobju 2019–2024

Višina, delež in vzroki izgub

Evidentirane izgube šakalov – v zadnjih šestih letih 4 živali, so v LUO precej redke. Zajemale so manj kot desetino odvzema vrste in narave. Glavni vzrok pogina predstavlja promet.

Slika 4.7.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub šakala v obdobju 2019–2024

Ostali kazalniki in znaki

Dinamika širitve populacije šakala v LUO je strmo naraščajoča. Vrsta se v okolju pospešeno širi in zavzema vse zanj primerne habitate, še posebej nižje ležeče dele LUO. Zaznana prisotnost je potrjena tudi z odstrelom vrste, ki se v zadnjih letih izrazito povečuje.

Ocena stanja populacije

Populacija šakala v LUO je v ugodnem stanju. Vrsta se trenutno pojavlja v večini nižje ležečih območjih spodnje Savinjske doline, celjske kotline, Šentjursko Šmarskega območja in Posotelja. Povečuje se njen vpliv – plenjenje ostalih vrst v ekosistemu. Prav tako beležimo strmo rast škod na domačih živalih.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilji upravljanja s šakalom v LUO se ne zasledujejo v celoti. Vpliv na druge vrste v okolju se povečuje, prav tako narašča število škod na domačih živalih. Sicer pa se ohranja ugodno stanje v populaciji, šakal poseljuje zanj primerne habitate – pretežno nižinska območja. Odvzem šakala se povečuje, vendar ne sledi naraščanju populacijske gostote.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Upravljanje s šakalom je enotno za vsa lovišča v LUO. Odvzem se načrtuje na ravni LUO, OZUL vodi evidenco in usmerja izvajanje odstrela.

Višina odvzema

Načrtovani odvzem šakala v obdobju 2025-2026 znaša **skupaj 80 osebkov**. Spolna in starostna razdelitev v načrtu nista predvideni. Odvzem je načrtovan na ravni celotnega LUO in se evidentira v letnem načrtu lovišča Dramlje. Ne glede na to lahko odvzem (odstrel) šakala izvajajo vsa lovišča v LUO.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovanega odvzema šakala ni treba dosegati, presega se ga lahko za 50 %. Preseganje načrtovanega odvzema zaradi evidentiranih izgub, ki nastanejo po izpolnitvi načrtovanega odvzema znotraj meja dopustnih odstopanj, ne šteje kot kršitev določil DN. Dopustna odstopanja veljajo na ravni LUO.

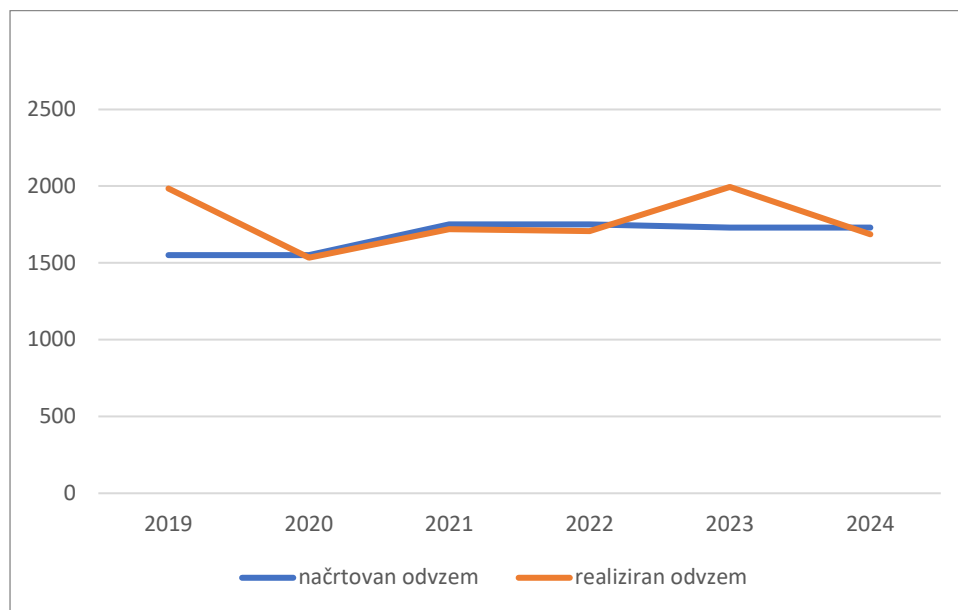
Ostale usmeritve, ukrepi in določila

LD naj spremljajo gibanje populacije preko monitoringa in beležijo prisotnost šakalov v loviščih. Po realizaciji odvzema naj se evidentira spol in oceno starosti osebkov. Odvzem šakala naj se intenzivira na območjih dosedanjih pojavljanj škod in zaznanih medvrstnih odnosih – plenjenju. Upravljalci lovišč morajo o vsakem odvzemu šakala čimprej obvestiti OZUL in ZGS. S tem se na nivoju LUO zagotavlja sprotno informiranost upravljalcev o realiziranem in še razpoložljivem odvzemu (odstreli) na ravni LUO.

4.8 Lisica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Stanje v populaciji lisice, tj. njena številčnost, razporejenost v okolju, plenilski vpliv, itn., je posledica prehranskih pogojev in drugih razmer v njenem habitatu. Gostote se med leti precej spreminjajo, kar se odraža tudi na odvzemu / odstrelu vrste. Evidentiran odvzem lisic je v minulih dveh letih znašal 3.679 osebkov, od tega je dobra desetina evidentiranih izgub. Med njimi s 70 % prevladujejo pogini zaradi prometa, sledijo garje in ostali neznani vzroki smrtnosti. Poseganje med spoloma je bilo zmerno v korist moških osebkov. Dvoletna realizacija načrta je bila presežena za 5 %, v letu 2023 pa za 14 %.

Slika 4.8.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema lisice v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Lisica je razmeroma dobro zastopana vrsta divjadi v vseh loviščih LUO. Na okoljske spremembe se dobro prilagaja, njena prostorska razporeditev je odvisna predvsem od prehranskih virov. Pogosteje je prisotna v nižje ležečih delih območja. Številčnost med leti precej niha, vendar dolgoročno ne kaže značilnih trendov. V letih ko se številčnost izraziteje poveča, se praviloma zaznava obolelost po garjah. Kot najštevilčnejši predstavnik malih zveri je lisica eden glavnih regulatorjev talnih glodavcev in številnih zavarovanih živalskih vrst (poljske kure, ptice pevke, obvodne in vodne živalske vrste, itn.). Ima tudi pomemben vpliv na gostoto srnjadi, saj lahko s plenjenjem srnin mladičev pomembno vpliva na njeno številčnost. Izpostaviti velja tudi nadvse koristen biološki in gospodarski vidik lisice, ki se kaže predvsem pri uravnavanju gostote malih talnih glodavcev.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Dolgoročni cilji upravljanja lisice se zadovoljivo uresničujejo. Njen vpliv na ostale vrste v habitatih je normalen, mestoma tudi prekomerno izražen. Stanje v populaciji je ob zaznanih medletnih nihanjih dokaj stabilno. Odvzem / odstrel lisic med leti dobro sledi populacijskih spremembam in zasleduje cilje upravljanja.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrt odvzema lisic v letih 2025 in 2026 skupaj znaša **3.650** lisic v izravnanim spolnem razmerju. LD naj pri upravljanju posebno pozornost posvečajo trenutni oceni stanja v populaciji, prisotnosti lisičjih garj in na tej podlagi načrt tudi ustrezno, tj. skladno z določili DN presegajo. Regulacija lisic z odstrelom je namenjena revitalizaciji poljske divjadi, zato naj se izvaja prvenstveno v njej ustreznih habitatih.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Pri realizaciji odvzema lisice je dovoljeno preseganje odvzema za 100 %; dopustno odstopanje navzdol znaša -30 %. Ne glede na navedeno je minimalno dopustno odstopanje v posameznem lovišču navzdol -3 osebkke.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Upravljalci lovišč morajo izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjenih, poginulih ali povoženih lisic v preiskavo v skladu s programom UVHVVR. Seznam veterinarskih organizacij, ki so pooblašene za prevzem oziroma pregled lisic je dostopen na ZGS.

4.9 Rakunasti pes

Ocena stanja populacije

Okvir obravnave rakunastega psa je enoten za vsa lovišča v LUO. Po informacijah upravljalcev lovišč je bil do sedaj v LUO zaznan samo enkrat in sicer v lovišču Velenje.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilj upravljanja vrste, to je zgodnje odkrivanje in popolni odvzem vseh osebkov iz narave, se v celoti zasleduje.

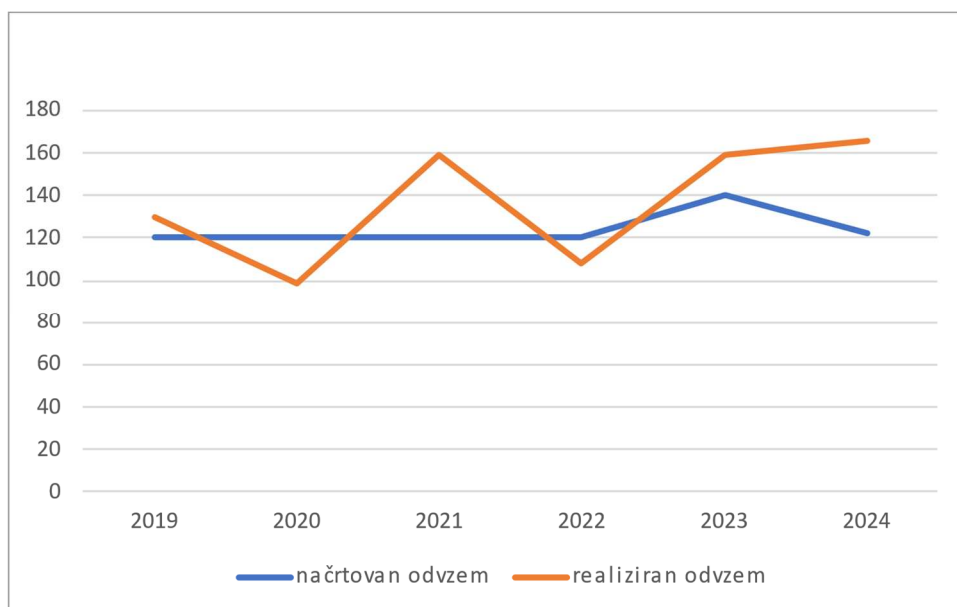
Ukrepi in usmeritve

Ob morebitnem pojavu osebkov rakunastega psa naj se izvede popolni odvzem (odstrel) osebkov skladno z lovno dobo. Upravljalci lovišč naj ob morebitnem odvzemu vodijo ustrezne evidence.

4.10 Jazbec

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Odvzem jazbecev v minulih dveh letih je bil presežen za 35 % glede na načrt. Znašal je 325 osebkov, pri čemer se je precej močneje posegalo v moški spol. LD so evidentirale dobro tretjino izgub, med katerimi močno prednjačijo povozi jazbecev na cestah. Dolgoročni trend odvzema je rahlo naraščajoč, delež izgub je 38 % in se med leti bistveno ne spreminja.

Slika 4.9.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jazbecev v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Trenutna številčnost in razporejenost jazbecev v okolju se v zadnjih nekaj letih povečuje. Vpliv vrste v kmetijstvu je lokalno zaznan, vendar razmeroma nemoteč. Medletna nihanja gostot so predvsem posledica prehranskih možnosti in s tem povezane rodnosti. Prisotnost jazbecev je dokaj pogosta v kmetijski krajini, ostale bivalne potrebe zadovoljuje pretežno v gozdnem prostoru. Spolna in starostna struktura populacije je prilagojena

naravnim pogojem in dokaj dobro izravnana. Izbruhov bolezni ne zaznavamo, prav tako ni prisotnih pomembnejših vplivov na ostale vrste.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilj upravljanja z jazbecem, to je ohranitev trenutne - naravne spolne in starostne strukture in številčnosti vrste, se dobro zasleduje. Vrsta je dobro prilagojena na prehranske in bivalne razmere v okolju. Odstrel na populacijo nima zaznavnega vpliva. Razmerje z ostalimi populacijami živalskih vrst je normalno, tudi vpliv na kmetijske kulture je povsem sprejemljiv.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Dvoletni načrt odvzema jazbecev znaša **320** živali v izravnanim spolnem razmerju. Oblikovan je na podlagi stabilnega stanja v populaciji, vplivu vrste v okolju in medvrstnih odnosov v njegovem ekosistemu.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Pri jazbecu je dovoljeno preseganje odvzema za 100 %; dopustno odstopanje navzdol znaša -50 %. Ne glede na navedeno je minimalno dopustno odstopanje navzdol -5 osebkov.

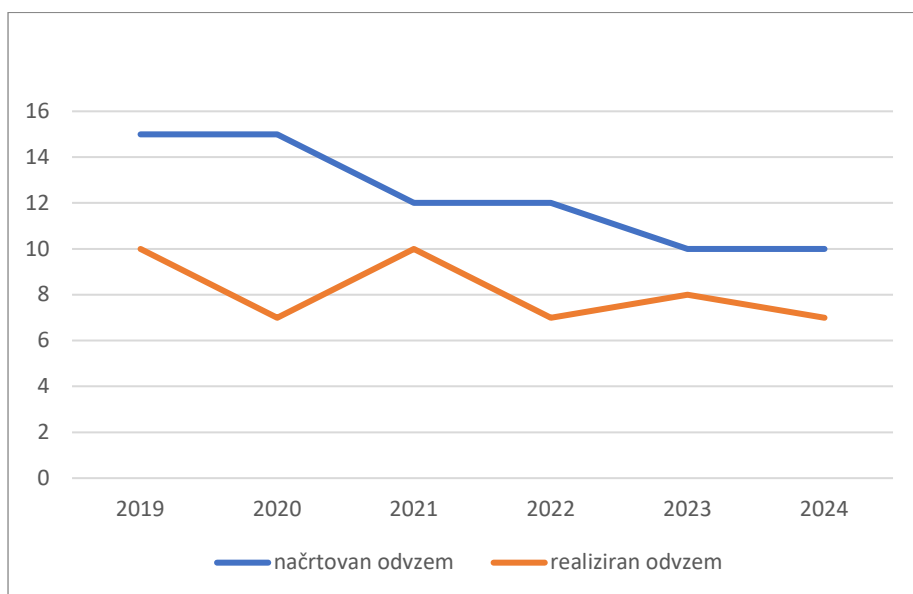
Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Regulacija z odstrelom je zaželen predvsem na območjih, kjer je možno pričakovati večje škode na kmetijskih kulturah.

4.11 Kuna zlatica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Dvoletni odvzem kun **zlatice** je znašal 15 osebkov, načrt je s tem polovično realiziran. Odstrel na stanje v populaciji nima omembe vrednega vpliva. Delež izgub znaša dobro polovico evidentiranega odvzema. Glavni vzrok je povoz živali na cestah.

Slika 4.10.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema kune zlatice v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

V LUO je zlatica razmeroma redka vrsta gozdne krajine. Glede na njen ekološki pomen ocenjujemo, da je populacija dobro usklajena z okoljem in odraz prehranskih ter bivalnih pogojev v ekosistemu. Pomen kun je izjemno koristen v smislu naravne regulacije njihovega plena. Zlatica je uvrščena na prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS, ki navaja, da je glavni varstveni cilj ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatov.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilj upravljanja z zlatico se dobro zasleduje. Vrsta je prilagojena na okolje, stanje v populaciji je uravnoteženo z naravnimi pogoji. Njen vpliv pri regulaciji plena je pomemben z vidika uravnavanja prekomernih gostot malih

sesalcev. Upravljanje nima pomembnejšega vpliva, saj se z odstrelom le minimalno spreminja stanje v populaciji.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Skupni načrt odvzema kune zlatice za naslednji dve leti je do **20** živali. Spolno starostna struktura odvzema s tem načrtom ni predpisana.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dovoljeno je preseganje odvzema za 100 %; dopustno odstopanje navzdol znaša -50 %. Ne glede na navedeno je minimalno dopustno odstopanje navzdol -5 osebkov.

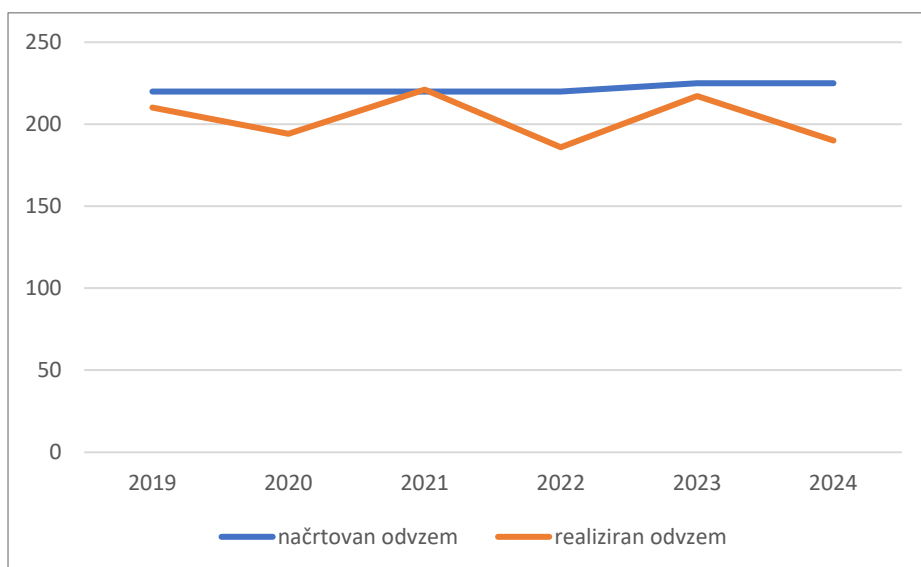
Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Načrta po loviščih **ni potrebno realizirati**, dopustno odstopanje za lovišče je **+1** žival in se sme realizirati tudi v loviščih, ki v letnem načrtu nimajo načrtovanega odvzema te divjadi.

4.12 Kuna belica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Skupni odzem belic v letih 2023 in 2024 je znašal 407 osebkov, od tega je bilo 108 (26 %) evidentiranih izgub. Med slednjimi močno prednjačijo pogini zaradi posledic prometa. S pričujočim odvzemom je bil načrt dosežen 90 %. Ker se je lov kun v zadnjih desetletjih precej zmanjšal, kljub razmeroma velikemu odstrelu ne vpliva pretirano na stanje v populaciji in prostorsko prisotnost vrste. Prav tako zaznavno ne vpliva na pojavljanje škod na objektih in drugem premoženju.

Slika 4.11.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema kune belice v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Populacija belice je stabilna, manjša medletna nihanja so predvsem posledica sprememb prehranskih in bivalnih pogojev. Spolna in starostna sestava sta naravno oblikovani. Ker se belica pogosto pojavlja v človekovem bivalnem okolju, občasno povzroča resnejše konflikte, ki pa niso neposredno povezani s populacijsko gostoto. Dokaj pogoste so škode na domačih živalih, avtomobilih ter stanovanjskih in gospodarskih objektih, ki se lahko odražajo v razmeroma visokih odškodninah. Vpliv kun pri regulaciji miši, voluharic in drugih talnih glodavcev je izjemnega pomena. Prav tako so kune naravni regulatorji male poljske divjadi in nekaterih zavarovanih živalskih vrst.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Z upravljanjem belice se zadovoljivo sledi cilju, to je ohranjanju populacije v ugodnem stanju in normalnem – ekonomsko sprejemljivem vplivu vrste na človekove interese v okolju. Načrtovani ukrepi se dobro izvajajo, vendar se v bodoče pričakuje zmanjšanje njenega vpliva v urbanem okolju.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrt odvzema belic za naslednji dve leti je skupaj **430** živali. Upravljavci lovišč naj pri izvedbi odstrela upoštevajo potencialno možnost nastanka škod na domačih živalih in drugem premoženju ljudi.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dovoljeno je preseganje odvzema za 100 %; dopustno odstopanje navzdol znaša -50 %. Ne glede na navedeno je minimalno dopustno odstopanje navzdol -5 osebkov.

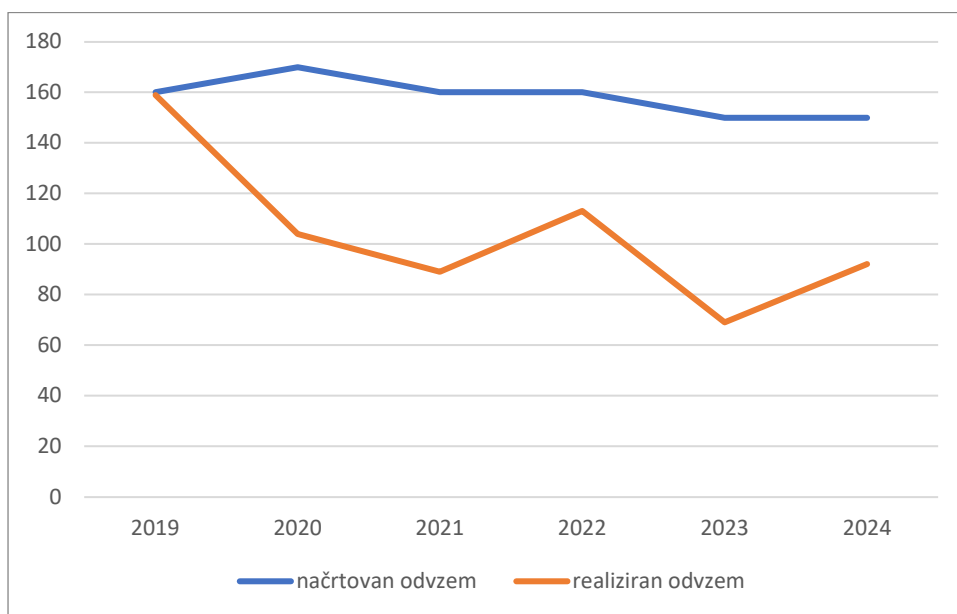
Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Loviščem z ugodnimi pogoji za upravljanje z malo poljsko divjadjo naj se načrtuje nekoliko višji odvzem.

4.13 Poljski zajec

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Evidentiran odvzem poljskih zajcev se v zadnjem šestletnem obdobju zmanjšuje, delno tudi na račun manjših izgub. Še vedno je pomemben delež odvzema zabeležen kot povoz, ostali vzroki smrtnosti so zelo redki. Povprečna realizacija je dosegla 2/3 načrtovanih živali, delež izgub se sicer med leti spreminja in dosega 40 % evidentiranega odvzema poljskih zajcev. Zelo podobne kazalnike beležimo tudi v zadnjem dvoletnem obdobju.

Slika 4.12.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema poljskega zajca v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Poljski zajec je posamično prisoten v kmetijsko-urbani krajini z dokaj ohranjeno naravno pestrostjo kultur in naravnih habitatov (omejkov, grmišč, gozdnih ostankov, remiz itn.). Stanje v populaciji je v veliki meri posledica naravne regulacije številčnosti, pri čemer prevladujejo dejavniki naravne smrtnosti (predvsem pri mladičih), odstrel pa pri tem nima pomembne vloge. Vpliv plenilcev predstavlja enega temeljnih omejitvenih dejavnikov rasti populacije na želeno raven. Medletna nihanja so posledica različnih okoljskih dejavnikov, pri čemer ima vpliv vlažnega vremena v času kotitve mladičev zelo pomembno vlogo. Veliko površinsko intenzivno kmetovanje z uporabo kemičnih zaščitnih sredstev in pospravo celotne biomase z njiv v jeseni močno omejuje habitatno primernost za poljskega zajca. S tem je vrsta še izraziteje izpostavljena vplivu plenilcev. Vse gostejši promet motornih vozil, urbanizacija in razvoj infrastrukture, ogrožajo življenjski prostor za večino vrst male poljske divjadi.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Dolgoročni cilj upravljanja s poljskim zajcem se ne zasleduje v celoti. Gostota populacije je pod želenim nivojem, še vedno je moč zaznati prekomeren medvrstni odnos nekaterih plenilcev v okolju, ki ima pomemben vpliv na trenutno stanje. Regulacija lisic, šakalov in drugih plenilcev v ekosistemu v preteklosti ni bila zadovoljiva in

posledično ne zagotavlja doseganja ciljev upravljanja. Ukrepi v okolju male poljske divjadi v celoti ne sledijo ciljem upravljanja s poljskim zajcem.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Glede na oceno stanja v populaciji in dolgoročne želje po povečanju številčnosti načrtujemo v letih 2025 in 2026 nekoliko manjši skupni odvzem, to je do **220** osebkov poljskega zajca. Omejitev po spolu ni predvidenih. Lov poljskih zajcev v bližini intenzivnih nasadov ima prednost pred lovom v ostalem delu lovišča.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema poljskega zajca ni treba dosegati, navzgor pa se realizacija v posameznem lovišču sme presegati do 20 %. Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub, ne šteje kot kršitev določil tega načrta.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Pri razdelitvi načrta med lovišča naj se čimbolj upošteva habitatno primernost in druge biološke vidike upravljanja s poljskim zajcem. V območjih ugodnih habitatnih pogojev priporočamo zalaganje vsaj enega krmišča za zimsko krmljenje na 100 ha zanj primerne površine in več manjših krmnih njiv z ustreznimi kulturami. Z namenom povečanja številčnosti poljskega zajca naj se intenzivira lov lisic, kun in vranov, še posebej na območjih primernih zajčjih habitatov. Na predelih z intenzivnim kmetijstvom naj se ohranja in/ali vzpostavlja remize, pri čemer naj se sadi ali neguje na območju prisotne grmovne vrste. Upravljalce lovišč pozivamo k čim bolj doslednemu evidentiranju izgub, ki predstavlja enega od pomembnih znakov za načrtovanje in upravljanje v bodoče. Škode, ki jih povzroča poljski zajec, se pojavljajo predvsem na sadovnjakih in intenzivnih nasadih poljščin, ki morajo biti skladno s 1. odst. 53. čl. ZDLov-1 zavarovani proti objedanju. Zaščito nelovnih površin mora izvajati lastnik ali najemnik zemljišča v skladu s *Pravilnikom o minimalnih pogojih za zaščito posameznih nelovnih površin pred škodo od divjadi* (Ur. l. RS, št. 3/13).

4.14 Pižmovka

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

V zadnjih dveh letih v LUO nismo evidentirali odvzema pižmovke, kar nakazuje, da je vrsta v upadanju.

Ocena stanja populacije

Na podlagi odvzema in opažanj v naravi sklepamo, da se populacija pižmovk številčno zmanjšuje. Vrste je razmeroma redko prisotna na vodnih ekosistemih v LUO. Njen vpliv v okolju se redko izraža predvsem v obliki škod na ribnikih in ostalih vodnih gojiščih. Pojavi bolezni niso poznani. Ker lahko ima pižmovka negativen vpliv na močvirsko sklednico in nekatere vrste ptic v njenem habitatu, je kot tujerodna vrsta dolgoročno nezaželena na celotnem LUO.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilj upravljanja s pižmovko v Sloveniji je njeno zmanjšanje oziroma dolgoročna izločitev iz okolja. Glede na oceno stanja, ki temelji na opažanju in odvzemu vrste sklepamo, da se cilj upravljanja s pižmovko dobro zasleduje. S preteklim upravljanjem se je doseglo, da se vrsta številčno zmanjšuje in umika iz vodotokov. Predvidevamo, da bo dolgoročno izginila, kar je povsem v skladu z njenim statusom oziroma upravljaljskimi cilji.

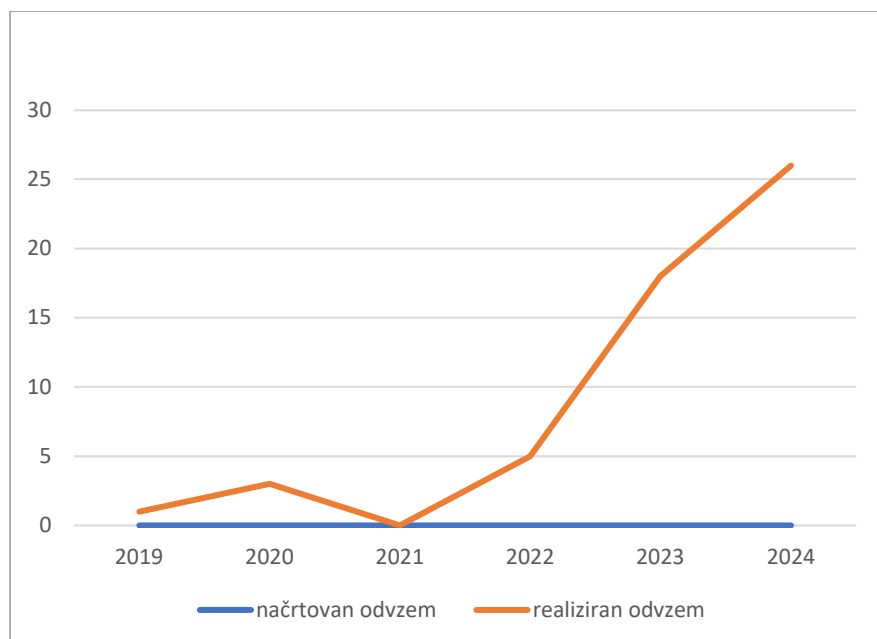
Ukrepi in usmeritve

Na območjih, kjer se pižmovka pojavi na novo, naj se izvaja zgodnje odkrivanje in **popolni odvzem** osebkov, na območjih obstoječe razširjenosti pa z ukrepanjem zagotovi preprečevanje širjenja in naraščanja njene številčnosti. V primerih pojava pižmovk v naravnem okolju naj upravljalci izvedejo čimprejšnji odvzem / odstrel vseh osebkov na celotnem LUO. Številčni načrt po loviščih je glede na cilj upravljanja nesmiselno predpisovati.

4.15 Nutrija

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

V minulih dveh letih se je evidentiran odvzem nutrij v LUO močno povečal. Znašal je kar 44 živali, od tega sta zabeleženi le dve izgubi. Odvzem je bil izvršen v loviščih Ponikva 9 kos, Log Šentvid 8 kos, Žalec 6 kos, sledijo lovišča Polzela, Laško, Šentjur itn. Predvideva se, da večina živali izvira iz umetnih vzrejališč.

Slika 4.13.1: Gibanja odvzema nutrije v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Nutrija se občasno pojavlja v nižinskih, obvodnih ekosistemih v LUO. Zaradi velike reprodukcijske moči se njena številčnost povečuje in se jo z odstrelom težko omejuje. Zdravstveno stanje živali je dobra, vrsta se kljub sproščenemu odstrelu prostorsko širi in pojavlja na doslej nenaseljenih območjih. Posamezne družine nutrij, ki verjetno izhajajo iz zasebnih vzrejališč, se zadnja leta pojavljajo v porečju in pritokih reke Savinje in Voglajne. Zaradi razmeroma majhne številčnosti ni zaznanega medvrstnega odnosa v ekosistemu. Tudi škode, ki bi jo povzročala na premoženju, v zadnjih letih ni bilo obravnavane.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Upravljalški cilji se pri nutriji ne dosegajo v celoti. Kljub naporom LD se posamezne družine nutrij pojavljajo na doslej nenaseljenih območjih. Odstrel, ki predstavlja najpomembnejši ukrep za doseganje cilja se sicer dobro izvaja, vendar kljub temu zaznavamo širitev vrste v okolju.

Ukrepi in usmeritve

S ciljem popolne redukcije nutrije kot alohtone, invazivne vrste je v vseh loviščih LUO dovoljen številčno in strukturno **neomejen lov** na to vrsto divjadi. Načrt po loviščih ni predviden. Dovoljen je lov tudi s pastmi (dvigalko). Na območjih, kjer se nutrija pojavi na novo, naj se izvaja zgodnje odkrivanje in popolni odvzem osebkov iz naravnega okolja. Na območjih obstoječe razširjenosti naj LD z ukrepanjem preprečujejo širjenje populacije in naraščanje njene gostote.

4.16 Navadni polh

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Lov na polhe v LUO je v primerjavi z nekaterimi območji Slovenije zanemarljivo majhen in na populacijo nima nikakršnega vpliva. Evidence LD za minuli dve leti ne navajajo odvzema. Pred leti smo sicer beležili lov navadnih polhov v loviščih Velenje in Škale, ki se je vršil skladno z veljavnimi zakonskimi predpisi.

Ocena stanja populacije

Navadni polh je stalno prisotna vrsta divjadi v vseh loviščih LUO. Pogosteje se pojavlja v zrelih bukovih in hrastovih gozdovih, ki mu nudijo primerne prehranske in bivalne pogoje. Populacija med leti številčno zelo niha, kar je pogojeno s prehranskimi potenciali. Vpliv polha v okolju je občasno zaznan v obliki poškodb na gospodarskih ter stanovanjskih objektih, opremi, ostrešjih in premičnem premoženju.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilj upravljanja s polhom se dobro zasleduje. Vrsta je v ugodnem oz. okolju prilagojenem stanju. Vplivi polhov so normalni oz. neproblematični. Škode na premoženju so zanemarljivo majhne. Lov polhov nima zaznavnega vpliva na stanje v populaciji.

Ukrepi in usmeritve

Številčna opredelitev lova na polhe v tem načrtu ni določena, lovi se jih glede na trenutno številčnost. V kolikor je izražen interes za lov, se sme izvajati v okviru interesnih združenj oz. društev, skladno s 43.a členom ZDLov-1 (1., 2. in 3. odst.) in Pravilnikom o polharski dovolilnici. Dovolj se lov s pastmi ob navzočnosti krajevno pristojnega upravljavca lovišča, ki zagotavljajo načrten pristop k polharjenju in ustrezno vodenje evidenc. Lov je zaradi zagotavljanja miru (predvsem ponoči) prepovedan v neposredni bližini pomembnejših habitatov prostoživečih živali.

4.17 Fazan**Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja**

Lov fazanov v LUO se je zadnje desetletje močno zmanjšal in znaša zgolj nekaj osebkov na leto. Odvisen je predvsem od dodajanja živali, naravna reprodukcija je zelo okrnjena. Upravljanje z njim je v veliki meri odraz okoljske (ne) primernosti za vzgojo in ohranitev vrste. Glavni omejitveni dejavnik za dvig populacijske gostote je vpliv plenilcev.

Ocena stanja populacije

Fazan je v LUO izjemno redka vrsta divjadi z izrazitim negativnim trendom v zadnjem desetletju. Posamični osebkovi se še pojavljajo na območjih spodnje Savinjske doline, Celjske kotline in drugih nižinskih predelov območja do nadmorske višine 400 m. Razmnoževanje v naravnem okolju je zelo okrnjeno, kar je posledica številnih okoljskih dejavnikov ter medvrstnih odnosov (plenjenja) z nekaterimi vrstami v njegovem habitatu. Rast populacije omejujejo tudi nekateri agrotehnični ukrepi (npr. krčenje remiznih površin, grmišč, čiščenje obrečnih pasov, itn.) in skokovit razvoj infrastrukturnih ter urbanih površin. Z namenom ohranitve vseh vrst male poljske divjadi nekatera lovišča vzdržujejo remizne površine, grmišča in izvajajo zimsko krmljenje.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Dolgoročni cilji, to je ohranitev vrste v primernih habitatih in njegova trajnostna raba z lovom, se slabo zasledujejo, saj fazan pospešeno izginja iz nižinskih območij. Vpliv plenilcev je prekomerno izražen in zavira doseg želenih ciljev. Tudi ukrepi v okolju ne sledijo dolgoročnim usmeritvam in v celoti ne omogočajo ohranitve populacije v ugodnem stanju.

Ukrepi in usmeritveDodajanje divjadi v lovišča

V naslednjih dveh letih načrtujemo **dodajanje 65** fazanov, ki naj se izvede v loviščih Hum Celje in Podčetrtek. Fazana naj se dodaja v spolnem razmerju 1 fazan : 4 fazanke. Od izpusta do izvajanja lova mora preteči najmanj mesec dni. Lov na fazana je treba izvajati skladno z določbami lovskega etičnega kodeksa. Dodajanje živali neposredno pred lovom je prepovedano.

Preglednica 4.17 .1; Načrt vlaganja fazana

Lovišče / leto	2025	2026	2025–2026
Hum Celje	50	50	100
Podčetrtek	15	15	30
Skupaj LUO	65	65	130

Višina odvzema

Načrt odvzema za naslednji dve leti znaša do **30** fazanov. Izvaja naj se predvsem v loviščih, ki bodo predhodno izvajala dodajanje ptic iz umetne vzreje ter realizirale druge ukrepe v okolju (krmljenje, lov plenilcev, itn.). Odstrel fazank ni zaželen, na isti površini lovišča se lov »naravnega fazana« praviloma izvede samo enkrat letno ali pa se v smislu kolobarjenja lahko izvaja na isti površini tudi večkrat, vendar največ na do 1/3 lovne površine lovišča, kjer se izvaja lov na »naravnega fazana«. Na preostanku površine pa se lov konkretno leto ne izvaja. Površine, namenjene izvajanju lova in t. i. »mirnih con« brez lova, naj se letno menjajo. Lovišča naj takšne površine opredelijo v svojih LNL. V primeru dodajanja fazana se lov na istih površinah izjemoma lahko ponavlja. Ukrepi so namenjeni predvsem pospeševanju interesa za ohranitev in revitalizacijo fazana v LUO.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, lahko pa se presega do 20 %.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Poleg ohranjanja primernih habitatnih pogojev za fazana naj LD intenzivirajo regulacijo plenilcev z lovom in s tem skušajo vzpostavljati naravno medvrstno ravnovesje. Lovišča, ki imajo primerne pogoje in prostorske možnosti za upravljanje s fazanom, naj urejajo, vzdržujejo in širijo obseg remiznih površin ter izvajajo minimalna vlaganja. Za ohranitev poljske divjadi naj se izvaja zimsko krmljenje, ki lahko pripomore k reprodukciji in ohranjanju vrst v okolju. Na površini 100 ha primernega dela lovišča za fazana naj se zalaga vsaj eno krmišče, ki naj bo oblikovano na način, da hrana ni dostopna rastlinojedi parkljasti divjadi.

V LUO so dovoljene tudi doselitve fazanov za potrebe šolanja in preizkušenj lovskih psov. Količine vloženih ptic naj LD natančneje opredelijo v LNL.

4.18 Poljska jerebica (gojena)**Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja**

Odvzema jerebic v zadnjih dveh desetletjih nismo beležili. Lov te vrste divjadi je bil z načrti LUO prepovedan. V območjih potencialne možnosti za vzgojo jerebic so upravljalci izvajali nekatere biotehnične in bilomeliorativne ukrepe, s katerimi se je ohranjalo primerne habitatne pogoje, kot so ohranjanje grmišč, remiz, zimsko krmljenje in regulacijo številčnosti plenilcev z lovom.

Ocena stanja populacije

Poljska jerebica je v LUO izjemno redka vrsta. Lokalno se pojavljajo posamični osebki v območju spodnje Savinjske doline in nižinskih delih Kozjanskega. Jerebica je močno ogrožena zaradi različnih dejavnikov, od katerih prevladuje prekomeren vpliv malih zveri, ujed in vranov. Prav gotovo nanjo negativno vplivajo tudi zgodnje košnje v času valjenja in številni agrotehnični ukrepi, kot je uporaba kemičnih sredstev za varstvo rastlin in uničevanje plevelov. Življenjske pogoje za jerebico ogroža tudi krčenje obvodnih habitatov, grmišč in gozdnih ostankov.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Dolgoročna ohranitev jerebice v LUO je ne glede na prepoved lova močno ogrožena. Izvedba ukrepov v njenem življenjskem okolju je bila zadovoljiva, vendar se s tem le delno zasledujejo cilji upravljanja. Tudi regulacija plenilcev z lovom se je pomanjkljivo izvajala.

Ukrepi in usmeritveDodajanje divjadi v lovišča

V naslednjih dveh letih je dovoljeno dodajanje jerebic v lovišču Hum Celje. Pred izvedbo ukrepa naj se pripravijo vrsti primerne habitatne možnosti. Prav tako je v LUO dovoljena doselitev jerebic za potrebe šolanja in preizkušenj lovskih psov. Količine vloženih ptic naj LD natančneje opredelijo v LNL.

Preglednica 4.18.1: Načrt vlaganja poljske jerebice

Lovišče / leto	2025	2026	2025 – 2026
Hum Celje	20	20	40
Skupaj LUO	20	20	40

Višina odvzema

Lov poljskih jerebic v vseh loviščih LUO je prepovedan.

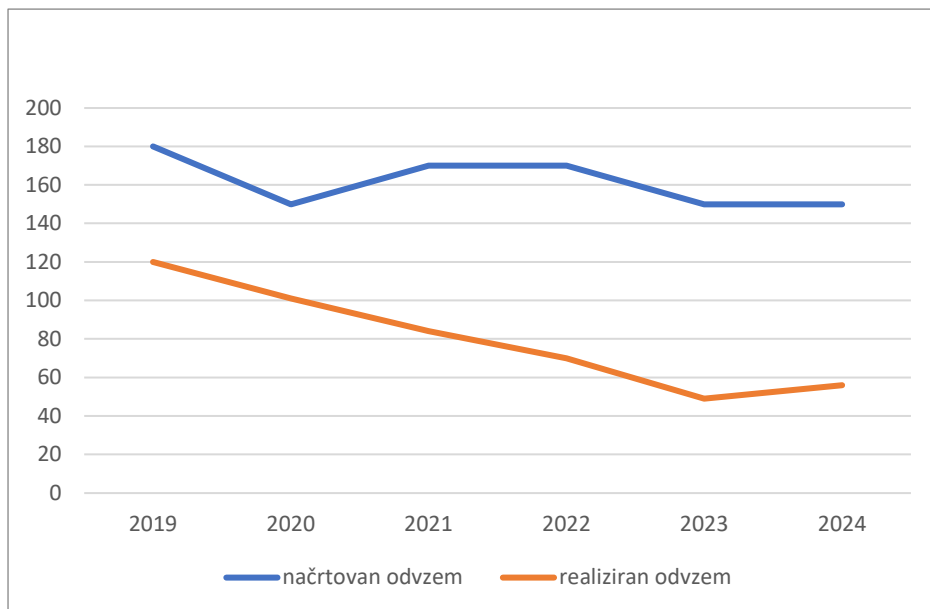
Ostale usmeritve, ukrepi in določila

LD naj izvajajo biomeliorativna dela, predvsem vzdržujejo remize, omejke in grmišča v kmetijski krajini. Zaželeno je tudi zmerno zimsko krmljenje vseh vrst poljske krajine in regulacija plenilcev, predvsem malih zveri in sive vrane. Upravljalce lovišč pozivamo, naj v sklopu spremljave stanja v loviščih evidentirajo prisotnost jerebice in njeno prostorsko razširjenost, ter o tem obveščajo OZUL in ZGS.

4.19 Raca mlakarica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Upravljanje z mlakarico v zadnjih desetletjih je bilo dokaj uspešno. Kljub zmernemu odstrelu se ugotavlja, da je populacija stabilna in dobro usklajena z njenim okoljem, predvsem prehranskim in bivalnim potrebam v obvodnih ekosistemih v LUO. Glede na vpliv in njen biološki pomen ocenjujemo, da je bil odvzem ustrezen in glede na upravljske usmeritve neproblematičen. V zadnjem šestletnem obdobju je bil realiziran skladno z usmeritvami lovsko upravljskih načrtov. Dosegel je polovico načrtovanih živali. Dolgoročno se zmanjšuje, v zadnjih dveh letih je dosegel le dobro tretjino načrtovanih ptic.

Slika 4.15.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema rase mlakarice v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Mlakarica je najštevilčnejša vrsta rac na vseh vodnih površinah v LUO. Pojavlja se je na porečjih vodotokov in na številnih jezerih v LUO. Njena gostota je odvisna od okoljske zmogljivosti/primernosti habitatov, ki jo pogojuje prehranska kapaciteta, gnezdilni pogoji ter drugi habitatni pogoji v času vzgoje mladičev. Vitalnost in zdravstveno stanje osebkov sta dobra, spolno razmerje je v naravi dokaj izravnano in posledica socialnih ter bioloških razmer v populaciji. Starostna struktura rac je zaradi majhnega poseganja z odstrelom naravno oblikovana.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilji upravljanja z mlakarico se v LUO dobro zasledujejo, saj je stanje v populaciji stabilno in odvisno predvsem od okoljskih možnosti. Vrsta je dobro zastopana v obvodnih habitatih, medletne spremembe kljub manjšemu odstrelu niso zaznane. Občasno krčenje grmovne zarasti in drugi posegi v okolju za mlakarico niso problematični.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrtovan odvzem za naslednji dve leti smo občutneje zmanjšali. Skupaj znaša **140 mlakaric**. Lov v posebnih varstvenih območjih mora biti skladen z naravovarstvenimi usmeritvami. Območja z omejitvami so opredeljena v prilogah ON (poglavje 8.4). Individualni lov na mlakarico naj se izvaja le ob tekočih vodah in to največ enkrat tedensko. LD naj z ukrepi v okolju ohranjajo vrsti ustrezne biotope. Čiščenja obrežij potokov, rek in jezer se ne sme izvajati v času gnezdenja v mesecu marcu in aprilu. Vlaganje rac iz umetne vzreje v naravne habitate LUO ni potrebno in ni dovoljeno. Upravljalci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva mlakarice v skladu s programom UVHVVR. Priporočljivo je sodelovanje med LD in upravljalci vodnih površin pri usklajevanju posegov v prostor.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, lahko pa se presega do 20 %.

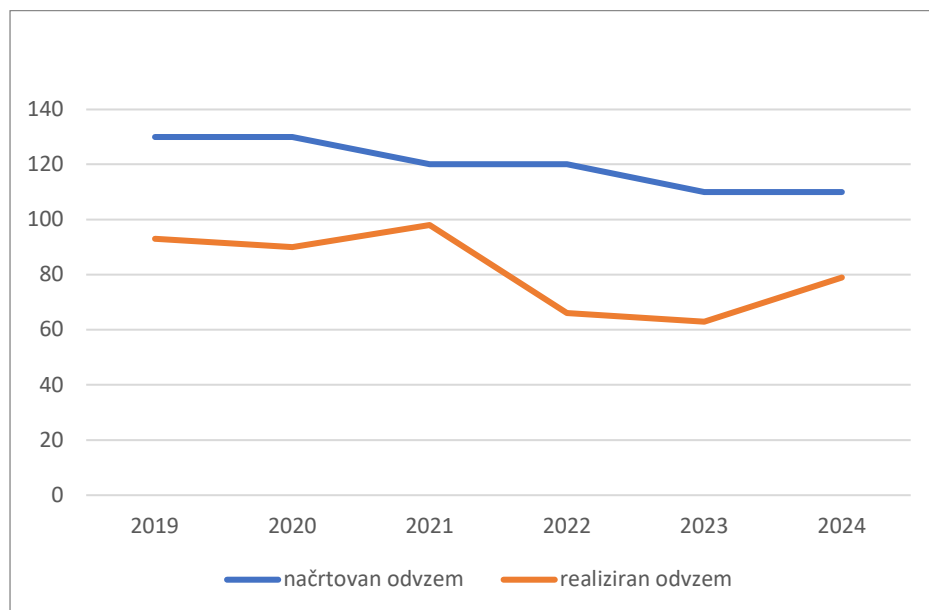
Ostale usmeritve, ukrepi in določila

V LUO so dovoljene tudi doselitve mlakaric za potrebe šolanja in preizkušanj lovskih psov. Količine vloženih ptic naj LD natančneje opredelijo v LNL.

4.20 Sraka

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Upravljanje s srako v minulih letih je bilo glede na lovno gospodarski in okoljski pomen ustrezno. Odstrel nima zaznavnega vpliva na stanje v populaciji. V zadnjih šestih letih je znašal povprečno 80 ptic na leto, dolgoročno se zaznava padajoč trend.

Slika 4.16.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srake v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Gostota populacije srake je stabilna in v veliki meri odraz naravnih pogojev v njenem okolju. Vpliv vrste na interese ljudi je povsem nemoteč in v skladu z njenim pomenom v ekosistemu.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Upravljanje s srako je bilo uspešno oz. skladno z dolgoročnimi cilji. Stanje v populaciji je stabilno in v veliki meri odraz okoljskih možnosti.

Operativni cilji

So opredeljeni z ohranitvijo vrste v njenem okolju na način, da njen vpliv ne povzroča pretiranih težav v kmetijstvu. Stanje v populaciji naj bo okoljsko in družbeno sprejemljivo in usklajeno s pomenom vrste v ekosistemu.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

V letih 2025 in 2026 načrtujemo odvzem **180** srak. Lov naj se pogosteje izvaja v območjih potencialnih možnosti nastanka škod v kmetijstvu.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, lahko pa se presega do 100 %.

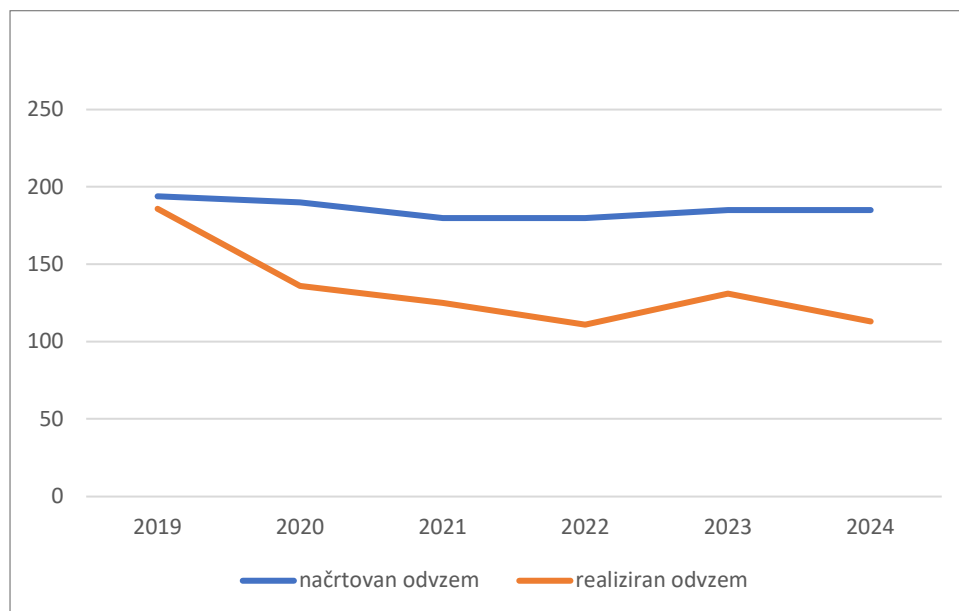
Ostale usmeritve, ukrepi in določila

V območjih, kjer so prisotne vrste male poljske divjadi (fazan, poljska jerebica), naj se regulacija z odstrelom dosledneje izvaja.

4.21 Šoja

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Evidentiran odvzem šoj je v zadnjih letih zelo primerljiv, z rahlim negativnim trendom. Realizacija odstrela se giblje med 110 in 180 osebki in nikakor ne odraža razmer v populaciji, prav tako nima pomembnejšega vpliva na stanje vrste v okolju.

Slika 4.17.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šoje v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Stanje v populaciji šoje je odraz okoljske primernosti vrste in se med leti zelo malo spreminja. Številčnost je večja v kmetijski krajini, njen vpliv v ekosistemu je v večini nemoteč oziroma okoljsko sprejemljiv. Šoja ima v njenem ekosistemu pomembno vlogo prenašalca semen. Škod na človekovem premoženju v zadnjih letih nismo evidentirali.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Ocenjujemo, da je bilo upravljanje s šoj v zadnjih desetletjih uspešno in skladno z dolgoročnimi cilji. Stanje v populaciji je stabilno in usklajeno s pomenom vrste v njenem okolju.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrt odvzema za naslednji dve leti znaša skupaj do **300** šoj.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, lahko pa se presega do 100 %.

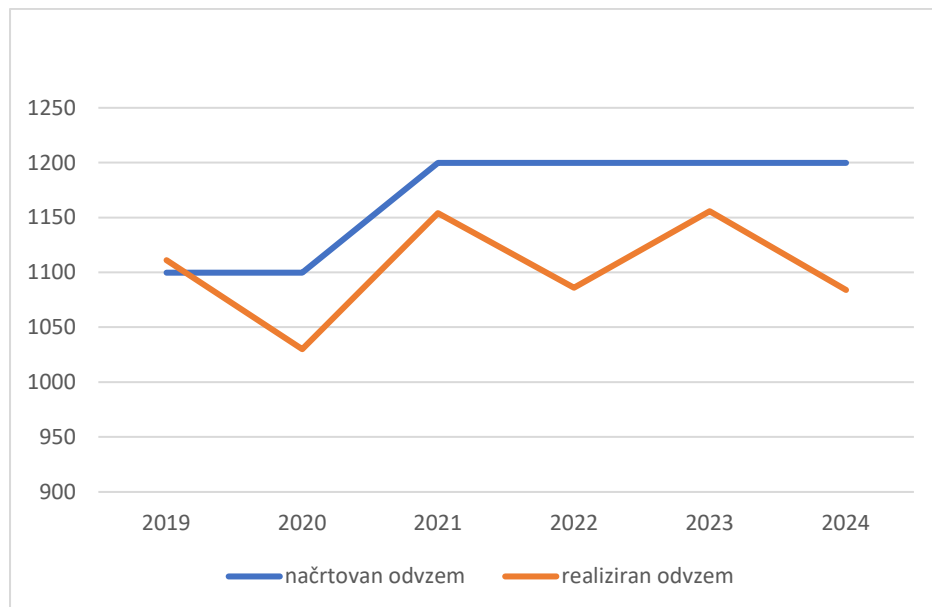
Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Regulacija z odstrelom naj se pretežno izvaja v območjih potencialnega nastanka škod na kmetijskih kulturah in v sadovnjakih. Po potrebi naj se izvaja tudi odganjanje ptic s pomočjo različnih ukrepov.

4.22 Siva vrana

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Odvzem sivih vran je bil v letih 2023 in 2024 realiziran 93 %, velika večina teh ptic je bilo izločenih z odstrelom. Šestletna realizacija znaša slabih 95 %. Povprečni odvzem v tem obdobju je znašal dobrih 1.100 ptic na leto. Del odstrela so LD realizirale tudi na podlagi odločbe o dovolitvi odstrela izven lovne dobe za sivo vrano.

Slika 4.18.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema sive vrane v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Populacija sive vrane je kljub nenehnemu povečevanju odstrela še vedno preštevilčna in ponekod neusklajena z okoljem. Večje jate se pojavljajo v jesensko zimskih mesecih znotraj mestnih okolij, kjer je ukrepanje z odstrelom družbeno sporno in posledično težje izvedljivo. Kljub neznatnim evidencam škodnih dogodkov v okolju ugotavljamo, da siva vrana zadnja leta povzroča vse več poškodb na posevkih žit, koruze, sadnem drevju in vrtninah (zelju, solati, itn.). Lastniki zemljišč beležijo poškodbe na spomladanskih posevkih in namakalnih sistemih, ki se pojavljajo pretežno v nižinskih in primestnih loviščih. Občasno obravnavamo tudi škode na nelovnih površinah (stanovanjskih hišah, avtomobilih, silosih, silažnih balah itn.). Zdravstveno stanje živali je dobro, pogini so izjemno redki. Medvrstni plenilski vpliv je dokaj izrazit med sivo vrano in številnimi vrstami ptic pevk, poljsko divjadjo in nekaterimi zavarovanimi živalskimi vrstami.

Ne glede na zgoraj navedeno stanje vrste v okolju želimo opozoriti na pogosto spregledan, a zelo pomemben pozitiven ekološki pomen vranov v okolju (raznašanje semen, sanitarni pomen).

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilj upravljanja sive vrane se pomanjkljivo dosega. Populacija je preštevilčna in v okolju moteča z vidika povzročitve poškodb na kmetijskih kulturah, napravah in opremi. Škode se pojavljajo tudi na nelovnih površinah in ostalem premoženju.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrtovan odvzem sivih vran v letih 2025 in 2026 je **2.400** sivih vran. Razdeljen naj bo enakomerno med obe načrtovalski leti. Omejitev po strukturi s tem načrtom ni predpisanih.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dopustno odstopanje je navzdol do -30% in navzgor do 100% načrtovanega odvzema. Ne glede na navedeno znaša minimalno dopustno odstopanje navzdol -3 osebkov. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema 10 sivih vran ali manj, je dopustno odstopanje realizacije od načrta navzdol do -3, navzgor pa do +10 sivih vran. V primeru potreb in nastajajočih škodnih dogodkov tudi več – v okviru skupne načrtovane kvote in odstopanj za LUO.

Dvoletni načrt IX. Savinjsko - Kozjanskega lovsko upravljavskega območja za leti 2025 in 2026

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

LD naj intenzivirajo odstrel na kmetijskih površinah kjer je večja verjetnost nastanka škod. Hkrati s tem naj se izvaja tudi odvracanje vran iz potencialnih območij nastanka škod. Za povečan odstrel naj se koristi različne pristope in spodbude upravljavcev lovišč.

Načrt sestavi:
Peter TERGLAV, univ. dipl. inž. gozd.
Višji sodelavec I
Odsek za načrtovanje razvoja gozdov

Aleksander RATAJC, univ. dipl. inž. gozd
Vodja ZGS, OE Celje

PRILOGE:

1. Analiza odvzema vrst parkljaste divjad
2. Seznam krmišč za parkljasto divjad v in male zveri v letih 2025 in 2026
3. Načrtovan in realiziran odvzem divjadi po loviščih za zadnja štiri leta
4. Razdelitev odvzema parkljaste divjadi po loviščih za leti 2025 in 2026
5. Prisotnost in populacijski trend rakunastega psa, pižmovke in nutrije po loviščih
6. Zapisnik uskladitvenega sestanka z OZUL in ostalimi deležniki
7. Zapisnik sestanka Strokovnega sveta ZGS OE Celje, ki je določil osnutek načrta
8. Vabilo na javno predstavitev Dvoletnega načrta za IX. Savinjsko Kozjansko LUO za leti 2025 in 2026
9. Zapisnik javne predstavitve Dvoletnega načrta za IX. Savinjsko Kozjansko LUO za leti 2025 in 2026
10. Zapisnik seje Sveta ZGS OE Celje, ki je določil predlog načrta za IX. Savinjsko Kozjansko LUO za leti 2025 in 2026

Priloga 1: Analiza odvzema vrst parkljaste divjad**EVROPSKA SRNA**

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	4110	4110	4100	4100	4150	4150	4120	4150
realiziran odvzem	3975	3860	4049	4006	4059	3813	3960	3936
stopnja realizacije odvzema	97%	94%	99%	98%	98%	92%	96%	95%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno (število)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	659	549	605	574	571	550	585	561
lanščaki	541	630	621	635	646	585	610	616
srnjaki 2+	809	771	814	846	820	809	812	815
mladiči Ž	795	728	718	639	656	645	697	651
mladice	377	401	469	470	467	422	434	445
srne 2+	794	781	822	842	899	802	823	851
delež (%)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	17%	14%	15%	14%	14%	14%	15%	14%
lanščaki	14%	16%	15%	16%	16%	15%	15%	16%
srnjaki 2+	20%	20%	20%	21%	20%	21%	20%	21%
mladiči Ž	20%	19%	18%	16%	16%	17%	18%	17%
mladice	9%	10%	12%	12%	12%	11%	11%	11%
srne 2+	20%	20%	20%	21%	22%	21%	21%	22%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	404	396	425	449	453	409	2536	862
kosilnica	82	72	66	57	57	44	378	101
neznano	57	65	44	88	84	84	422	168
plenilci	4	5	4	1	4	9	27	13
poškodba	9	12	12	14	10	8	65	18
bolezen	6	32	13	19	16	23	109	39
psi	33	53	32	25	31	32	206	63
železnica	6	6	5	7	6	4	34	10
krivolov	6	7	5	5	8	0	31	8
delež izgub v odvzemu	15%	17%	15%	17%	16%	16%	16%	16%

Telesne mase mladičev in enoletnih osebkov								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	7,0	6,8	6,8	6,2	6,1	6,6	6,6	6,4
lanščaki	10,5	10,4	10,9	10,2	10,2	10,2	10,4	10,2
mladiči Ž	6,9	6,9	7,1	6,5	6,4	6,7	6,8	6,5
mladice	9,9	9,7	10,3	9,5	9,1	9,1	9,6	9,1

NAVADNI JELEN

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	6	6	8	8	8	8	7,3	8
realiziran odvzem	19	21	26	15	31	14	21	22,5
stopnja realizacije odvzema	317%	350%	325%	188%	388%	175%	286%	281%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno (število)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	2	2	4	0	1	1	2	1
lanščaki	4	1	3	6	4	2	3	3
jeleni 2-4	4	11	5	3	15	8	8	12
jeleni 5-9	2	3	3	3	6	2	3	4
jeleni 10+	0	0	0	0	0	1	0	1
teleta Ž	3	1	5	1	2	0	2	1
junice	0	1	2	1	1	0	1	1
košute 2+	4	2	4	1	2	0	2	1
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	11%	10%	15%	0%	3%	7%	8%	4%
lanščaki	21%	5%	12%	40%	13%	14%	16%	13%
jeleni 2-4	21%	52%	19%	20%	48%	57%	37%	51%
jeleni 5-9	11%	14%	12%	20%	19%	14%	15%	18%
jeleni 10+	0%	0%	0%	0%	0%	7%	1%	2%
teleta Ž	16%	5%	19%	7%	6%	0%	10%	4%
junice	0%	5%	8%	7%	3%	0%	4%	2%
košute 2+	21%	10%	15%	7%	6%	0%	10%	4%

DAMJAK

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	12	12	13	13	16	16	14	16
realiziran odvzem	41	41	44	39	41	32	40	37
stopnja realizacije odvzema	342%	342%	338%	300%	256%	200%	290%	228%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno (število)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	6	7	7	6	7	4	6	6
lanščaki	6	12	17	6	10	8	10	9
jeleni 2-4	7	4	3	2	4	5	4	5
jeleni 5-9	0	2	2	1	1	0	1	1
jeleni 10+	1	0	0	0	0	0	0	0
teleta Ž	8	9	7	5	4	5	6	5
junice	5	2	2	2	7	2	3	5
košute 2+	8	5	6	17	8	8	9	8
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	15%	17%	16%	15%	17%	13%	16%	15%
lanščaki	15%	29%	39%	15%	24%	25%	25%	25%
jeleni 2-4	17%	10%	7%	5%	10%	16%	11%	12%
jeleni 5-9	0%	5%	5%	3%	2%	0%	3%	1%
jeleni 10+	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
teleta Ž	20%	22%	16%	13%	10%	16%	16%	12%
junice	12%	5%	5%	5%	17%	6%	8%	12%
košute 2+	20%	12%	14%	44%	20%	25%	22%	22%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	1	2	0	5	3	3	14	6
kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0
neznano	0	0	0	0	0	0	0	0
plenilci	0	0	0	0	0	0	0	0
poškodba	0	0	0	0	0	1	1	1
bolezen	0	0	0	0	0	0	0	0
psi	0	0	1	0	0	0	1	0
železnica	0	0	0	0	0	0	0	0
krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0
delež izgub v odvzemu	2%	5%	2%	13%	7%	13%	7%	10%

GAMS

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	114	114	118	118	120	120	117	120
realiziran odvzem	93	93	87	123	99	98	99	99
stopnja realizacije odvzema	82%	82%	74%	104%	83%	82%	84%	82%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno (število)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
kozlički	11	14	7	17	9	10	11	10
kozli 1+	18	11	7	10	9	11	11	10
kozli 2+	7	11	9	12	6	8	9	7
kozli 3+ do 7+	11	14	16	17	14	14	14	14
kozli 8+ in več	4	3	7	7	7	5	6	6
kozice	12	8	12	8	10	8	10	9
koze 1+	10	12	9	16	11	11	12	11
koze 2+	5	3	3	3	4	2	3	3
koze 3+ do 10+	11	11	13	19	15	19	15	17
koze 11+ in več	4	6	4	14	14	10	9	12
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
kozlički	12%	15%	8%	14%	9%	10%	11%	10%
kozli 1+	19%	12%	8%	8%	9%	11%	11%	10%
kozli 2+	8%	12%	10%	10%	6%	8%	9%	7%
kozli 3+ do 7+	12%	15%	18%	14%	14%	14%	15%	14%
kozli 8+ in več	4%	3%	8%	6%	7%	5%	6%	6%
kozice	13%	9%	14%	7%	10%	8%	10%	9%
koze 1+	11%	13%	10%	13%	11%	11%	12%	11%
koze 2+	5%	3%	3%	2%	4%	2%	3%	3%
koze 3+ do 10+	12%	12%	15%	15%	15%	19%	15%	17%
koze 11+ in več	4%	6%	5%	11%	14%	10%	9%	12%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	2	0	1	0	1	1	5	2
kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0
neznano	2	2	2	5	3	2	16	5
plenilci	0	0	0	0	0	0	0	0
poškodba	0	0	0	1	0	1	2	1
bolezen	0	0	0	3	0	0	3	0
psi	1	0	0	1	0	1	3	1
železnica	0	0	0	0	0	0	0	0
krivolov	0	1	0	0	0	0	1	0
delež izgub v odvzemu	5%	3%	3%	8%	4%	5%	5%	5%

Telesne mase kozličev/kozic in enoletnih osebkov								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
kozličji	9,0	8,7	7,4	8,4	7,6	8,8	8,3	8,2
kozli 1+	12,8	14,6	12,4	12,6	13,8	11,5	13,0	12,7
kozice	7,8	8,0	8,3	6,1	7,1	7,1	7,4	7,1
koze 1+	13,1	12,5	12,2	11,1	13,0	11,7	12,3	12,4

Povprečna starost odraslih živali v odvzemu								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
kozli 3+ in več	4,1	4,1	4,5	4,5	4,9	4,6	4,4	4,8
koze 3+ in več	5,4	5,8	5,2	5,9	5,5	7,1	5,8	6,3

MUFLON

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	15	16	20	20	21	21	19	21
realiziran odvzem	14	16	20	22	17	27	19	22
stopnja realizacije odvzema	93%	100%	100%	110%	81%	129%	103%	105%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno (število)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
jagnjeta moškega spola	4	3	4	3	1	4	3	3
ovni 1+	1	1	2	2	3	2	2	3
ovni 2+ do 6+	3	4	5	6	2	9	5	6
ovni 7+ in več					1		1	1
jagnjeta ženskega spola	2	5	3	5	4	3	4	4
ovce 1+	1	1	1		3	3	2	3
ovce 2+ in več	3	2	5	6	3	6	4	5
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
jagnjeta moškega spola	29%	19%	20%	14%	6%	15%	16,4%	11%
ovni 1+	7%	6%	10%	9%	18%	7%	9,5%	11%
ovni 2+ do 6+	21%	25%	25%	27%	12%	33%	25,0%	25%
ovni 7+ in več	0%	0%	0%	0%	6%	0%	5,2%	5%
jagnjeta ženskega spola	14%	31%	15%	23%	24%	11%	19,0%	16%
ovce 1+	7%	6%	5%	0%	18%	11%	9,3%	14%
ovce 2+ in več	21%	13%	25%	27%	18%	22%	21,6%	20%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	0	0	0	0	0	0	0	0
kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0
neznano	0	0	1	2	0	0	3	0
plenilci	0	0	0	0	0	0	0	0
poškodba	0	0	0	0	0	0	0	0
bolezen	0	0	0	0	0	0	0	0
psi	0	0	0	0	0	0	0	0
železnica	0	0	0	0	0	0	0	0
krivolov	0	0	0	0	0	0	0	0
delež izgub v odvzemu	0%	0%	5%	9%	0%	0%	3%	0%

Telesne mase jagnjet in enoletnih osebkov								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
jagnjeta moškega spola	10,0	9,2	6,9	8,5	5,5	7,8	8,0	6,6
ovni 1+	14,0	16,0	17,5	14,0	13,7	14,5	14,9	14,1
jagnjeta ženskega spola	7,8	8,6	5,2	8,3	8,0	6,3	7,4	7,2
ovce 1+	12,0	18,0	12,5		12,7	11,0	13,2	11,8

DIVJI PRAŠIČ

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	600	640	680	680	800	800	700	800
realiziran odvzem	866	542	1306	872	1349	877	969	1113
stopnja realizacije odvzema	144%	85%	192%	128%	169%	110%	138%	139%
Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno (število)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	330	176	477	289	473	324	345	399
lanščaki	111	77	183	142	178	106	133	142
merjasci	24	11	32	21	35	22	24	29
mladiči Ž	268	175	400	251	412	271	296	342
lanščakinje	80	68	136	122	171	113	115	142
svinje	53	35	78	47	80	41	56	61
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	38%	32%	37%	33%	35%	37%	36%	36%
lanščaki	13%	14%	14%	16%	13%	12%	14%	13%
merjasci	3%	2%	2%	2%	3%	3%	2%	3%
mladiči Ž	31%	32%	31%	29%	31%	31%	31%	31%
lanščakinje	9%	13%	10%	14%	13%	13%	12%	13%
svinje	6%	6%	6%	5%	6%	5%	6%	5%
Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	9	4	17	6	12	6	54	18
kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0
neznano	2	2	3	5	3	3	18	6
plenilci	0	0	0	0	0	0	0	0
poškodba	4	2	5	1	0	1	13	1
bolezen	0	0	0	0	0	0	0	0
psi	0	0	0	0	0	0	0	0
železnica	0	1	1	0	0	0	2	0
krivolov	0	0	0	1	1	1	3	2
delež izgub v odvzemu	2%	2%	2%	1%	1%	1%	2%	1%

Priloga 2: Seznam krmišč za parkljasto divjad v letih 2025 in 2026

NAZIV LOVIŠČA	KRAJEVNO_IME	NAZIV_KO	PARC_Št.	NAMEN_KRMLJENJA	DIVJAD
PODČETRTEK	TROBERNIK	SOPOTE	892	privabljalno	divji prašič
PODČETRTEK	GMAJNA	SOPOTE	839/1	privabljalno	divji prašič
PODČETRTEK	KOTE	SOPOTE	738/1	privabljalno	divji prašič
PODČETRTEK	SKOKOVA BAJTA	SOPOTE	725/25	privabljalno	divji prašič
PODČETRTEK	ŽOLGARJEV ŠTANT	SOPOTE	725/25	privabljalno	divji prašič
PODSREDA	DRENOVEC	OSREDEK	2041/1	privabljalno	divji prašič
PODSREDA	PRI BARAKI	OSREDEK	13/1	privabljalno	divji prašič
PODSREDA	ORLICA	KRIŽE	320/1	privabljalno	divji prašič
BISTRICA OB SOTLI	VELIKI VRH	DEKMANCA	1420/1	privabljalno	divji prašič
BISTRICA OB SOTLI	DENŽIČEV BREG	OSREDEK	13/1	privabljalno	divji prašič
BISTRICA OB SOTLI	JURČKOV GAJ	KUNŠPERK	1107/12	privabljalno	divji prašič
BISTRICA OB SOTLI	JIVICE	KUNŠPERK	1107/12	privabljalno	divji prašič
BISTRICA OB SOTLI	AJDEKOVA JAMA	TREBČE	478/1	privabljalno	divji prašič
BISTRICA OB SOTLI	REBER - SEDLO	TREBČE	912/1	privabljalno	divji prašič
BISTRICA OB SOTLI	BABIČEVA PEČINA	KUNŠPERK	683	privabljalno	divji prašič
BISTRICA OB SOTLI	HAMERČEKOV GR.	TREBČE	912/1	privabljalno	divji prašič
BOHOR PLANINA	FUŽINA	ŠENTVID PRI PLANINI	664/1	privabljalno	divji prašič
BOHOR PLANINA	OSTRVEC	ŠENTVID PRI PLANINI	657/156	privabljalno	divji prašič
BOHOR PLANINA	POSTATE	GOLOBINJEK	383/33	privabljalno	divji prašič
BOHOR PLANINA	BUKOVA RAVEN	GOLOBINJEK	383/118	privabljalno	divji prašič
BOHOR PLANINA	KORENINE	GOLOBINJEK	383/33	privabljalno	divji prašič
BOHOR PLANINA	KAMNI VRH	ŠENTVID PRI PLANINI	657/156	privabljalno	divji prašič
BOJANSKO ŠTORE	TISOVCE. TISOVŠEK	SVETINA	873/11	privabljalno	divji prašič
BOJANSKO ŠTORE	ZORK	POŽNICA	123	privabljalno	divji prašič
BOJANSKO ŠTORE	ZADOLINE	SVETINA	659/2	privabljalno	divji prašič
BOJANSKO ŠTORE	ROMANCE	KOMPOLE	849	privabljalno	divji prašič
BOJANSKO ŠTORE	BABNI VRH	KOMPOLE	1100/4	privabljalno	divji prašič
BOJANSKO ŠTORE	TISOVCE	SVETINA	873/3	privabljalno	divji prašič
BOJANSKO ŠTORE	SANDIJEVA PREŽA	ZVODNO	1414/307	privabljalno	divji prašič
BOJANSKO ŠTORE	RESEVNA	VODRUŽ	338	privabljalno	divji prašič
DOBRNA	TOPOLŠEK	BRDCE	1166/3	privabljalno	divji prašič
DOBRNA	MRZIDOLA	BRDCE	981/1	privabljalno	divji prašič
DOBRNA	NAD ZILCEM	BREZEN	800/3	privabljalno	divji prašič
DOBRNA	SMOLNIK	BRDCE	304/1	privabljalno	divji prašič
DOBRNA	TEMJAK	PRELSKA	979/1	privabljalno	divji prašič
DOBRNA	PRODENŠEK	BRDCE	414/4	privabljalno	divji prašič
DOBRNA	ŠTRAVSOVE SED.	BRDCE	1538	privabljalno	divji prašič
DRAMLJE	ZDOL	DRAMLJE	2340/1	privabljalno	divji prašič
DRAMLJE	RETKOVO	SLEMENE	83/25	privabljalno	divji prašič
DRAMLJE	GRABNI	SLEMENE	157/1	privabljalno	divji prašič
DRAMLJE	SRŠENOVO	SLEMENE	83 / 3	privabljalno	divji prašič
DRAMLJE	SOJEK	SLEMENE	983/37	privabljalno	divji prašič
DRAMLJE	ŠRANSKA HOSTA	TOLSTI VRH	764/45	privabljalno	divji prašič
DRAMLJE	POD SKALO	TOLSTI VRH	621	privabljalno	divji prašič
DRAMLJE	ZG. REDKOVO	SLEMENE	100/5	privabljalno	divji prašič

NAZIV LOVIŠČA	KRAJEVNO IME	NAZIV K.O.	PARC. št.	NAMEN_KRMLJENJA	DIVJAD
GOZDNIK GRIŽE	GOZDNIK-JUG	SLIVNO	903	privabljalno	divji prašič
GOZDNIK GRIŽE	GOLI OTOK	PONGRAC	1237	privabljalno	divji prašič
GOZDNIK GRIŽE	SMREČJE	LIBOJE	908/1	privabljalno	divji prašič
GOZDNIK GRIŽE	PRI SKALI	PONGRAC	1539	privabljalno	divji prašič
GOZDNIK GRIŽE	GOZDNIK-SEVER	PONGRAC	1230	privabljalno	divji prašič
GOZDNIK GRIŽE	KOTAR	PONGRAC	378/1	privabljalno	divji prašič
GOZDNIK GRIŽE	ŠTORMAN	LIBOJE	837	privabljalno	divji prašič
GRMADA CELJE	RAMA BAVČA	ZVODNO	1414/259	privabljalno	divji prašič
GRMADA CELJE	SREBOTNIK	ZVODNO	1414/160	privabljalno	divji prašič
GRMADA CELJE	NA BAZENU	RIFENGOZD	519	privabljalno	divji prašič
GRMADA CELJE	PRI BUKVI	ZVODNO	1414/219	privabljalno	divji prašič
GRMADA CELJE	VIPOTA	ZAGRAD	1358	privabljalno	divji prašič
HANDIL-DOBJE	KOŠNICA	PARIDOL	1260	privabljalno	divji prašič
HANDIL-DOBJE	HRASTJE	DOBRINA	206/1	privabljalno	divji prašič
HUM CELJE	BERNARDJE	TREMERJE	570	preprečevalno	muflon
HUM CELJE	DRAKSLER	TREMERJE	584/1	preprečevalno	muflon
HUM CELJE	SKALE-1	LIBOJE	673	privabljalno	divji prašič
HUM CELJE	DOLFIJEVA PREŽA	LIBOJE	696	privabljalno	divji prašič
HUM CELJE	DOLGI TREBEŽ	KOŠNICA	472	privabljalno	muflon
HUM CELJE	PLATO	KOŠNICA	481	privabljalno	muflon
HUM CELJE	KOSTANJEVO	GORICA	59/1	privabljalno	divji prašič
HUM CELJE	TEMNICA	KOŠNICA	438/2	privabljalno	divji prašič
HUM CELJE	TOLJEVO	LIBOJE	733	privabljalno	divji prašič
HUM CELJE	BRNICA	KASAZE	621	privabljalno	divji prašič
HUM CELJE	BRNICA 2	LIBOJE	507/3	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	FESINGE	PANEČE	254/1	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	JAGNIČEVA RAVEN	PANEČE	1931/1	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	TEHNIKA	PANEČE	1911	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	RUZAK	MARIJINA VAS	705/2	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	PATROV GRABEN	MARIJINA VAS	705/2	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	ŠLOSBERG	MARIJINA VAS	705/2	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	POD BOLNICO	MRZLO POLJE	1/4	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	LOKAVEC	LOKAVEC	39/16	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	TISOVCA	PANEČE	1296/30	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	JEŠIVEC	PANEČE	1491/1	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	NA BLEDU	MRZLO POLJE	1/4	privabljalno	divji prašič
JURKLOŠTER	PRI LESKOVŠEK	JURKLOŠTER	223/22	privabljalno	divji prašič
KAJUH - ŠMARTNO	SLANE VODE	LEMBERG	323	privabljalno	divji prašič
KAJUH - ŠMARTNO	LENARTOVO	RUPE	814	privabljalno	divji prašič
KAJUH - ŠMARTNO	KUGELFANKI	ARCLIN	578	privabljalno	divji prašič
KAJUH - ŠMARTNO	JEZERCE	ROŽNI VRH	728	privabljalno	divji prašič
KAJUH - ŠMARTNO	GOŠPANI	ŽELEZNO	728/1	privabljalno	divji prašič
KOZJE	ZG. PAŠNICE	PILŠTANJ	685/1	privabljalno	divji prašič
KOZJE	SP. PAŠNICE	PILŠTANJ	685/1	privabljalno	divji prašič
KOZJE	ST.GLAŽUTA	VETRNİK	43/1	privabljalno	divji prašič
KOZJE	KASTELIČ	VETRNİK	884	privabljalno	divji prašič

NAZIV LOVIŠČA	KRAJEVNO IME	NAZIV K.O.	PARC št.	NAMEN_KRMLJENJA	DIVJAD
KOZJE	SUŠICA	KOZJE	1054/2	privabljalno	divji prašič
KOZJE	KULPERN	VETERNIK	43 / 1	privabljalno	divji prašič
KOZJE	LOG-MAČKOVA Š.	PILŠTANJ	685 / 1	privabljalno	divji prašič
LAŠKO	BOROVČ	RIFENGOZD	731/3	privabljalno	divji prašič
LAŠKO	ŠIBJE	VRH NAD LAŠKIM	494	privabljalno	divji prašič
LAŠKO	KRNIŠČE	JURKLOŠTER	910/1	privabljalno	divji prašič
LAŠKO	BABJE KOLENO	JURKLOŠTER	258/1	privabljalno	divji prašič
LAŠKO	VEČNE LUŽE	REKA	2/1	privabljalno	divji prašič
LOČE	ZLUDERŽNIK	LIPOGLAV	883/34	privabljalno	divji prašič
LOČE	SLOM	ŽIČE	1114	privabljalno	divji prašič
LOČE	PETELINJEK	JERNEJ PRI L.	542/10	privabljalno	divji prašič
LOČE	NAD POŽLEBOM	ZBEL. GORA	226/5	privabljalno	divji prašič
LOČE	NUNSKA GORA	ZBEL. GORA	1609	privabljalno	divji prašič
LOKA pri ŽUSMU	POD ORLOVO PEČINO	TINSKO	1391/1	privabljalno	divji prašič
LOKA pri ŽUSMU	GLOBOČAJ	TINSKO	1391/1	privabljalno	divji prašič
LOKA pri ŽUSMU	ČRNE MLAKE	LOKA PRI Ž.	435/1	privabljalno	divji prašič
LOKA pri ŽUSMU	KORENOVO	BABNA GORA	1568/1	privabljalno	divji prašič
LOKA pri ŽUSMU	ZAKOŠKOVA DOL.	LOKA PRI Ž.	717	privabljalno	divji prašič
LOKA pri ŽUSMU	K 4	BABNA GORA	1568/1	privabljalno	divji prašič
LOKA pri ŽUSMU	RDEČI KAMEN	LOKA PRI Ž.	670	privabljalno	divji prašič
LOKA pri ŽUSMU	JAVORŠICA	LOKA PRI Ž.	490/12	privabljalno	divji prašič
POLZELA	SLATINE	POLZELA	1060/126	privabljalno	divji prašič
POLZELA	TAJNA	DOBRIČ	506	privabljalno	divji prašič
POLZELA	PODSEVČNIK	ANDRAŽ	1852	privabljalno	divji prašič
POLZELA	PUŠE	ANDRAŽ	1598	privabljalno	divji prašič
POLZELA	SLANICA	ANDRAŽ	1254/40	privabljalno	divji prašič
POLZELA	POD JAKOM	ANDRAŽ	1294	privabljalno	divji prašič
POLZELA	POTOŠKI HRIB	DOBRIČ	507/1	privabljalno	divji prašič
PONIKVA	SLATINA	SLATINA	177/1	privabljalno	divji prašič
PREBOLD	ŽVAJGA	MARIJA REKA	258	privabljalno	divji prašič
PREBOLD	GODLAR	MARIJA REKA	686	privabljalno	divji prašič
PREBOLD	TOLSTI HRIB	MARIJA REKA	200	privabljalno	divji prašič
PREBOLD	REŠKA PLANINA	MARIJA REKA	125	privabljalno	divji prašič
PREBOLD	BRDNIKOVA PLANINA	MARIJA REKA	344/3	privabljalno	divji prašič
PREBOLD	MRZLICA	MATKE	107	privabljalno	divji prašič
PREBOLD	KOVČET	MATKE	186/1	privabljalno	divji prašič
PREBOLD	MERKUL	MARIJA REKA	1159	privabljalno	divji prašič
PREBOLD	MLAKA	MARIJA REKA	998/5	privabljalno	divji prašič
PRISTAVA	OBRAČALIŠČE	TINSKO	1389	privabljalno	divji prašič
PRISTAVA	LUDVIKOVA PREŽA	ROGINSKA GORCA	2213	privabljalno	divji prašič
PRISTAVA	LOŽNO	ROGINSKA GORCA	2173/1	privabljalno	divji prašič
PRISTAVA	ARDANOVA PREŽA	ROGINSKA GORCA	2192	privabljalno	divji prašič
REČICA pri LAŠKEM	SUŠAKOVO	REČICA	41/1	privabljalno	muflon
REČICA pri LAŠKEM	ZABOJE	REČICA	562	privabljalno	divji prašič
REČICA pri LAŠKEM	JAGJED	REČICA	589/7	privabljalno	divji prašič
REČICA pri LAŠKEM	KAVŠKOV ROB	SLIVNO	592	zimsko	muflon

NAZIV LOVIŠČA	KRAJEVNO IME	NAZIV K.O.	PARC št.	NAMEN_KRMLJENJA	DIVJAD
REČICA pri LAŠKEM	LADNA RAVEN	DEBRO	226	privabljalno	divji prašič
REČICA pri LAŠKEM	PERNICE	REČICA	751	privabljalno	divji prašič
REČICA pri LAŠKEM	BABE	REČICA	137/1	privabljalno	muflon
REČICA pri LAŠKEM	KOJZICA	SEDRAŽ	1315	privabljalno	divji prašič
REČICA pri LAŠKEM	TRBEŽNIKOVO	SLIVNO	850	privabljalno	muflon
REČICA pri LAŠKEM	STIKE	SLIVNO	850	privabljalno	divji prašič
REČICA pri LAŠKEM	KAVŠKOVA	SLIVNO	596	privabljalno	divji prašič
REČICA pri LAŠKEM	BRUNE	SEDRAŽ	573	privabljalno	divji prašič
REČICA pri LAŠKEM	ČRNA HOSTA	REČICA	174	privabljalno	divji prašič
SLOVENSKE KONJICE	ŠTEPIH	PRELOGE	1390/14	privabljalno	divji prašič
SLOVENSKE KONJICE	NIZEK VRH	SLOV.KONJICE	957/8	privabljalno	divji prašič
SLOVENSKE KONJICE	GROFOV ŠTANT	PRELOGE	1390/11	privabljalno	divji prašič
SLOVENSKE KONJICE	SKALA-konec ceste	SLOV.KONJICE	957/12	privabljalno	divji prašič
SLOVENSKE KONJICE	SAVIJA PEČ	SLEMENE	425/70	privabljalno	divji prašič
ŠENTJUR	PLEŠIVEC	KRAJNČICA	1312/3	privabljalno	divji prašič
ŠENTJUR	MIRANOVA PEČ	KRAJNČICA	1315	privabljalno	divji prašič
ŠENTJUR	VODRUŽ	VODRUŽ	571	privabljalno	divji prašič
ŠENTJUR	KRAJNČICA	KRAJNČICA	1274/8	privabljalno	divji prašič
ŠENTJUR	BERNATEC	KRAJNČICA	1312/2	privabljalno	divji prašič
ŠENTJUR	PLANINCA	PLANINCA	269	privabljalno	divji prašič
ŠENTJUR	ŠIBENIK	RIFNIK	980/14	privabljalno	divji prašič
ŠKALE	LUBELA-TURNSKI G.	ŠKALE	843/17	zimsko	damjak
ŠKALE	LEŽEN-PODURŠEN	ŠKALE	513/1	zimsko	damjak
ŠKALE	STROPNICA	PAKA	154/1	privabljalno	divji prašič
ŠKALE	PUSTA GORA POD VEDETOVIM	PLEŠIVEC	1004	privabljalno	divji prašič
ŠKALE	SMODIVNIK – 5/2	CIRKOVCE	62/1	privabljalno	divji prašič
OLJKA	GORA OLJKA - V	DOBRIČ	178/1	privabljalno	divji prašič
OLJKA	KRAIDER	LEPA NJIVA	1582/1	privabljalno	divji prašič
OLJKA	POPRASK	VELIKI VRH	2/1	privabljalno	divji prašič
OLJKA	MICKIN SLAVC	VELIKI VRH	398/6	privabljalno	divji prašič
OLJKA	BEZGOVCA	VELIKI VRH	226	privabljalno	divji prašič
OLJKA	LUKANC	VELIKI VRH	81/4	privabljalno	divji prašič
OLJKA	SLATINE	LETUŠ	984/1	privabljalno	divji prašič
OLJKA	VINICA	DOBRIČ	556/12	privabljalno	divji prašič
TABOR	POLAJNŠK	ČRNI VRH	847	privabljalno	divji prašič
TABOR	REBER	MIKLAVŽ	406/8	privabljalno	divji prašič
TABOR	KLABUK	MIKLAVŽ	516/14	privabljalno	divji prašič
TABOR	ŠTRUKLOV GRIČ	MIKLAVŽ	438/13	privabljalno	divji prašič
TABOR	PRI RIBNIKU	GRAJSKA VAS	727	privabljalno	divji prašič
TABOR	PRI MEDVED	MIKLAVŽ	616/9	privabljalno	divji prašič
TABOR	BRDA	ČRNI VRH	638/9	privabljalno	divji prašič
TABOR	GLAŽUTA	ČRNI VRH	891/10	privabljalno	divji prašič
TABOR	GOVEK	MIKLAVŽ	112/2	privabljalno	divji prašič
VELENJE	RAMŠAK	LIPJE	1027/5	privabljalno	divji prašič
VELENJE	VAGA	ANDRAŽ	1247	privabljalno	divji prašič
VELENJE	CEVZAR	ANDRAŽ	387/1	privabljalno	divji prašič
VELENJE	REZAR	STUDENCE	966/1	privabljalno	divji prašič

VELENJE	BRUNŠEK	ANDRAŽ	11/10	privabljalno	divji prašič
VITANJE	FLAŠA	BREZEN	701	privabljalno	divji prašič
VITANJE	JUGOVO	STRANICE	585	privabljalno	divji prašič
VITANJE	ŽNIDARJEVO	STENICA	561/2	privabljalno	divji prašič
VITANJE	NONARJEVO	BREZEN	827/1	privabljalno	divji prašič
VITANJE	ZAVOD	HUDINJA	978/2	privabljalno	divji prašič
VOJNIK	PRI KAPELI	SOCKA	748	privabljalno	divji prašič
VOJNIK	DOBRAVA	LOKA	1085/4	privabljalno	divji prašič
ŽALEC	RODOLF	STUDENCE	290	privabljalno	divji prašič
ŽALEC	KAJUHOVKA	PONIKVA	949/1	privabljalno	divji prašič
ŽALEC	KJUMBERK	ŽELEZNO	39/85	privabljalno	divji prašič
ŽALEC	KJUM. NAHTIGAL	ŽELEZNO	39/12	privabljalno	divji prašič
ŽALEC	KALE-LAZE	PONIKVA	956/3	privabljalno	divji prašič
ŽALEC	KALE-PAINKRET	PONIKVA	951/4	privabljalno	divji prašič
ŽALEC	KALE-PEČNIK	PONIKVA	106/7	privabljalno	divji prašič

Priloga 3: Načrtovan in realiziran odvzem divjadi po loviščih za zadnja štiri leta

SRNA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	228	224	244	228
BOHOR - PLANINA	236	263	244	258
DOBRNA	250	249	260	249
DRAMLJE	256	239	260	251
GOZDNIK - GRIŽE	160	149	144	135
GRMADA - CELJE	228	240	204	164
HANDIL DOBJE	304	275	308	287
HUM - CELJE	190	162	188	162
JURKLOŠTER	284	272	288	269
KAJUH - ŠMARTNO	224	222	216	212
KOZJE	480	475	500	493
LAŠKO	372	376	360	352
LOČE	334	327	340	332
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	152	155	164	163
LOKA PRI ŽUSMU	234	225	232	205
OLJKA	164	172	180	171
PODČETRTEK	232	233	236	228
PODSREDA	244	251	240	242
POLZELA	188	189	180	177
PONIKVA	244	246	256	254
PREBOLD	116	106	120	101
PRISTAVA PRI MESTINJU	220	210	228	218
REČICA PRI LAŠKEM	222	202	228	211
SLOVENJSKE KONJICE	360	358	360	355
ŠENTJUR PRI CELJU	380	384	384	364
ŠKALE	188	194	192	171
ŠMARJE PRI JELŠAH	212	212	220	217
ŠTORE	246	234	232	216
TABOR	156	140	176	156
VELENJE	268	260	272	250
VITANJE	256	250	268	238
VOJNIK	260	254	260	255
ŽALEC	312	307	316	288

JELEN				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BOHOR - PLANINA	0	3	0	1
DOBRNA	0	2	0	3
JURKLOŠTER	0	6	0	14
KAJUH - ŠMARTNO	0	0	0	1
LAŠKO	0	0	0	2
PODSREDA	0	0	0	1
PRISTAVA PRI MESTINJU	0	0	0	1
SLOVENJSKE KONJICE	0	2	0	3
ŠKALE	0	1	0	1
ŠMARJE PRI JELŠAH	0	0	0	1
VITANJE	16	19	16	16
ŽALEC	0	0	0	1
HANDIL DOBJE	0	1	0	0
LOKA PRI ŽUSMU	0	1	0	0
OLJKA	0	1	0	0
TABOR	0	5	0	0

DAMJAK				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	0	2	0	0
DRAMLJE	0	1	0	0
HUM - CELJE	0	1	0	0
JURKLOŠTER	0	1	0	7
LOČE	0	1	0	0
LOKA PRI ŽUSMU	0	5	0	3
PODČETRTEK	0	22	0	3
POLZELA	0	1	0	0
PONIKVA	0	1	0	0
PRISTAVA PRI MESTINJU	0	2	0	0
REČICA PRI LAŠKEM	0	1	0	1
SLOVENJSKE KONJICE	0	2	0	0
ŠENTJUR PRI CELJU	0	7	0	7
ŠKALE	26	27	28	41
ŠMARJE PRI JELŠAH	0	1	0	2
ŠTORE	0	5	0	1
TABOR	0	2	0	0
ŽALEC	0	1	0	0
BOHOR - PLANINA	0	0	0	1

GRMADA - CELJE	0	0	0	1
LAŠKO	0	0	0	1
VELENJE	0	0	0	4
VITANJE	0	0	0	1

GAMS				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	6	5	10	10
BOHOR - PLANINA	2	2	2	2
DOBRNA	21	17	22	13
GOZDNIK - GRIŽE	6	5	8	6
GRMADA - CELJE	12	11	12	9
JURKLOŠTER	14	15	16	17
KOZJE	4	5	4	6
LAŠKO	6	5	4	4
LOČE	4	2	4	3
LOKA PRI ŽUSMU	28	24	28	24
OLIKA	0	1	0	1
PODČETRTEK	4	2	4	2
PODSREDA	4	2	4	2
PREBOLD	2	3	4	1
PRISTAVA PRI MESTINJU	6	6	6	1
REČICA PRI LAŠKEM	12	11	12	9
SLOVENJSKE KONJICE	33	29	32	28
ŠKALE	12	11	12	12
ŠTORE	3	2	2	2
TABOR	12	11	12	10
VITANJE	32	31	32	27
VOJNIK	11	9	8	8
ŠENTJUR PRI CELJU	0	1	0	0
VELENJE	2	0	2	0

MUFLON				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
GOZDNIK - GRIŽE	0	2	0	2
HUM - CELJE	20	15	16	10
PONIKVA	0	0	0	1
REČICA PRI LAŠKEM	20	21	26	27
ŠMARJE PRI JELŠAH	0	0	0	4
ŠENTJUR PRI CELJU	0	4	0	0

DIVJI PRAŠIČ				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	54	43	46	29
BOHOR - PLANINA	34	43	30	38
DOBRNA	22	32	24	21
DRAMLJE	5	18	8	18
GOZDNIK - GRIŽE	38	95	72	109
GRMADA - CELJE	34	75	40	58
HANDIL DOBJE	5	21	22	20
HUM - CELJE	52	51	40	109
JURKLOŠTER	84	108	80	80
KAJUH - ŠMARTNO	10	28	14	20
KOZJE	96	96	80	77
LAŠKO	34	44	36	55
LOČE	4	12	8	7
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	6	16	8	11
LOKA PRI ŽUSMU	48	100	70	74
OLIKA	40	40	36	48
PODČETRTEK	50	103	70	101
PODSREDA	60	60	66	52
POLZELA	70	119	74	82
PONIKVA	6	12	8	4
PREBOLD	162	300	196	362
PRISTAVA PRI MESTINJU	26	82	40	56
REČICA PRI LAŠKEM	120	133	118	113
SLOVENJSKE KONJICE	6	10	16	12
ŠENTJUR PRI CELJU	6	8	8	39
ŠKALE	6	7	6	2
ŠTORE	48	86	64	68
TABOR	90	168	134	302
VELENJE	52	127	76	120
VITANJE	6	2	4	7
VOJNIK	6	8	6	11
ŽALEC	74	127	96	121
ŠMARJE PRI JELŠAH	6	4	4	0

ŠAKAL				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
DRAMLJE	12	3	18	6
GRMADA - CELJE	0	0	0	10
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	0	0	0	2
OLJKA	0	0	0	1
POLZELA	0	0	0	6
PONIKVA	0	0	0	1
PREBOLD	0	6	0	6
ŠENTJUR PRI CELJU	0	3	0	4
ŠKALE	0	0	0	1
TABOR	0	0	0	2
KAJUH - ŠMARTNO	0	1	0	0

LISICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	88	81	100	121
BOHOR - PLANINA	104	127	100	174
DOBRNA	84	63	80	68
DRAMLJE	100	129	140	173
GOZDNIK - GRIŽE	64	66	60	63
GRMADA - CELJE	100	60	96	83
HANDIL DOBJE	100	98	96	79
HUM - CELJE	84	94	84	80
JURKLOŠTER	96	87	92	93
KAJUH - ŠMARTNO	100	104	96	128
KOZJE	116	115	112	164
LAŠKO	164	166	160	183
LOČE	120	110	116	101
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	84	85	80	81
LOKA PRI ŽUSMU	104	104	104	103
OLJKA	84	42	80	46
PODČETRTEK	104	96	104	101
PODSREDA	100	87	100	90
POLZELA	124	135	120	118
PONIKVA	124	132	120	134
PREBOLD	76	76	72	73
PRISTAVA PRI MESTINJU	120	88	116	121
REČICA PRI LAŠKEM	112	100	108	105
SLOVENJSKE KONJICE	124	192	120	184
ŠENTJUR PRI CELJU	164	157	160	152
ŠKALE	104	102	104	76

ŠMARJE PRI JELŠAH	164	111	160	180
ŠTORE	104	108	100	110
TABOR	84	79	84	80
VELENJE	104	143	100	112
VITANJE	104	98	100	93
VOJNIK	84	74	84	100
ŽALEC	112	115	112	110

JAZBEC				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	4	8	4	5
BOHOR - PLANINA	4	9	4	7
DOBRNA	8	12	8	12
DRAMLJE	4	6	8	10
GOZDNIK - GRIŽE	8	8	8	8
GRMADA - CELJE	8	9	8	19
HANDIL DOBJE	4	4	4	6
HUM - CELJE	8	8	4	4
JURKLOŠTER	4	8	12	15
KAJUH - ŠMARTNO	4	3	4	7
KOZJE	8	1	8	6
LAŠKO	4	9	8	12
LOČE	8	8	12	10
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	8	8	8	8
LOKA PRI ŽUSMU	8	8	8	8
OLJKA	8	17	16	8
PODČETRTEK	8	8	8	6
PODSREDA	8	8	4	4
POLZELA	8	7	16	14
PONIKVA	8	8	8	10
PREBOLD	8	7	8	8
PRISTAVA PRI MESTINJU	4	5	8	8
REČICA PRI LAŠKEM	8	9	8	7
SLOVENJSKE KONJICE	12	9	12	19
ŠENTJUR PRI CELJU	12	10	12	16
ŠKALE	4	14	8	8
ŠMARJE PRI JELŠAH	8	3	8	3
ŠTORE	8	9	8	10
TABOR	12	10	16	16
VELENJE	8	12	8	10
VITANJE	4	4	4	9
VOJNIK	8	6	8	21
ŽALEC	12	12	12	11

KUNA ZLATICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	0	0	0	2
LAŠKO	0	1	0	1
LOČE	2	1	2	2
LOKA PRI ŽUSMU	2	2	2	2
OLIKA	2	1	2	1
PODČETRTEK	2	0	2	1
PONIKVA	2	2	0	1
PRISTAVA PRI MESTINJU	0	0	0	1
ŠENTJUR PRI CELJU	2	2	2	2
VITANJE	2	0	2	1
VOJNIK	2	2	2	1
BOHOR - PLANINA	2	1	2	0
DRAMLJE	0	1	2	0
GRMADA - CELJE	0	1	0	0
HUM - CELJE	0	1	0	0
JURKLOŠTER	0	1	0	0
ŠKALE	0	1	0	0
KOZJE	2	0	2	0
POLZELA	2	0	0	0
ŠMARJE PRI JELŠAH	2	0	0	0

KUNA BELICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	12	3	20	16
BOHOR - PLANINA	12	11	12	9
DOBRNA	8	7	10	9
DRAMLJE	12	13	12	12
GOZDNIK - GRIŽE	12	11	12	12
GRMADA - CELJE	14	8	14	4
HANDIL DOBJE	20	17	20	17
HUM - CELJE	10	10	10	10
JURKLOŠTER	12	12	12	12
KAJUH - ŠMARTNO	8	8	8	9
KOZJE	12	5	12	12
LAŠKO	20	20	20	22
LOČE	16	12	16	15
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	12	12	12	12
LOKA PRI ŽUSMU	14	15	14	14
OLIKA	12	9	12	7

PODČETRTEK	12	12	12	12
PODSREDA	10	10	10	10
POLZELA	10	10	10	7
PONIKVA	12	13	12	12
PREBOLD	10	10	10	10
PRISTAVA PRI MESTINJU	12	20	12	13
REČICA PRI LAŠKEM	12	12	12	12
SLOVENJSKE KONJICE	14	13	14	13
ŠENTJUR PRI CELJU	18	17	18	17
ŠKALE	6	4	6	6
ŠMARJE PRI JELŠAH	14	5	10	4
ŠTORE	10	10	10	10
TABOR	14	13	14	14
VELENJE	18	23	20	18
VITANJE	14	14	14	12
VOJNIK	18	19	20	17
ŽALEC	30	29	30	28

POLJSKI ZAJEC				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	14	5	12	2
BOHOR - PLANINA	26	24	26	26
DOBRNA	4	2	4	0
DRAMLJE	16	9	16	7
GOZDNIK - GRIŽE	8	7	10	9
HANDIL DOBJE	8	6	8	3
HUM - CELJE	6	8	8	3
JURKLOŠTER	8	8	4	8
KAJUH - ŠMARTNO	4	1	8	2
KOZJE	34	13	4	2
LAŠKO	4	6	34	3
LOČE	8	7	8	4
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	8	0	8	1
LOKA PRI ŽUSMU	8	8	8	7
OLIKA	10	5	10	2
PODČETRTEK	10	4	10	4
PODSREDA	8	8	8	7
POLZELA	16	8	10	6
PONIKVA	22	11	14	8
PREBOLD	6	0	4	1
PRISTAVA PRI MESTINJU	10	11	10	5
REČICA PRI LAŠKEM	2	1	2	2
SLOVENJSKE KONJICE	18	17	18	5
ŠENTJUR PRI CELJU	20	11	10	10
ŠKALE	2	1	2	2
ŠMARJE PRI JELŠAH	6	0	6	3
ŠTORE	4	2	8	7
TABOR	2	0	2	1
VELENJE	2	4	2	1
VITANJE	2	0	2	2
VOJNIK	4	4	4	4
ŽALEC	16	11	20	14
GRMADA - CELJE	4	0	0	0

RACA MLAKARICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	14	1	6	3
DRAMLJE	4	2	6	3
GOZDNIK - GRIŽE	10	10	8	8
GRMADA - CELJE	20	9	16	0
HANDIL DOBJE	2	1	2	0
HUM - CELJE	4	5	0	0
KOZJE	10	2	10	1
LAŠKO	4	2	0	0
LOČE	20	21	20	13
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	10	2	10	3
LOKA PRI ŽUSMU	2	2	2	2
OLJKA	16	0	16	6
POLZELA	16	3	8	2
PONIKVA	20	7	10	2
PREBOLD	20	15	14	7
PRISTAVA PRI MESTINJU	10	5	10	7
SLOVENJSKE KONJICE	30	19	30	9
ŠENTJUR PRI CELJU	26	12	26	20
ŠKALE	4	9	6	2
ŠMARJE PRI JELŠAH	30	2	30	0
ŠTORE	6	7	4	0
VOJNIK	8	0	8	1
ŽALEC	38	18	38	16
BOHOR - PLANINA	2	0	2	0
DOBRNA	4	0	4	0
KAJUH - ŠMARTNO	4	0	4	0
PODSREDA	4	0	4	0
VELENJE	2	0	2	0
PODČETRTEK	0	0	4	0

SRAKA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	10	0	6	3
BOHOR - PLANINA	2	3	2	0
DOBRNA	4	2	10	8
DRAMLJE	4	0	4	4
GRMADA - CELJE	20	12	18	5
HANDIL DOBJE	4	2	4	1
HUM - CELJE	4	13	0	2
KAJUH - ŠMARTNO	6	9	10	2
LAŠKO	8	3	6	3
LOČE	4	4	6	6
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	12	12	16	14
LOKA PRI ŽUSMU	6	6	6	6
PODČETRTEK	10	5	10	6
PODSREDA	4	0	8	7
POLZELA	10	10	8	6
PONIKVA	10	6	6	3
PREBOLD	4	0	4	4
PRISTAVA PRI MESTINJU	10	11	16	15
REČICA PRI LAŠKEM	4	2	4	0
SLOVENJSKE KONJICE	30	23	16	11
ŠENTJUR PRI CELJU	8	8	8	9
ŠKALE	4	0	4	1
ŠTORE	4	8	4	6
VELENJE	4	5	2	1
ŽALEC	20	20	20	19
KOZJE	2	0	2	0
OLIKA	2	0	4	0
ŠMARJE PRI JELŠAH	30	0	16	0

ŠOJA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	8	1	6	3
BOHOR - PLANINA	12	14	12	17
DOBRNA	8	3	10	9
DRAMLJE	10	5	4	4
GOZDNIK - GRIŽE	4	2	4	4
GRMADA - CELJE	20	5	20	4
HANDIL DOBJE	8	4	8	3
HUM - CELJE	4	4	4	4
JURKLOŠTER	4	4	4	4
KAJUH - ŠMARTNO	10	3	10	6
KOZJE	10	8	10	6
LAŠKO	8	6	8	7
LOČE	4	4	4	3
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	6	7	6	7
LOKA PRI ŽUSMU	4	4	4	4
OLJKA	6	0	10	2
PODČETRTEK	10	6	10	7
PODSREDA	8	8	8	9
POLZELA	10	10	6	6
PONIKVA	10	3	6	3
PREBOLD	4	0	6	2
PRISTAVA PRI MESTINJU	10	10	20	19
SLOVENJSKE KONJICE	30	25	28	25
ŠENTJUR PRI CELJU	16	14	16	17
ŠKALE	4	3	4	3
ŠMARJE PRI JELŠAH	20	0	30	1
ŠTORE	10	12	10	8
TABOR	6	6	6	6
VELENJE	20	4	20	3
VITANJE	20	20	20	18
VOJNIK	20	12	20	2
ŽALEC	30	29	30	28
REČICA PRI LAŠKEM	6	0	6	0

SIVA VRANA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
BISTRICA OB SOTLI	70	44	70	75
BOHOR - PLANINA	28	28	28	40
DOBRNA	110	86	110	101
DRAMLJE	46	48	46	48
GOZDNIK - GRIŽE	64	62	64	64
GRMADA - CELJE	160	134	160	102
HANDIL DOBJE	80	71	80	60
HUM - CELJE	120	109	120	118
JURKLOŠTER	14	14	14	14
KAJUH - ŠMARTNO	80	82	80	87
KOZJE	70	53	70	68
LAŠKO	80	82	80	81
LOČE	80	82	80	78
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	52	54	52	54
LOKA PRI ŽUSMU	80	82	80	80
OLJKA	40	30	40	33
PODČETRTEK	70	70	70	63
PODSREDA	40	40	40	40
POLZELA	120	126	120	115
PONIKVA	50	50	50	57
PREBOLD	80	83	80	84
PRISTAVA PRI MESTINJU	60	60	60	70
REČICA PRI LAŠKEM	66	58	66	57
SLOVENJSKE KONJICE	110	84	110	80
ŠENTJUR PRI CELJU	90	83	90	86
ŠKALE	40	38	40	33
ŠMARJE PRI JELŠAH	90	98	90	80
ŠTORE	30	38	30	31
TABOR	70	70	70	68
VELENJE	100	81	100	83
VITANJE	40	39	40	34
VOJNIK	60	53	60	45
ŽALEC	110	108	110	111

Priloga 4: Razdelitev odvzema parkljaste divjadi po loviščih za leti 2025 in 2026

Lovišče	Srna	Navadni jelen	Damjak	Gams	Muflon	D. prašič
LD BISTRICA OB SOTLI	240			10		42
LD BOHOR	240			2		36
LD BOJANSKO ŠTORE	200			4		70
LD DOBRNA	252			18		24
LD DRAMLJE	240			0		20
LD GOZDNIK GRIŽE	136			4		92
LD GRMADA	204			12		56
LD HANDIL	294			0		16
LD HUM CELJE	160			0	32	88
LD JURKLOŠTER	288			16		90
LD KAJUH ŠMARTNO	236			0		22
LD KOZJE	500			6		88
LD LAŠKO	320			6		48
LD LOČE	340			4		12
LD LOG ŠENTVID	140			0		8
LD LOKA PRI ŽUSMU	232			28		82
LD OLJKA ŠMARTNO	200			0		44
LD PODČETRTEK	216			4		88
LD PODSREDA	240			4		58
LD POLZELA	156			0		96
LD PONIKVA	256			0		8
LD PREBOLD	100			6		304
LD PRISTAVA	220			6		50
LD REČICA PRI LAŠKEM	240			10	36	140
LD SLOVENSKE KONJICE	360			30		16
LD ŠENTJUR PRI CELJU	384			0		28
LD ŠKALE	170		52	16		4
LD ŠMARJE PRI JELŠAH	230			0		3
LD TABOR	160			10		237
LD VELENJE	260			2		104
LD VITANJE	264			30		4
LD VOJNIK	260			8		8
LD ŽALEC	312			0		114
SKUPAJ	8.050	0	52	236	68	2.100

Priloga 5: Prisotnost in populacijski trend rakunastega psa, pižmovke in nutrije po loviščih

Lovišče	Rakunasti pes*	Pižmovka	Nutrija
BISTRICA OB SOTLI	Ni zaznan	Padajoč	Ni zaznan
BOHOR - PLANINA	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
DOBRNA	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
DRAMLJE	Ni zaznan	Padajoč	Ni zaznan
GOZDNIK - GRIŽE	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
GRMADA - CELJE	Ni zaznan	Padajoč	Ni zaznan
HANDIL DOBJE	Ni zaznan	Padajoč	Ni zaznan
HUM - CELJE	Ni zaznan	Ni zaznan	Naraščajoč
JURKLOŠTER	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
KAJUH - ŠMARTNO	Ni zaznan	Padajoč	Ni zaznan
KOZJE	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
LAŠKO	Ni zaznan	Ni zaznan	Naraščajoč
LOČE	Ni zaznan	Stabilna	Ni zaznan
LOG ŠENTVID PRI GROBELNEM	Ni zaznan	Padajoč	Naraščajoč
LOKA PRI ŽUSMU	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
OLJKA	Ni zaznan	Ni zaznan	Padajoč
PODČETRTEK	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
PODSREDA	Ni zaznan	Padajoč	Ni zaznan
POLZELA	Ni zaznan	Ni zaznan	Naraščajoč
PONIKVA	Ni zaznan	Padajoč	Naraščajoč
PREBOLD	Ni zaznan	Ni zaznan	Padajoč
PRISTAVA PRI MESTINJU	Ni zaznan	Padajoč	Ni zaznan
REČICA PRI LAŠKEM	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
SLOVENJSKE KONJICE	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
ŠENTJUR PRI CELJU	Ni zaznan	Padajoč	Stabilen
ŠKALE	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
ŠMARJE PRI JELŠAH	Ni zaznan	Padajoč	Ni zaznan
ŠTORE	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
TABOR	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
VELENJE	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
VITANJE	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
VOJNIK	Ni zaznan	Ni zaznan	Ni zaznan
ŽALEC	Ni zaznan	Padajoč	Naraščajoč

*Pri rakunastem psu je navedeno št. pojavljanj v lovišču v zadnjem dvoletnem obdobju

Priloga 6: Zapisniki uskladitvenih sestankov z OZUL in ostalimi deležniki

Zavod za gozdove Slovenije

Območna enota Celje

**OBMOČNO ZDRUŽENJE
UPRAVLJAVCEV LOVIŠČ SAVINJSKO-KOZJANSKEGA
LOVSKO UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA,
Cankarjeva ul. 6, 3000 CELJE**

Šifra: 3401-6/2025-1

Datum: 22. 02. 2025

Zadeva: Usklajevanje določil Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta 2025 – 2026 med OZUL in ZGS, OE Celje

Čas, kraj dogodka: seja je potekala v četrtek 20. 2. 2025 ob 12:00 uri v prostorih ZGS, OE Celje.

Vabljeni člani: člani IO OZUL, Peter Tergrav - ZGS

Prisotni člani: Stevo Romanič – predsednik OZUL-a, Zdravko Mastnak-strokovni tajnik OZUL-a, Peter Tergrav-ZGS.

Oseba, ki je **vodila sestanek**: Peter Tergrav

Dnevni red sestanka:

- Analiza upravljanja z divjadjo in njenim življenjskim okoljem v letih 2023 in 2024.
- Usklajevanje načrtovanih ukrepov del v življenjskem okolju divjadi ter odvzema divjadi za leti 2025 in 2026.
- Predstavitev (pred) osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta LUO za leti 2025 in 2026 (v nadaljevanju: DN) in usklajevanje določil načrta med ZGS in OZUL.

V skladu s 13. členom Zakona o divjadi in lovstvu ter njegovimi spremembami (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.) in Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20) Zavod za gozdove (v nadaljevanju: ZGS) v sodelovanju z lovskimi organizacijami pripravi predlog del v življenjskem okolju in odvzema divjadi po posameznih vrstah, za naslednje dvoletno obdobje (2025 in 2026). Po predstavitvi se izvede usklajevanje z lovskimi organizacijami, ki se ga je v imenu lovskih družin v Savinjsko Kozjanskem LUO (v nadaljevanju: LD) udeležilo Območno združenje upravljalcev lovišč (v nadaljevanju: OZUL).

Točka 1: Analiza upravljanja s posameznimi vrstami divjadi in njenim okoljem v zadnjih šestih letih, s poudarkom na obdobju 2023 in 2024 .

ZGS je za namen priprave osnutka DN izdelal podrobno analizo upravljanja s posameznimi vrstami divjadi in njenim okoljem, ki je bila prisotnim predstavljena na sestanku. Analiza temelji na podatkih iz evidenc številčnega in strukturnega odvzema divjadi po loviščih in skupno za LUO. Zaključki in ugotovitve so pomembni za

načrtovanje ukrepov poseganja v populacije posameznih vrst divjadi v naslednjih letih. Poleg analize odvzema je bilo izpostavljenih več okoljskih dejavnikov in sprememb v populacijah divjadi ter njihovih medvrstnih odnosov, ki so v zadnjih letih pomembno vplivali na upravljanje.

Točka 2: Usklajevanje načrtovanih ukrepov del v življenjskem okolju divjadi ter odvzema divjadi za leti 2025 in 2026.

Peter Terglav uvodoma predstavi predlog načrta del oz. ukrepov v življenjskem okolju divjadi, za obdobje 2025 - 2026. Pri tem je ZGS v veliki meri upošteval predloge LD, kar je glede na njihove prostorske možnosti in ostale operativne danosti povsem smiselno. Gre namreč za ukrepe, ki jih upravljavci izvajajo na najetih oz. lastnih zemljiščih. Pri prostorski in časovni dinamiki načrtovanih del se je v celoti upoštevalo usmeritve in določila Območnega LUN za IX. Savinjsko-Kozjansko lovsko upravljaljsko območje za obdobje 2021 – 2030. V osnutku DN so izpostavljena nekatera določila, ki upravljavce lovišč usmerjajo k izvedbi ukrepov v naslednjih letih, hkrati pa so tu predstavljene poglobitveni nameni načrtovanih del. S predlogom so se vsi navzoči strinjali in na njega niso imeli pripomb oz. dopolnil.

Točka 3: Obravnava osnutka DN za Savinjsko-Kozjansko LUO za leti 2025 - 2026 in usklajevanje ukrepov med ZGS in OZUL.

Na podlagi zaključkov analize upravljanja v preteklih letih je Terglav prisotnim predstavil predlog načrta odvzema po posameznih vrstah divjadi in ostala določila za čimbolj uspešno doseganje ciljev upravljanja s posameznimi vrstami divjadi v LUO. Ob tem so bili izpostavljeni številni okoljski in populacijski dejavniki, ki so pomembni za načrt upravljanja v bodoče. Za določitev predloga odvzema smo na podlagi analize upravljanja z divjadjo v zadnjem šestletnem obdobju, stanja populacij divjadi in njenega življenjskega okolja, predlogov LD, trendov bioindikatorjev, realizacije odvzema, vplivov živalskih vrst v okolju (škoda od divjadi), okoljskih dejavnikov (zimske razmere, obrod plodonosnih drevesnih vrst, itn.) medvrstnih odnosov in bioloških znakov odvzete divjadi, pripravili osnutek odvzema za naslednji dve leti. Predlog je predstavljen v spodnji preglednici. Ločeno je prikazan predlog LD, ZGS in na koncu še usklajen predlog odvzema divjadi.

Preglednica št. 1: Predlog odvzema divjadi v LUO za leti 2025 - 2026

	Vrsta divjadi	Predlog LD (število)	Predlog ZGS (število)	Usklajen predlog (število)
1.	Srnjad	8050	8050	8050
2.	Jelenjad	0	0	0
3.	Damjak	50	52	52
4.	Muflon	68	68	68
5.	Gams	236	240	236
6.	Divji prašič	1330	2100	2100
7.	Lisica	3044	3650	3650
8.	Šakal	53	55	55
9.	Jazbec	342	320	320
10.	Kuna zlatica	20	20	20
11.	Kuna belica	388	450	430
12.	Pižmovka	13	0	0
13.	Nutrija	25	0	0
14.	Poljski zajec	298	220	220
15.	Fazan	55	55	30
16.	Raca mlakarica	359	140	140
17.	Sraka	248	180	180
18.	Šoja	329	300	300
19.	Siva vrana	1980	2400	2400

Po razpravi o predlogu načrta številčnega poseganja v posamezne populacije vrst divjadi je bil pri vseh vrstah dosežen sporazum. Usklajen predlog predstavlja osnovo za usklajevanje načrtovanih ukrepov z ostalimi deležniki in s Strokovnim svetom ZGS, OE Celje.

Sestanek je bil zaključen ob 14⁰⁰ uri.

Območno združenje upravljavcev lovišč
Savinjsko Kozjanskega LUO,
predsednik Izvršilnega odbora

Stevo ROMANIČ

Zavod za gozdove Slovenije, OE Celje

Odsek za načrtovanje razvoja gozdov

Peter TERGLAV

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Celje

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
Kmetijski zavod Celje
Trnoveljska Cesta 15, 3000 CELJE

Šifra: 3401-6/2025-1

Datum: 15. 03. 2025

Zadeva: Usklajevanje določil Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta 2025 – 2026 med ZGS, OE Celje in Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, OE Celje

Čas, kraj dogodka: seja je potekala v četrtek 13. 3. 2025 ob 13:00 uri v prostorih ZGS, OE Celje.

Vabljeni člani: Igor Škerbot, Andreja Marguč Kavc, oba KGZ Slovenije, Peter Terglav - ZGS

Prisotni člani: Igor Škerbot, Andreja Marguč Kavc,, Peter Terglav

Oseba, ki je **vodila sestanek:** Peter Terglav

Dnevni red sestanka:

- Kratka predstavitev analize upravljanja z divjadjo in njenim življenjskim okoljem v preteklih šestih letih, s poudarkom na obdobju 2023 in 2024.
- Predstavitev (pred) osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta LUO za leti 2025 in 2026 (v nadaljevanju: DN) in usklajevanje določil načrta med ZGS in KGZ.

V skladu s 13. členom Zakona o divjadi in lovstvu ter njegovimi spremembami (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.) in Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20) Zavod za gozdove (v nadaljevanju: ZGS) v sodelovanju z lovskimi organizacijami pripravi predlog del v življenjskem okolju in odvzema divjadi po posameznih vrstah, za naslednje dvoletno obdobje (2025 in 2026). Po predstavitvi se izvede usklajevanje s kmetijskimi organizacijami, ki se ga je v njihovem imenu udeležila KGZ Slovenije.

Točka 1: Kratka predstavitev analize upravljanja z divjadjo in njenim življenjskim okoljem v preteklih šestih letih, s poudarkom na obdobju 2023 in 2024.

ZGS je uvodoma predstavil analizo upravljanja s posameznimi vrstami divjadi in njenim okoljem v zadnjih šestih letih. Temelji vir podatkov so evidence številčnega in strukturnega odvzema divjadi po loviščih in skupno za LUO. Ugotovitve o stanju divjadi in njihovem vplivu na okolje so pomembne za načrtovanje ukrepov poseganja v populacije v nadalje. Poleg analize odvzema je bilo v razpravi izpostavljenih več okoljskih dejavnikov ki pomembno vplivajo na spremembe v populacijah.

Točka 2: Predstavitev (pred) osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta LUO za leti 2025 in 2026 (v nadaljevanju: DN) in usklajevanje določil načrta med ZGS in KGZ.

Odgovorni pripravljavec DN predstavi predlog načrta del v življenjskem okolju divjadi, za obdobje 2025 - 2026. Pri tem se je v veliki meri upoštevalo predloge LD, kar je glede na njihove prostorske možnosti in ostale operativne danosti povsem smiselno. Gre namreč za

ukrepe, ki jih upravljavci izvajajo na najetih oz. lastnih zemljiščih. S predlogom so se vsi navzoči strinjali in na njega niso imeli pripomb oz. dopolnil.

Na podlagi predstavljenih zaključkov analize upravljanja z divjadjo v preteklih letih je ZGS predstavil predlog načrta odvzema divjadi po posameznih vrstah in ostala določila za čimbolj uspešno doseganje ciljev upravljanja s posameznimi vrstami divjadi v LUO. Ob tem so bili izpostavljeni številni okoljski in populacijski dejavniki, ki so pomembni za načrtovanje. Za določitev predloga odvzema je ZGS na podlagi analize upravljanja z divjadjo v zadnjem šestletnem obdobju, stanja populacij divjadi in njenega življenjskega okolja, predlogov LD, trendov bioindikatorjev, realizacije odvzema, vplivov živalskih vrst v okolju (škoda od divjadi), okoljskih dejavnikov (zimske razmere, obrod plodonosnih drevesnih vrst, itn.) medvrstnih odnosov in bioloških znakov odvzete divjadi, pripravili osnutek odvzema divjadi za naslednji dve leti. Predlog je predstavljen v spodnji preglednici.

Predlog odvzema divjadi v LUO za leti 2025 - 2026

	Vrsta divjadi	Predlog ZGS (število)
1.	Srnjad	8050
2.	Jelenjad	0
3.	Damjak	52
4.	Muflon	68
5.	Gams	236
6.	Divji prašič	2.100
7.	Lisica	3.650
8.	Šakal	55
9.	Jazbec	320
10.	Kuna zlatica	20
11.	Kuna belica	430
12.	Pižmovka	0
13.	Nutrija	0
14.	Poljski zajec	220
15.	Fazan	30
16.	Raca mlakarica	140
17.	Sraka	180
18.	Šoja	300
19.	Siva vrana	2.400

Po razpravi o predlogu načrta številčnega poseganja v posamezne populacije vrst divjadi je bil pri vseh vrstah dosežen sporazum. Usklajen predlog predstavlja osnovo za usklajevanje načrtovanih ukrepov z ostalimi deležniki in s Strokovnim svetom ZGS, OE Celje.

Sestanek je bil zaključen ob 14³⁰ uri.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijski zavod Celje,

Igor Škerbot

Andreja Marguč Kavc

Andreja Marguč Kavc

Zavod za gozdove Slovenije, OE Celje
Peter TERGLAV

Peter TERGLAV

Priloga 7: Zapisnik sestanka Strokovnega sveta ZGS OE Celje, ki je določil osnutek načrta

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Celje

Šifra: 3401-6/2025-1
Datum: 28. 02. 2025

Zadeva: Zapisnik sestanka Strokovnega sveta ZGS OE Celje o obravnavi in sprejemu osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Savinjsko-Kozjansko lovsko upravljaljsko območje, za leti 2025 in 2026

Dogodek: Strokovni svet ZGS, OE Celje

Čas začetka dogodka: seja se je pričela ob 9:00 uri.

Vabljeni člani: Aleksander Ratajc, Marko Lekše, mag. Matej Tajnikar, Andrej Strniša, Peter Terglav.

Prisotni člani: Aleksander Ratajc, mag. Matej Tajnikar, Andrej Strniša, Peter Terglav.

Oseba, ki je vodila sestanek: Aleksander Ratajc

Dnevni red:

- Pregled, obravnava in sprejem osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta LUO (v nadaljevanju: DN) za leti 2025 in 2026.
- Razno.

Točka 1: Obravnava osnutka DN za leti 2025 - 2026

Peter Terglav, odgovorni nosilec izdelave DN je najprej podal kratko analizo upravljanja z divjadjo in njenim življenjski okoljem za minuli dve leti. V nadaljevanju je predstavil oceno uspešnosti načrtovanih ukrepov v zadnjih letih in temeljne izzive upravljanja v naslednjih letih. Pri tem je bil izpostavljen vpliv različnih okoljskih dejavnikov na stanje populacij divjadi in pogojev za izvajanje ukrepov. Na uspeh izvedbe načrta so v minulem dvoletnem obdobju v veliki meri vplivale okoljske razmere, predvsem vremenski pogoji v obdobjih izvedbe večine načrtovanih del. Predstavljeni so bili številni dejavniki, ki vplivajo na realizacijo, pri čemer je bil izpostavljen problem škod od divjadi, vse pogostejše prisotnosti v bližini urbanih območij in s tem povezanih težav. V nadaljevanju je osvetlil dosedanja poteka opravil ki so namenjena izdelavi načrta in predstavil osnutek DN, ločeno po vsebinskih sklopih.

Povzetek predstavitve:

- Najprej so bili člani Strokovnega sveta seznanjeni z dosedanjimi aktivnostmi za izdelavo osnutka DN (to je pregled odvzema divjadi, ureditev evidenc, analiza upravljanja za leti 2023 in 2024, itn). ZGS je v predpisanem roku od upravljavk lovišč prejel predlog odvzema in del v okolju za naslednji dve leti. Na podlagi analize upravljanja je pripravil osnutek DN, ki bo članom Sveta posredovan takoj po celoviti izdelavi. Osnutek je bil pripravljen na podlagi novih Smernic za upravljanje z divjadjo v R. Sloveniji, ki so zajete v veljavnem dolgoročnem načrtu LUO za obdobje 2021 – 2030.

- Navzoči so bili seznanjeni z dosedanjimi usklajevanji osnutka načrta z lovskimi in kmetijskimi organizacijami. Sporazum o višini in strukturi načrtovanega odvzema je bil v celoti usklajen z OZUL in KGZ Slovenije.
- Najprej so bile predstavljene temeljne usmeritve upravljanja s posameznimi vrstami divjadi.
- S področja ukrepov v življenjskem okolju divjadi (varstvo in monitoring divjadi, biomeliorativni ter biotehnični ukrepi, itn) so bili predstavljeni temeljni okviri del v naslednjih dveh letih.
- Prisotni so bili seznanjeni s predlogi odvzemov divjadi po posameznih vrstah in ostalimi določili za doseg v DN opredeljenih ciljev upravljanja s populacijami divjadi v LUO. Posebna pozornost je bila namenjena ukrepom v populaciji okoljsko problematičnih vrst (divjega prašiča, sive vrane in šakala).

Razprava:

- Strokovni svet se po seznanitvi s temeljnimi usmeritvami upravljanja z divjadjo strinja z nadaljnjimi aktivnostmi za izdelavo DN.
- V nadaljnji razpravi prisotni opozorijo na lokalne probleme z divjadjo, predvsem divjim prašičem in gamsom. Razprava je potekala tudi o vse pogostejši prisotnosti navadne jelenjadi v nekaterih delih LUO, ki jo je treba z upravljaljskimi ukrepi kolikor je mogoče preprečiti.
- Člani Strokovnega sveta ZGS se strinjajo s predlaganimi ukrepi v populacijah divjadi ter okolju za leti 2025 in 2026.
- na podlagi zaključkov iz razprave je Strokovni svet OE sprejel naslednji sklep:

Sklep št. 1: Strokovni svet Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Celje sprejema osnutek Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za IX. Savinjsko Kozjansko lovsko upravljaljsko območje za leti 2025 in 2026 in se strinja z nadaljevanjem postopka njegove izdelave.

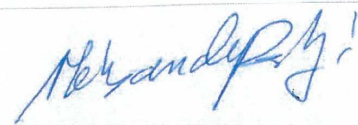
Točka 2: Razno

Pod točko razno ni bilo razprave.

Sestanek je bil zaključen ob 10⁰⁰ uri.

Zapisal:

Peter TERGLAV, univ. dipl. inž. gozd.
Višji sodelavec I
Odsek za načrtovanje razvoja gozdov

Aleksander RATAJC, univ. dipl. inž. gozd
Vodja ZGS, OE Celje

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Celje

Šifra: 3401-6/2025-1
Datum: 25. 03. 2025

V A B I L O

V skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu in njegovimi spremembami (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.), ter Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20) vas vabimo na **javno predstavitev** osnutka **Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Savinjsko - Kozjansko lovsko upravljaljsko območje za leti 2025 in 2026.**

**Predstavitev bo v torek, 8. 4. 2025 ob 11:00 uri na sedežu
Območnega združenja upravljalcev lovišč, Cankarjeva ul. 6, 3000 Celje.**

Vsebinsko osnutka načrta si lahko ogledate na spletnih straneh Zavoda za gozdove Slovenije na naslovu <https://www.zgs.si/delovna-podrocja/prostozivece-zivali/lovskoupravljaljsko-nacrtovanje> pod zavihkom »Dvoletni načrti lovsko upravljaljskih območij za leti 2025 in 2026« IX. Savinjsko - Kozjansko LUO.

Javna predstavitev je namenjena podajanju predlogov, pobud in pripomb predstavnikov ustanov, ki jih navaja omenjeni pravilnik. Pripombe k osnutku načrta je možno podati pisno ali ustno na javni predstavitvi. Konkretno pripombe se bodo zapisale v zapisnik in se jih bo po strokovni preučitvi smiselno upoštevalo pri oblikovanju predloga načrta. Prosimo, da so morebitne pripombe čim bolj konkretne in jasno označene s sklicem na konkretno poglavje načrta. Pripombe lahko posredujete tudi pisno na elektronski naslov: ocelje@zgs.si in sicer do pričetka javne predstavitve.

Pisne pripombe na osnutek DN zbiramo do vključno ponedeljka 7. 4. 2025.

Pisne pripombe lahko posredujete:

- Po pošti na naslov: Zavod za gozdove Slovenije, OE Celje, Ljubljanska 13, 3000 Celje, ali
- Po e-pošti na naslov: ocelje@zgs.si

Lep pozdrav!

Peter Tergrlav, univ. dipl. inž. gozd.
Višji sodelavec I

Poslati: - seznam na zadnji strani!

Vodja ZGS, OE Celje
Aleksander Ratajc, univ. dipl. inž. gozd.

Ljubljanska 13 — 3000 Celje — +386 (0)3 42 55 180 — www.zgs.si — OECelje@zgs.si

- Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- Območno združenje upravljavcev lovišč SKLUO,
- UE Celje, Laško, Šentjur, Šmarje, Sl.Konjice, Žalec, Velenje,
- Lokalne skupnosti (vse občine na območju LUO),
- Zavod RS za varstvo narave, OE Celje,
- KGZ, OE Celje,
- KGZ Šoštanj,
- KGZ, OE Slovenj Gradec,
- Sindikat kmetov Slovenije
- Skad kmetijskih zemljišč in gozdov RS,
- IRSKGLR, lovski inšpektor, g. Ian Koštomaj
- ZŽV Celje, kmetijsko svetovalna služba,
- Kozjanski regijski park, Podsreda,
- Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice,
- Društvo za proučevanje in opazovanje ptic Slovenije,
- Zveza lastnikov gozdov,
- Člani Sveta ZGS, OE Celje,
- Društvo lastnikov gozdov Spodnje Savinjske doline
- Društvo lastnikov gozdov Dravinja - Hudinja
- Društvo lastnikov gozdov Sopota – Laško
- Slovenski državni gozdovi d.o.o.
- ZGS, OE Nazarje, Maribor, Ljubljana, Brežice, Slov. Gradec
- ZGS, CE Ljubljana, Služba za lovsko načrtovanje.

Priloga 9: Zapisnik javne predstavitve Dvoletnega načrta za IX. Savinjsko Kozjansko LUO za leti 2025 in 2026

Šifra: 3401-6/2025-1

Datum: 8. 4. 2025

ZAPISNIK

javne predstavitve Dvoletnega LUN za leti 2025-2026

dne 8. 4. 2025 na sedežu Območnega združenja upravljalcev lovišč, Cankarjeva ulica 6, 3000 Celje, s
pričetkom ob 11. uri

Vodja OE Celje Aleksander Ratajc je najprej vse pozdravil in poudaril, da gre za prvi načrt, ki temelji na smernicah upravljanja z divjadjo, ki so zajete v dolgoročnem lovsko upravljaljskem načrtu za obdobje 2021 - 2030. Pojasni potek postopka sprejemanja načrta in preda besedo Petru Terglavu, ki je pripravil dvoletni lovsko upravljaljski načrt.

P. Terglav vse lepo pozdravi, se zahvali za dosedanje pomoč pri izdelavi DN in predstavi načrt. Pove, da se načrtovani ukrepi, ki jih bo predstavil, nanašajo na dvoletno obdobje 2025 - 2026. V procesu izdelave osnutka načrta je ZGS izvedel usklajevanje z lovskimi (OZUL) in kmetijskimi (KGZ Slovenije) organizacijami.

Predstavil je:

- dela v življenjskem okolju divjadi
- škode od divjadi (poudaril je, da se obravnavajo vse škode, ki so prijavljene, obravnavne in zaključene)
- stanje in poškodovanost gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi
- vrste divjadi in načrt (predstavil je analizo odvzema za zadnji 6 let s poudarkom na obdobju 2023 - 2024 – številčno in prostorsko, načrtovani odvzem za leti 2025/26, dopustna odstopanja in ostale usmeritve) za naslednje vrste divjadi:
 - o evropska srna
 - o navadni jelen
 - o damjak
 - o gams
 - o muflon
 - o divji prašič
 - o evrazijski šakal
 - o lisica
 - o jazbec
 - o kuna belica in kuna zlatica
 - o poljski zajec
 - o pižmovka
 - o nutrija
 - o rakunasti pes
 - o fazan
 - o poljska jerebica
 - o raca mlakarica
 - o sraka
 - o šoja
 - o siva vrana

Do sedaj smo prejeli pisne pripombe na osnutek DN s strani **MKGP**, ki jih je predstavil Terglav. Usmeritve za gamsa – nedovoljeno odstopanje v loviščih Dobrna, Vitanje, Dolič in Mislinja (slednji dve Pohorsko LUO). MKGP sprašuje, kakšno je usklajevanje med navedenimi LD pri načrtovanju. Usklajevanje ukrepov na tem področju poteka permanentno na relaciji pristojnih načrtovalcev. Druga pripomba je na načrt šakala. MKGP predlaga višji načrt odvzema (78 osebkov), kar bo sprejeto (80 osebkov). Pojasnilo okrog odgovornosti za škode od šakala – se bo zapis izbrisal iz osnutka načrta. Pripomba glede prostorske širitve muflonov na Šmohorju in znotraj vrstnega odnosa – parjenja z osebki iz hrastniške kolonije je pojasnilne narave (stanje v populaciji) in utemeljuje ukrep zvišanja načrtovanega odvzema.

Pripombe s strani **lovske inšpekcije** se bodo v večini upoštevale v predlogu DN. Opredelitev odgovornosti za škodo (zapis »načeloma«) ni vsebovana v DN ampak jo opredeljuje ZDLov-1. V poglavju o škodah bomo še dodatno pojasnili navedbe o varovanju premoženja s pomočjo el. pastirja. Slednje je namenjeno zgolj LD in lastnikom zemljišč v pomoč pri varovanju poljščin. 20 % delež svinj 1+ in 2+ od načrtovanega odvzema je opredeljeno v ON in ga smiselno uvajamo tudi v DN. Pri šakalu se briše diktija: »V prvem letu veljavnosti DN naj se odvzame do 50% načrtovane kvote.« Usmeritve upravljanja z gamsom – je dovoljeno odstreljevati vse bolne osebe – dopolni se: in o tem obvestiti tudi lovsko inšpekcijo.

Razprava:

Aleksander Ratajc se zahvali načrtovalcu za jedrnato in strokovno predstavitev načrta. Izdelava takšnega izdelka zahteva precej strokovnega znanja skupaj z veliko praktičnimi izkušnjami, dela z upravljavci lovišč in lastniki. Pripomni, da je peta analiza poškodovanosti gozdnega mladja pokazala, da gozdnogojitveni cilji na celjskem GGO niso ogroženi, kar je obetavno s stališča trajnostnega usmerjanja razvoja gozdov. Na koncu odpre razpravo.

Jože Verdel, (območna enota KGZS, OE Celje.) V imenu kmetov bi rad povedal, da je premalo prijavljene škode s strani kmetov glede škode na travnikih. Dobro je, da je velik odstrel, potrebno pa bi bilo še povečati odvzem prašičev, saj je škod preveč.

P. Terglav: Pove, da razume izpostavljene težave in da se dnevno srečuje s temi problemi. Rast načrta je glede na prejšnje 2 letno obdobje kar 30 %, ker je zelo smelo – verjetno največ v Sloveniji. Poudari, da je to minimalni načrt, ki ga LD lahko neomejeno prekoračijo. Če pa ga ne dosežejo so lahko težave, tudi plačilo globe. Divji prašič je vrsta, ki je v današnjih klimatskih razmerah v številčnem vzponu in nam bo verjetno v bodoče še povzročala težave, morali se bomo posluževati še drugih načinov upravljanja in ob pojavu škod čim hitreje ukrepati. Marsikaj se da z odstrelom razmeroma hitro rešiti.

Anže Brečko, (LD Slovenske Konjice): predlaga aktivacijo krmišča Savija Peč, ki je bilo nekaj let v mirovanju.

P. Terglav: za vsa krmišča dajemo strokovno mnenje, ki temelji na terenskem ogledu in presoji prostorske primernosti. Za omenjeno lokacijo bomo na terenu pogledali in dodali krmišče v načrt.

S. Valenčak, kmet: Kako je zakonsko opredeljeno da kot kmet dobro varuješ svoje premoženje. Je določen standard kako mora biti premoženje zavarovano?

P. Terglav: ZDLov v 53. členu navaja, da mora lastnik narediti vse potrebno, da nebi prišlo do škode od divjadi, vendar minimalnih pogojev za to še ni predpisanih. V tem primeru se pogosto prakticira na način, da lovška družina zagotovi zaščitna sredstva, lastnik pa jih mora postaviti in vzdrževati. Običajno se to izvaja s pomočjo LD.

S. Valenčak: A imate možnost zadrževati divjad na lokacijah gozdnih jas?

P. Terglav: to se prakticira na krmnih njivah, ki pa žal ni vedno primeren ukrep. Divjadi je nemogoče enostavno usmerjati na določene krmne njive.

F. Kos, kmet: zanima ga, kolikšna gostota d. prašiča je bila v devetdesetih letih? Opaža, da je sedaj stanje nevzdržno, da se nekaterih kmetijskih zemljišč ne da več obdelovati. Vse svoje njive je nemogoče zavarovati, ker bi se v tem primeru lahko ubadal samo še s postavljanjem zaščitnih ograj. Zahteva, da se stvari vrnejo v normalno stanje, kot je bilo včasih.

P. Terglav: se strinja z ugotovitvami g. Kosa, vendar poudarja, da načrtovan odvzem navzgor ni omejen prav zaradi razloga, da je mogoče medletna populacijska nihanja omejevati z dovolj visokim odstrelom. V primeru

nedoseženega načrta je predpisana kazen za LD v višini 4.500€. Za zniževanje škod se je v zadnjih letih (tudi zaradi nevarnosti pojava APK) omogočilo številne pripomočke za lažje in učinkovitejše izvajanje odstrela (npr. lov z nočnimi optičnimi pripomočki, večje dovoljeno število privabljalnih krmišč, lov z dušilci, neomejen obseg odstrela, spolno starostne omejitve, itn.). Vse z namenom povečane odstrela oz. regulacije gostot na človeku razumno raven. Odstrel se je v zadnjih 20 letih povečal iz 350 na preko 1.000 osebkov letno. Še višji skok beležimo v slovenskem merilu. Določitev točnih gostot populacije d. prašiča je praktično nemogoče. Pri načrtovanju in upravljanju se zasledujejo vplive te divjadi na okolje in človekove interese. Na povečanje številčnosti nedvomno vplivajo tudi klimatske spremembe, ki povzročajo večja populacijska nihanja (npr. hrast rodi praktično že vsako drugo leto, tudi bukev in kostanj).

S. Valenčak: sprašuje, ali bo odstranjevanje ograje na meji s sosednjo Hrvaško vplivalo na številčnost d. prašiča? P. Terjav: stroka zaenkrat ne more z gotovostjo napovedati, kako bo divjad odreagirala na odstranitev teh ograj. Določeni prehodi so se dogajali tudi sedaj.

Boštjan Pokorny (gospodar LD Oljka in predsednik Strokovno znanstvenega sveta LZS): zahvalil se je načrtovalcu, ZGS in vsem LD za dobro medsebojno sodelovanje pri izdelavi načrta. Na javni predstavitvi poda tri tehnične pripombe:

- pri srnjadi se sprašuje zakaj je v načrtu zapisan delež 32 % mladice in srne 2+ : 18 % mladiči Ž, saj takšno poseganje nima pomembnega efekta. Predlaga zapis 30 %:20 %
- Pri šakalu ne vidi potrebe po omejevanju odstrela, prav tako predlaga zaokrožitev zapisanih števil.
- Komentira zapis, da je jelenjad nezaželen v Vitanju. Razmišljati je potrebno dolgoročno ter poiskati ustrezn rešitev za to živalsko vrsto na robu Pohorskega LUO.

P. Terjav: se strinja z prvima dvema pripombama in se jih bo v DN upoštevalo. Glede zadnje pa pojasnjuje, da je območje upravljanja jelenjadi opredeljeno v 10 letnem LUN in se na tej podlagi načrtuje ukrepe v populaciji.

B. Pokorny: presenetila ga je pripomba lovske inšpekcije v zvezi s povišanim deležem odstrela rodnih svinj (lanščakinj in 2+), ki je po njegovem mnenju nesmiselna in ni v pristojnosti tega organa. Izpostavi, da se za povečan odstrel d. prašiča motivira lovce tudi z denarno nagrado.

M. Hernaus (LD Šentjur): Pove, da se danes pogovor vrtil okoli d. prašiča, čez tri leta pa se bo usmeril v šakala. Pristojno ministrstvo bi moralo dovoliti tudi za šakala izvajanje nočnega lova. V nasprotnem primeru bo populacija srnjadi še naprej padala, številčnost šakala pa bo naraščala, kar bo moteče tudi za kmetijstvo. Rad bi odgovoril tistim, ki pravijo zakaj ne bi odstrelili več prašičov. »Jagamo svetek in petek pa sem penzionist. Marsikateri penzionist si ne more privoščiti, da bi lahko lovil.«

Z. Mastnak (OZUL): iz treh LUO je bila podana pobuda za legalizacijo nočnega lova – tudi za šakala. Evropska konvencija prepoveduje uporabo nočne optike za izvajanje nočnega lova. Uporaba za lov d. prašičev je regulirana v zakonu o APK.

J. Verdel: rezime te razprave nakazuje, da zakonodaja omejuje odstrel. Kmetje se v celoti strinjajo, da se zagotovijo vsi pogoji za večji odstrel d. prašiča.

H. Gorjup: kot kmet ima prav tako razrite travnike, vendar ne misli terjati odškodnine. Ugotavlja, da se pogovor vseskozi dotika višine odstrela-škoda zaradi divjadi-višine odškodnin, nihče pa se ne vpraša oz. se ne zavzema za lovce. Sprašuje se, kako dolgo bodo lovci v danih pogojih še lovili. LD se nalagajo samo naloge in kazni.

Poudari s kakšnim problemi se, kot mestna LD srečujejo:

- za vsak odstrel na nelovnih zemljiščih je potrebno predhodno pridobiti inšp. dovoljenje,
- na določenih zemljiščih je zaradi ograj, naselij, lov skoraj nemogoč. Vaščani so večinoma proti odstrelu, še posebej, če se ta izvede v bližini objektov in pred mrakom;
- 100% zaščite pred d. prašičem ni, ker je vrsta preveč prilagodljiva in ovire uspešno premaga ali jih enostavno obide;
- lovci, ki se trudijo na takšnih urbanih površinah loviti, so velikokrat s strani inšp. kaznovani;
- lovci so prostovoljci, za izvajanje lova morajo plačati koncesijo, namesto, da bi za vsak odstrel bili ustrezno finančno stimulirani. Zaradi naštetih problemov je v LD vse manj mladih lovcev. Lovska zveza ni na tem področju naredila nič;
- v mestih se srečujejo tudi s problemom številnih vran, ki jih je prav tako zelo težko loviti.

F. Kos: zanimalo ga je kakšna je starostna struktura lovcev v Sloveniji.

Peter: povprečna starost članov v lovskih vrstah je 58 let.

S. Valenčak – kaj pa ljudska varnost – ko bo medved v mestu, itn. Pogoje nam postavljajo, odgovornosti pa ne vidijo.

H. Goriup: »Mi imamo veliko povoza. Ljudje nas kličejo 24 ur na dan iz 112 – da je divjad povožena. Gremo pobrat kadaver in to peljemo v Lahovno. Na regionalnih cestah pa dobijo za to plačano. Če bi našemu lovcu dal 50 € bi šel pobrat povoženo divjad. Letos je ekspanzija prašičev, ni več krat 2, krat tri ampak krat 5 do deset. Lovci tega ne moremo več obvladat. »

A. Pišek (kmet in lovec, LD Hum Celje) – problem so tudi psi in sprehajalci. »Kako boš odlovil, če že zjutraj in ponoči sprehajajo pse. Zdajle bodo začele srne polegati, psi pa laufajo povsod in z iztrebki onesnažujejo okolje.«

Suzana Vurunič (MO Celje): decembra smo organiziral posvet o upravljanju z divjadjo v urbanem okolju. Divji prašiči v mestnem gozdu, pobude za ograditev mestnih gozdov itn. Jo veseli, ker so bili predstavniki KS in MČ zraven. Želeli so, da bi bili obveščeni ko se izvaja lov. Velika je vloga lokalne skupnosti pri komuniciranju in osveščanju prebivalstva.

A. Pišek – sklep je bil, da se naredi letak – brošura o obnašanju ljudi in da ga dobijo gospodinjstva v Celju, pa še do sedaj niste naredili nič. Najprej je potrebno vse ljudi izobraziti.

S. Vurunič: delamo na tem.

H. Goriup: »Prijatelj v Poreču profesionalno odganja galebe od hotelov. Živi od tega – dobro živi – ima sovo uharico in kroži okrog.«

J. Obrez (LD Bohor Planina): Komentira osnutek novele zakona o divjadi in lovstvu. Izpostavi, da se nenehno povečuje obseg del LD – povečale so se kazni in naloge za lovca, ki je vsako leto starejši. To je eden izmed razlogov, da ne dobimo mladih lovcev v naše vrste. 30 let nazaj smo jih dobili več kot zdaj. Pa tudi lovci hodimo v službe, imamo družine in druge obveznosti. »Čakaš zvečer, pa pride nekdo ponoči kositi. Veliko sprehajalcev hodi izven poti.«

Poda konkretno vprašanje: zakaj v tem planu ni omenjen bober, ker je prisoten v velikem delu Slovenije. Škode po bobru so velike.

P. Terglav: Bober je zavarovana vrsta, te pa niso vsebovane v DN. Bober torej ni predmet tega načrta. Sicer pa ZGS ugotavlja, da je bober praktično zaznan na robu Celja – ZGS namreč ocenjuje škode, ki jih ta vrsta povzroča.

A. Napotnik (LD Grmada Celje): lovci se angažiramo kolikor se lahko. Imamo dobre odnose s kmeti. Se pa vedno najde kakšen tak, ki ne zna komunicirati med lovci in kmeti. Sprašuje se, kdo se bo lahko še toliko lahko angažiral, kot mi.

P. Terglav: v izobraževalnem procesu smo vedno veseli, ko se lovstvu pridružijo kmetje. Na ta način se reši marsikateri problem z divjadjo.

Ratajc Aleksander se je vsem zahvalil in zaključil z mislijo, da bomo probleme lahko v prihodnje reševali le z medsebojno komunikacijo, strpnostjo in spoštljivim sodelovanjem. ZGS je namreč pomemben vezni člen med lovci in kmeti, med uporabniki gozdnega prostora, lastniki gozdov ter javnostjo.

Javna predstavitev se je končala ob 12:35.

Zapisal: mag. Matej Tajnikar

Aleksander Ratajc
Vodja OE Celje

Priloga 10: Zapisnik seje Sveta ZGS OE Celje, ki je določil predlog načrta za IX. Savinjsko Kozjansko LUO za leti 2025 in 2026

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Celje

Z A P I S N I K

Šifra: 3401-6/2025-1

Datum: 16. 4. 2025

Dogodek:

6. seja Sveta ZGS, OE za 8. mandatno obdobje, 15. 4. 2025 v prostorih Lovskega doma Vojnik, Cesta talcev 51 , 3212 Vojnik

Seja se je pričela ob 10.00 uri.

Vabljeni:

- Branko Štunf, slovenski državni gozdovi d.o.o.
- Peter Ločnikar, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
- Rok Sedminek, Sindikat kmetov Slovenije
- Zdravko Mastnak, območno združenje upravljalcev lovišč SKLUO
- Milan Hrovat, Zadržna zveza Slovenije in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
- Matej Demšar, Zavod RS za varstvo narave
- Gorazd Levart, predstavnik delavcev ZGS
- Zoran Planko, vlada Republike Slovenije
- Urban Podergajs, Lokalna skupnost Vojnik

Ostali vabljeni: višji sodelavec I, Peter Terglav, vodja OE Celje, Aleksander Ratajc

Prisotni člani sveta: Milan Hrovat (predsednik sveta OE), Zoran Planko, Matej Demšar, Branko Štunf in Zdravko Mastnak.

Opravičeno odsotni: Peter Ločnikar, Gorazd Levart.

Ostali prisotni: Peter Terglav, Aleksander Ratajc

Predsednik sveta najprej pozdravi vse navzoče, predstavi dnevi red seje, predstavi opravičene oz. neopravičene odsotnosti članov sveta in odpre 6. sejo sveta v tem mandatnem obdobju.

Predsednik sveta predlaga naslednji dnevni red:

1. Pregled in potrditev zapisnika zadnje seje z dne, 17. 03. 2025
2. Določitev predloga Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Savinjsko-Kozjansko lovsko upravljaljsko območje za leti 2025-2026
3. Razno

Člani sveta na predlagan dnevni red nimajo pripomb in ga soglasno potrdijo.

Točka dnevnega reda št. 1: Pregled zapisnika zadnje seje in potrditev

Člani sveta so predhodno prejeli zapisnik 5. seje sveta OE Celje. Gorazd Levart je na prejšnji seji sveta postavil vprašanje predsedniku ali je bila na centralni svet ZGS podana pobuda o presoji smiselnosti barvanja oddelčnih mej na terenu. Predsednik je članom sveta pojasnil, da so mu na seji sveta ZGS na to vprašanje odgovorili in sicer, v zvezi s tem se pripravlja nova aplikacija, ki bo naslednje leto zaživela. Prav je, da so na terenu označitve meja opazne, da je to del gozdarske tradicije. Predsednik prav tako poudari, da bo najverjetneje potrebno zniževati možni posek, ki je zapisan v ON, razlog je v zmanjševanju prirastka.

Matej Demšar je podal pripombo na Program dela ZGS za letošnje leto, kjer je v poglavju pri posegih v prostor navedeno, da ima ZGS težave z mnenjedajalci. Po njegovem prepričanju to ne velja za vse mnenjedajalce oz. ne velja za ZRSVN. Drugih pripomb na zapisnik ni bilo.

Člani sveta soglasno sprejmejo zapisnik 5. seje sveta za 8. mandatno obdobje.

18. SKLEP: Člani sveta potrdijo zapisnik 5. seje sveta OE Celje za 8. mandatno obdobje z dne 17. 3. 2025.**Točka dnevnega reda št. 2: Določitev predloga Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Savinjsko-Kozjansko lovsko upravljaljsko območje za leti 2025-2026**

Peter Terglav članom sveta najprej poda informacije o dosedanjem poteku izdelave načrta (pridobivanje in urejanje evidenc, strokovni svet ZGS, priprava osnutka načrta, usklajevanja, potek javne predstavitve, pripombe na načrt, itn.). Nadalje predstavi Dvoletni lovsko upravljaljski načrt za Savinjsko-Kozjansko lovsko upravljaljsko območje za leti 2025-2026 (v nadaljevanju : DN) s poudarkom na najpomembnejših vsebinah načrta pri upravljanju z divjadjo in predlogom ukrepov, to je del v okolju in odvzema po posameznih vrstah divjadi.

Peter Terglav na kratko predstavi tudi vse vsebinske pripombe na osnutek DN:

Lovska zveza Slovenije (LZS) – v njenem imenu Boštjan Pokorny predlaga, da se spremeni delež odvzema srn mladice in srn 2+ 32 % : 18 % mladici Ž. Predlog se sprejme in načrtuje 30 % : 20 %.

Inšpekcija za lovstvo – pripomba na uporabo besede »načeloma« v zvezi s preventivnim varovanjem kmetijskih zemljišč pred divjadjo – d. prašičem. Gre za ukrep varovanja, ki je namenjen LD in lastnikom in se bo v načrtu še dodatno pojasnil. 20 % delež svinj 1+ in 2+ od načrtovanega odvzema je opredeljeno v ON in ga smiselno uvajamo tudi v DN. Pri šakalu se briše dikcija: »V prvem letu veljavnosti DN naj se odvzame do 50% načrtovane kvote.« Usmeritve upravljanja z gamsom – je dovoljeno odstreljevati vse bolne osebkke – dopolni se: in o tem obvestiti tudi lovsko inšpekcijo.

Pripombe na osnutek DN s strani **MKGP** se v načrtu ustrezno upoštevajo: Usmeritve za gamsa – nedovoljeno odstopanje v loviščih Dobrna, Vitanje, Dolič in Mislinja (slednji dve Pohorsko LUO). MKGP sprašuje, kakšno je usklajevanje med navedenimi LD pri načrtovanju. Usklajevanje ukrepov na tem področju poteka permanentno na relaciji pristojnih načrtovalcev. Druga pripomba je na načrt šakala. MKGP predlaga višji načrt odvzema (78 osebkov), kar bo sprejeto (80 osebkov). Pojasnilo okrog odgovornosti za škode od šakala – se bo zapis izbrisal iz osnutka načrta. Pripomba glede prostorske širitve muflonov na Šmohorju in znotraj vrstnega odnosa – parjenja z osebki iz hrastniške kolonije je pojasnilne narave (stanje v populaciji) in utemeljuje ukrep zvišanja načrtovanega odvzema.

Zdravko Mastnak: upa, da bo čimprej sprejeta novela ZDLov-1, ki bo uzakonila Dvoletne načrte lovišč, s čimer se bi izognili neprijetnostim okrog oblikovanja načrta ukrepov v drugem letu veljavnosti DN.

Predsednik sveta se zahvali načrtovalcu Petru Terglavu za strokovno predstavitev DN in odpira razpravo.

Razprava:

Zdravko Mastnak z zadovoljstvom ugotavlja, da je načrtovalec upošteval pripombe Boštjana Pokornjaja. Izpostavi dobro sodelovanje lovskih organizacij z ZGS na področju načrtovanja, vsi ukrepi DN so usklajeni in odražajo realne možnosti za izvedbo. Prav tako upa, da bodo v predlogu popravljeni pozivi k dopolnitvam oz. predlogom, ki so bili predmet medsebojnega usklajevanja. Načrt odvzema 2.100 osebkov d. prašiča se mu zdi smela odločitev, pri tem je nekoliko pesimističen, ker v primeru, da za odstrel ne bo primernih pogojev, se odstrela ne bo realiziralo. Ampak to se bo videlo šele po preteku enega leta veljavnosti DN.

Peter Terglav odgovarja, da se bo večina zagat glede načrtovanja na dvoletnem nivoju uredila z novelo ZDLov-1. Prisotne seznani, da je bilo letos prvič usklajevanje tudi s KGZS. Z njihove strani na osnutek DN ni bilo pripomb.

Zdravko Mastnak – pohvali, da je načrtovalec smiselno upošteval predloge LD v zvezi z nižjim odstrelom srnjadi in gamsa. Prav tako je načrtovalec upošteval predloge lovišč v zvezi z vsemi načrtovanimi deli.

Predsednik sveta: sprašuje, kaj se bo zgodilo, ko k nam pride APK?

Peter Terglav: zaenkrat APK v R. Sloveniji še nismo zaznali. Preti pa nevarnost vnosa slinavke in parkljevke, ki lahko povzroči precejšnjo gospodarsko škodo pri rejcih domačih živali.

Zdravko Mastnak: na mejah so zaradi te grožnje izvajajo poostren nadzor transporta živine, kar je za zatiranje vsekakor prav.

Zoran Planko: v primeru izbruha APK bo pri nas vladalo izredno stanje.

Matej Demšar: kje dela šakal največ škode?

Peter Terglav: na drobnici, pri teletih, nekaj manj pri zajcih in perutnini. Za odkrivanje povzročitelja škode se uporablja tudi DNK analiza sline na mestih vgriza. Vzporedno se zbirajo informacije o prisotnosti vrste s terena (kmetje, lastniki gozdov, lovci, sprehajalci...). Materialnih dokazov, da bi šakal plenil srnine mladiče ni, razen ocena stanja v populaciji, ki kaže na zmerno upadanje gostote srnjadi v nižinskih predelih LUO.

Zdravko Mastnak: šakal ima isto lovno dobo kot lisica. V času poleganja mladičev srnjadi torej nimamo podatkov o prehranskih navadah šakala, ki se jo pridobi na podlagi vsebin želodcev uplenjenih šakalov. Meni, da je medvrstni vpliv med d. prašičem in srnjadjo večji, kot si lahko mislimo. Odstrel šakala se v sp. Savinjski dolini povečuje, tam beležijo tudi upad srnjadi.

19. SKLEP: Svet OE določi predlog Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Savinjsko-Kozjansko lovsko upravljaljsko območje za leti 2025-2026. Predlog se poda v sprejem na ministrstvo, pristojnemu za divjad in lovstvo.

Točka dnevnega reda št. 3: Razno

Vodja OE Aleksander Ratajc predstavi kadrovske stanje na OE. Štirje revirji so nezasedeni in od petih vodij KE so kar trije na daljši bolniški. Stanje je zaskrbljujoče in težko bo v celoti realizirati vsa načrtovana dela v letošnjem letu.

Branko Štunf: je pohvalil delo načrtovalca za izdelavo DN, prav tako je pohvalil dobro sodelovanje z odsekom za gozdarsko načrtovanje na OE ZGS. Upa, da bomo kljub kadrovske podhranjenosti uspeli v roku izvesti večino odkazila za naslednje leto. SiDG bo v ta namen priskrbel študentsko pomoč za označitev drevja za posek v DG.

Seja se je zaključila ob 12.30 uri.

Zapisala: Peter Terglav in Aleksander Ratajc

Milan Hrovat
Predsednik Sveta ZGS, OE Celje

